

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts pasts@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 13

(Prot. Nr. 28, 3. §)

2023. gada 1. jūnijā

Par pārkāpuma konstatēšanu un naudas soda uzlikšanu

Lieta Nr. KL\2.2-3\21\9

Par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā un Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu publisko iepirkumu ceļu būvniecības jomas Latvijas Republikas teritorijā tirgū

SATURA RĀDĪTĀJS

I LIETAS BŪTĪBA	2
II LIETAS DALĪBNIKI	3
III ADMINISTRATĪVAIS PROCESS IESTĀDĒ	3
3.1. Lietas ierosināšana	3
3.2. Lietā veiktās procesuālās darbības	4
3.3. Lietā izmantotie galvenie pierādījumi	5
IV KONKRĒTAIS TIRGUS	6
4.1. Konkrētais tirgus	6
Vispārīgs ieskats būvniecības nozarē	6
4.2. Konkrētās preces tirgus	8
Lietas dalībnieku būvniecības jomu un būvdarbu veidu analīze	9
Lietā analizēto Iepirkumu datu analīze	9
Secinājumi par konkrētās preces tirgu	11
4.3. Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus	11
4.4. LVC iepirkumu procedūru variācijas izpēte (skrīnings)	12
V LIETĀ IEGŪTO PIERĀDĪJUMU SATURS	15
5.1. No KNAB saņemtā informācija un tās saturs	15
5.2. Iepirkumu sadale	16
5.3. Lietā konstatētās Aizliegtās vienošanās mērķis un realizācija	32
Vienošanās mērķi un ieguvumi.....	32
Vienošanās realizācija.....	33
5.4. Procesuālo darbību laikā iegūtā informācija	35

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.

5.5. Procesuālās darbības pie A.C.B.	35
A.C.B. pārstāvju sniegtie paskaidrojumi	35
5.6. Procesuālās darbības pie STRABAG	41
STRABAG pārstāvju sniegtie paskaidrojumi	41
5.7. Procesuālās darbības pie Ceļu pārvaldes	45
Ceļu pārvaldes pārstāvju sniegtie paskaidrojumi	45
5.9 Procesuālās darbības pie LVC	48
LVC pārstāvju sniegtie paskaidrojumi	48
Pasūtītāja darbību novērtējums	49
VI SECINĀJUMI LIETĀ	51
6.1. Piemērojamās konkurences tiesību normas un judikatūra	51
Juridiskais ietvars	54
Attiecināmība lietā	55
6.4. Karteļa vienošanās īstenošanas ietekme uz konkurenci	56
VII LIETAS DALĪBNIEKA UN TĀ MĀTES SABIEDRĪBAS IESNIEGTIE VIEDOKĻI	57
	57
Par kriminālprocesa / operatīvās darbības materiālu izmantošanu	58
Par pārkāpuma sastāva konstatēšanu	63
Par Iepirkumu sadales fiksāciju	69
Par Iepirkumiem	71
Par konkrēto tirgu	74
Par atbildību mīkstinošiem apstākļiem	76
Par solidāro atbildību	76
VIII ATBILDĪBA	79
8.1. Naudas soda piemērošanas vispārējais pamats	79
8.2. Pārkāpuma smagums	80
8.3. Pārkāpuma ilgums	81
8.4. Atbildību pastiprinošie / mīkstinošie apstākļi	82
8.5. Kopējais naudas soda apmērs	82
8.6. Naudas soda samazinājums saskaņā ar izlīguma piedāvājumu	83
8.7. Solidārā atbildība	84

I LIETAS BŪTĪBA

- 1 Lietas Nr. KL\2.2-3\21\9 “Par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā un Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu publisko iepirkumu ceļu būvniecības jomas Latvijas Republikas teritorijā tirgū”” (turpmāk – Lieta) izpētes ietvaros Konkurences padome (turpmāk – KP) ieguva informāciju un pārbaudīja, vai Akciju sabiedrības “A.C.B.” (turpmāk – A.C.B.), STRABAG SIA (turpmāk – STRABAG) un Akciju sabiedrības “CEĻU PĀRVALDE” (turpmāk – Ceļu pārvalde)¹ darbībās ir saskatāmas Konkurences likuma (turpmāk – KL) 11. panta pirmajā daļā un Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk – LESD) 101. panta 1. punktā noteiktā vienošanās aizlieguma pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmes, piedaloties VSIA “Latvijas Valsts ceļi” (turpmāk – LVC) izsludinātajos iepirkumos autoceļu būvniecības jomā.

¹ Turpmāk kopā arī Lietas dalībnieki.

II LIETAS DALĪBNIEKI²

2 A.C.B.

Reģistrācijas Nr.	Amatpersonas	Amats	Patiesā labuma guvējs	Juridiskā adrese
40003095713	[AA]	Valdes priekšsēdētājs	[AA] no 21.02.2018.	Ziepniekkalna iela 21A, Rīga, LV-1004
	[LL]	Valdes loceklis		
	[UU]	Padomes priekšsēdētājs		
	[DD]	Padomes priekšsēdētāja vietnieks		
	[VV]	Padomes loceklis		

3 STRABAG

Reģistrācijas Nr.	Amatpersonas	Amats	Dalībnieki	Juridiskā adrese
49203002756	[OO]	Likvidators	STRABAG AG, reģ. Nr. Koln HRB 93308 Siegburger Starse 241, 50679 Kele, Vācija (100 %)	"Šlokenbeka 5", Milzkalne, Smārdes pag., Tukuma nov., LV-3148

4 Ceļu pārvalde

Reģistrācijas Nr.	Amatpersonas	Amats	Patiesā labuma guvējs	Juridiskā adrese
40003034263	[KĶ]	Valdes loceklis	[KK] no 05.04.2023.	Duntes iela 15A, Rīga, LV-1005
	[JJ]	Padomes priekšsēdētājs		

5 Saskaņā ar KL 1. panta 9. punktā noteikto A.C.B., STRABAG un Ceļu pārvalde ir uzskatāmi par savstarpēji neatkarīgiem tirgus dalībniekiem.

III ADMINISTRATĪVAIS PROCESS IESTĀDĒ

3.1. Lietas ierosināšana

6 03.06.2021. KP, pamatojoties uz KL 8. panta pirmās daļas 1. punktu un 22. panta pirmo daļu (prot. Nr. 36, 2. §), ierosināja lietu Nr. KL\2.2-3\21\9 "Par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā un Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 1. punktā noteiktā

² Informācija par Lietas dalībniekiem iegūta no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra (<https://info.ur.gov.lv/?#/data-search>. skatīts 01.06.2023.).

*aizlieguma pārkāpumu publisko iepirkumu ceļu būvniecības jomas Latvijas Republikas teritorijā tirgū*³ A.C.B., Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “8 CBR” (turpmāk – 8 CBR)⁴, STRABAG, Ceļu pārvalde, SIA SC GRUPA⁵ (turpmāk – Saldus ceļinieks), Ceļu būves firma SIA “BINDERS” (turpmāk – Binders) un SIA YIT Infra Latvija⁶ (turpmāk – YIT Infra) darbībās.

- 7 Pamatojoties uz KL 8. panta pirmās daļas 2. punktu un 27. panta otro daļu, KP 01.12.2021. pagarināja Lietas izpēti termiņu līdz 03.06.2022. (prot. Nr. 71, 2. §), savukārt 02.06.2022. KP, pamatojoties uz KL 8. panta otro daļu un 27. panta trešo daļu, pagarināja Lietas izpēti termiņu līdz 03.06.2023 (prot. Nr. 27, 6. §).
- 8 Pamatojoties uz KL 8. panta pirmās daļas 4. punktu, 11. panta pirmo daļu un Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 63. panta pirmās daļas 4. punktu, KP 27.01.2023. pieņēma lēmumu izbeigt Lietas izpēti daļā pret YIT Infra (prot. Nr. 5, 2. §), savukārt 31.05.2023. pieņēma lēmumu izbeigt Lietas izpēti daļā pret 8 CBR, Saldus ceļinieks un Binders (prot. Nr. 27, 2. §).

3.2. Lietā veiktās procesuālās darbības

- 9 Lietas izpēti ietvaros KP amatpersonas veica:
- a) KL 9. panta piektās daļas 1., 2. un 4. punktā noteiktās procesuālās darbības pie A.C.B.⁷;
 - b) KL 9. panta piektās daļas 1. un 4. punktā noteiktās procesuālās darbības pie Binders⁸, Ceļu pārvalde⁹, STRABAG¹⁰, Saldus ceļinieks¹¹ un LVC¹²;
 - c) KL 9. panta piektās daļas 1. un 2. punktā noteiktās procesuālās darbības ar [NN]¹³;
 - d) KL 9. panta piektās daļas 1. un 2. punktā noteiktās procesuālās darbības ar YIT Infra¹⁴;

³ KP 03.06.2021. lēmuma protokola Nr. 36, 2. § izraksts. Skat. Lietas 1. sējuma 159. lp.

⁴ Saskaņā ar KL 1. panta 9. punktā noteikto, un ņemot vērā to, ka A.C.B. pieder 99,50 % 8 CBR kapitāldaļu, A.C.B. un 8 CBR ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku.

⁵ Līdz 02.01.2023. nosaukums SIA “SALDUS CEĻINIEKS”.

⁶ No 10.03.2008. līdz 07.02.2018. nosaukums SIA “Lemminkainen Latvija”.

⁷ Pamatojoties uz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 09.06.2021. lēmumu (lieta Nr. 3-12/13261-21/2) un KP Izpildinstitūcijas vadītāja 16.06.2021. pilnvaru Nr. 1.6-2\22, KP amatpersonas minētās procesuālās darbības veica A.C.B. juridiskajā adresē 17.06.2021. un KP telpās 21.06.2021.

⁸ Pamatojoties uz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 09.06.2021. lēmumu (lieta Nr. 3-12/13261-21/2) un KP Izpildinstitūcijas vadītāja 16.06.2021. pilnvaru Nr. 1.6-2\22, KP amatpersonas minētās procesuālās darbības veica Binders faktiskajā adresē Katlakalna ielā 11, Rīgā 17.06.2021. un KP telpās 27.08.2021.

⁹ Pamatojoties uz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 09.06.2021. lēmumu (lieta Nr. 3-12/13261-21/2) un KP Izpildinstitūcijas vadītāja 16.06.2021. pilnvaru Nr. 1.6-2\22, KP amatpersonas minētās procesuālās darbības veica Ceļu pārvaldes faktiskajā adresē Bukultu ielā 3, Rīgā 17.06.2021. un, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 09.06.2021. lēmumu (lieta Nr. 3-12/13261-21/2) un KP Izpildinstitūcijas vadītāja 28.06.2021. pilnvaru Nr. 1.6-2\23, KP amatpersonas minētās procesuālās darbības veica Ceļu pārvaldes faktiskajā adresē Bukultu ielā 3, Rīgā 29.06.2021.

¹⁰ Pamatojoties uz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 09.06.2021. lēmumu (lieta Nr. 3-12/13261-21/2) un KP Izpildinstitūcijas vadītāja 16.06.2021. pilnvaru Nr. 1.6-2\22, KP amatpersonas minētās procesuālās darbības veica STRABAG juridiskajā adresē 17.06.2021.

¹¹ Pamatojoties uz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 09.06.2021. lēmumu (lieta Nr. 3-12/13261-21/2) un KP Izpildinstitūcijas vadītāja 16.06.2021. pilnvaru Nr. 1.6-2\22, KP amatpersonas minētās procesuālās darbības veica Saldus ceļinieks juridiskajā adresē 17.06.2021.

¹² Pamatojoties uz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 09.06.2021. lēmumu (lieta Nr. 3-12/13321-21/20) un KP Izpildinstitūcijas vadītāja 12.07.2021. pilnvaru Nr. 1.6-2\26, KP amatpersonas minētās procesuālās darbības veica LVC juridiskajā adresē Gogoļa ielā 3, Rīgā 13.07.2021.

¹³ Procesuālās darbības tika veiktas KP telpās Brīvības ielā 55, Rīgā 13.07.2021. un 07.06.2022.

¹⁴ Procesuālās darbības tika veiktas KP telpās Brīvības ielā 55, Rīgā 28.10.2021.

- e) KL 9. panta piektās daļas 1. un 3.punktā noteiktās procesuālās darbības Rīgas domes Satiksmes departamentā¹⁵;
 - f) KL 9. panta piektās daļas 1. un 3.punktā noteiktās procesuālās darbības Rīgas brīvostas pārvaldē¹⁶;
 - g) KL 9. panta piektās daļas 1. un 3.punktā noteiktās procesuālās darbības LVC¹⁷;
 - h) KL 9. panta piektās daļas 1. un 2. punktā noteiktās procesuālās darbības ar [ĀĀ]¹⁸.
- 10 Lietas izpētes ietvaros 30.12.2021. tika pieprasīts Valsts Policijas Kriminālistikas pārvaldes eksperta atzinums par nepublico sarunu un telefonsarunu audioierakstu audiofailiem. Eksperta atzinums tika saņemts 02.05.2022.¹⁹ Tāpat Lietas izpētē 15.03.2023. tika pieprasīts Valsts Policijas Kriminālistikas pārvaldes eksperta atzinums atsevišķo nepublico sarunu audioierakstu audiofailiem. Eksperta atzinums tika saņemts 20.03.2023²⁰.
- 11 Ievērojot KL 26. panta septītajā daļā noteikto, KP Izpildinstitūcija (turpmāk – KPI) pēc lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanas Lietas dalībniekiem 30.03.2023. nosūtīja paziņojumu “*Paziņojums par Konkurences padomes lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanu un par uzaicinājumu iepazīties ar lietā Nr. KL\2.2-3\21\9 esošajiem pierādījumiem un viedokļa izteikšanu*” (turpmāk – Paziņojums). Tāpat 30.03.2023. Lietas dalībniekiem tika nosūtīta piekļuves informācija Lietas materiāliem, pēc kuras saņemšanas Lietas dalībniekiem saskaņā ar KL 26. panta septīto daļu bija tiesības izteikt savu viedokli un tikt uzklautiem mutvārdu uzklautēšanas procesā.
- 12 KP 19.04.2023. saņēma Lietas dalībnieka Ceļu pārvalde mātes sabiedrības AS “RĪGAS SANITĀRĀ TRANSPORTA AUTOBĀZE” (turpmāk – RSTA) rakstveida viedokli, 25.04.2023. Lietas dalībnieka Saldus ceļinieks rakstveida viedokli, 26.04.2023. Lietas dalībnieka STRABAG rakstveida viedokli, 27.04.2023. Lietas dalībnieku A.C.B., 8 CBR un Binders rakstveida viedokļus, savukārt 28.04.2023. Lietas dalībnieka Ceļu pārvalde rakstveida viedokli, kā arī Lietas dalībnieku Saldus ceļinieks un Binders papildu rakstveida paskaidrojumus.
- 13 KP pēc Lietas dalībnieku lūguma veica mutvārdu uzklautēšanas. 26.04.2023. tika uzklauts Saldus Ceļinieks, 27.04.2023. tika uzklauts STRABAG, 28.04.2023. tika uzklauti A.C.B. un 8 CBR, Ceļu pārvalde un RSTA un Binders.
- 14 KP 22.05.2023. saņēma STRABAG izlīguma piedāvājumu tiesiskā strīda izbeigšanai Lietā.
- 15 KP 23.05.2023. saņēma A.C.B. izlīguma piedāvājumu tiesiskā strīda izbeigšanai Lietā.

3.3. Lietā izmantotie galvenie pierādījumi

- 16 Lietas izpētē KP ieguva un izmantoja informācija, kas iegūta no LVC, Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra (turpmāk – LR UR)²¹, firmas.lv²², Iepirkumu uzraudzības biroja (turpmāk – IUB)²³ datu bāzes, Elektroniskās iepirkumu sistēmas (turpmāk – EIS)²⁴, Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) datu noliktavas sistēmas, kā arī no Centrālās statistikas

¹⁵ Procesuālās darbības tika veiktas Rīgas domes Satiksmes departamenta telpās Ģertrūdes ielā 36, Rīgā 01.12.2021.

¹⁶ Procesuālās darbības tika veiktas Rīgas brīvostas pārvaldes telpās Kalpaka bulvārī 12, Rīgā 13.04.2022.

¹⁷ Procesuālās darbības tika veiktas LVC telpās Gogoļa ielā 3, Rīgā, 27.07.2022.-05.08.2022. un 07.11.2022.

¹⁸ Procesuālās darbības tika veiktas KP telpās Brīvības ielā 55, Rīgā 23.02.2023.

¹⁹ Skat. 7. sējuma 6. lp.

²⁰ Skat. 13. sējuma 56. lp.

²¹ Skat. <https://info.ur.gov.lv/?#/data-search>.

²² Skat. <https://www.firmas.lv>.

²³ Skat. <https://info.iub.gov.lv/lv/meklēt> (publiski pieejamā informācija) un <https://pvs.iub.gov.lv/users/login> (Publikāciju vadības sistēmas datu bāze).

²⁴ Skat. <https://www.eis.gov.lv/EKEIS/Supplier/>.

pārvaldes (turpmāk – CSP) uzturētā Oficiālās statistikas portāla²⁵ un Būvniecības valsts kontroles biroja (turpmāk – BVKB) būvniecības informācijas sistēmas (turpmāk – BIS)²⁶.

17 Galvenie pierādījumi Lietā, uz kuriem balstīti KP secinājumi:

- 1) saņemtā informācija un materiāli no Korupcijas apkarošanas un novēršanas biroja (turpmāk – KNAB), kas ietver, t.sk. informāciju par iepirkumu dokumentāciju;
- 2) KL 9. panta piektās daļas 1., 2., un 4. punktā noteikto procesuālo darbību laikā iegūtie dokumenti, informācija no elektroniskajiem datu nesējiem un personu sniegtajiem paskaidrojumiem, kas ietverti sastādītajos Procesuālo darbību protokolos un to pielikumos;
- 3) Lietas dalībnieku un LVC sniegtā informācija, atbildot uz KP informācijas pieprasījumiem.

IV KONKRĒTAIS TIRGUS

4.1. Konkrētais tirgus

18 Saskaņā ar KL 1. panta 4. punktu konkrētais tirgus ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu. Attiecīgi KL 1. panta 3. punktā noteikts, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiska teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām. Savukārt saskaņā ar KL 1. panta 5. punktu konkrētās preces tirgus ir noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības.

19 Lietās par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta pārkāpumiem, kas izpaužas kā vienošanās, kas ir aizliegta pēc mērķa, precīza konkrētā tirgus, t.sk. konkrētās preces tirgus un konkrētā ģeogrāfiskā tirgus, definēšana nav nepieciešama.

20 Attiecīgi, šajā Lietā konkrētais tirgus tiek definēts indikatīvi, lai noteiktu, kurā tautsaimniecības nozarē ir noticis KL pārkāpums, vai aizliegtā vienošanās ietekmē un, ja ietekmē, kādā apmērā, tirdzniecību starp dalībvalstīm LESD 101. panta kontekstā.

Vispārīgs ieskats būvniecības nozarē

21 BVKB uztur BIS, kur ir publiski pieejama Būvkomersantu reģistrā²⁷ publicētā informācija un statistika par būvniecības nozari Latvijā. Tabulā Nr. 1, saskaņā ar publiski pieejamo informāciju Būvkomersantu reģistrā, attēlots būvniecības pakalpojumu apjoms un Lietas dalībnieku kopējā tirgus daļa būvniecības nozarē Latvijā.

22 Šajā tabulā apkopotā informācija atspoguļo visu būvniecības nozari kopumā, ietverot gan visa veida ēku būvniecību, gan visa veida inženierbūvju būvniecību gan publiskajā, gan privātajā sektorā.

²⁵ Skat. <https://stat.gov.lv/lv>.

²⁶ Skat. https://bis.gov.lv/bisp/lv/select_login.

²⁷ Skat. https://bis.gov.lv/bisp/lv/construction_companies.

Sniegto būvniecības pakalpojumu apjoms Latvijā no 2016. g. līdz 2018. g

	2016	2017	2018
Kopējais sniegto būvniecības pakalpojumu apjoms <i>euro</i>	6 939 641 305,42	7 828 704 699,59	9 376 657 492,08
Aktīvo būvkomersantu skaits	5252	5 269	5 527
Lietas dalībnieku kopējais sniegto būvniecības pakalpojumu apjoms <i>euro</i>	58 931 662,00	100 318 615,00	134 746 917,00
Lietas dalībnieku tirgus daļa %	0,85	1,28	1,44

*Avots: Būvkomersantu reģistrs*²⁸

- 23 Tabulā Nr. 1 sniegtā informācija liecina, ka Lietas dalībnieku vidējais kopējais būvniecības apgrozījums laika posmā no 2016. līdz 2018. gadam ir 0,85 %–1,44 % apmērā (jeb no 58 931 662,00 *euro* līdz pat 134 746 917,00 *euro*) no visas būvniecības nozares Latvijā. Ņemot vērā lielo būvkomersantu skaitu nozarē, var secināt, ka Lietas dalībnieku kopējā tirgus daļa ir ievērojama. Piemēram, 2018. gadā trīs Lietas dalībnieku īpatsvars pret kopējo būvkomersantu skaitu ir tikai 0,05 %, bet apgrozījuma daļa ir 1,44 %, tostarp norādāms, ka Lietas dalībnieks A.C.B. ir viens no lielākajiem būvniecības nozares dalībniekiem Latvijā.
- 24 Saskaņā ar NACE saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju Eiropas Kopienā, būvniecības nozari var izdalīt trīs galvenās būvniecības jomās: Ēku būvniecība (41. nodaļa)²⁹; Inženierbūvniecība (42. nodaļa)³⁰; un Specializētie būvdarbi (43. nodaļa)³¹.
- 25 Lai novērtētu, vai aizliegta kartēļa vienošanās ir notikusi vispārējā būvniecības tirgū vai kādā konkrētā būvniecības apakšnozarē, KP Lietas izpētes ietvaros analizēja 09.12.2016. un 25.01.2017. sarunu laikā Lietas dalībnieku apspriesto un Lietuvā identificēto septiņu LVC publisko iepirkumu (turpmāk – Iepirkumi) datus.

²⁸ Skat. 12. sējuma 218.–227. lpp.

²⁹ Šajā nodaļā ietilpst visu veidu ēku vispārēja būvniecība. Tā ietver jauno būvniecību, remontdarbus, pārbūvi un renovāciju, saliekamo būvju vai konstrukciju montāžu būvlaukumā, kā arī pagaidu rakstura būvju būvniecību. Tā ietver arī visa veida mājokļu, biroju ēku, veikalu un citu sabiedrisku un pakalpojumu ēku, lauksaimniecības ēku u.c. ēku pilna cikla būvniecību.

³⁰ Šajā nodaļā ietilpst civilo inženierbūvju būvniecība. Tā ietver jauno būvniecību, remontdarbus, pārbūvi un renovāciju, saliekamo konstrukciju montāžu būvlaukumā, kā arī pagaidu rakstura būvju būvniecību. Šajā nodaļā ietilpst tādu inženierbūvju kā automaģistrāles, ielas, tilti, tuneļi, dzelzceļu līnijas, lidlauki, ostas un citas hidrobūves, apūdeņošanas sistēmas, kanalizācijas sistēmas, rūpniecības kompleksās būves, cauruļvadi un elektropārvades līnijas, ārpustelpu sporta laukumi u.c. būvniecība. Sīkāk šo sadaļu iespējams izdalīt: Ceļu un dzelzceļu būvniecība (42.1), kurā ietilpst: Ceļu un maģistrāļu būvniecība (42.11), Dzelzceļu un metro būvniecība (42.12), Tiltu un tuneļu būvniecība (42.13); Pilsētsaimniecības infrastruktūras objektu būvniecība (42.2), kurā ietilpst: Ūdensapgādes sistēmu būvniecība (42.21), Elektroapgādes un telekomunikāciju sistēmu būvniecība (42.22); Pārējā inženierbūvniecība (42.9), kurā ietilpst: Hidrotehnisko objektu būvniecība (42.91), Citur neklasificēta inženierbūvniecība (42.99), kā, piemēram, dažādu objektu būvdarbi, izņemot ēku būvniecību: brīvdabas sporta laukumi, pārstrādes rūpnīcas, ķīmiskās rūpnīcas.

³¹ Šajā nodaļā ietilpst specializētie būvdarbi (special trades), t.i., ēku un inženierbūvju daļu būvniecība vai to sagatavošanas darbi, kuru veikšanai ir nepieciešama īpaša profesionāla kvalifikācija. Šīs darbības parasti ir specializētas vienā jomā, kas kopīga dažādām būvēm, prasot specializētas zināšanas vai aprikojumu šo darbu veikšanai. Šeit ietvertas tādas darbības kā pāļu dzīšana, pamatu likšana, karkasu montāža, betonēšanas darbi, mūrēšana, bruģēšana, sastatņu montāža, jumtu segumu uzklāšana u.c. darbības. Šajā nodaļā ietilpst: Ēku nojaukšana un būvlaukuma sagatavošana (43.1); Elektroinstalācijas ierīkošanas, cauruļvadu uzstādīšanas un citas līdzīgas darbības (43.2); Būvdarbu pabeigšana (43.3); Citi specializētie būvdarbi (43.9).

4.2. Konkrētās preces tirgus

- 26 Konkrētā tirgus noteikšanas process sākas ar konkrētas preces definēšanu. Šīs Lietas kontekstā tā ir būvdarbu veikšana konkrētā būvobjektā. Nosakot tuvākos aizstājējproduktus, jāņem vērā gan pieprasījuma puses aizstājamība, tas ir, kā pasūtītāji reaģētu uz nelielu, bet ievērojamu produkta cenas pieaugumu, gan piedāvājuma puses aizstājamība, tas ir, kā tirgus dalībnieki, kas ir potenciālie būvniecības pakalpojumu piedāvātāji, reaģētu uz līdzīgu cenas pieaugumu.
- 27 No pieprasījuma puses, katrs iepirkums, KP ieskatā, varētu būt vērtējams kā atsevišķs tirgus, ņemot vērā, ka iepirkumi mēdz būt ļoti atšķirīgi. Parasti, kad pasūtītāji pieprasa cenu piedāvājumus no tirgus dalībniekiem, tas ir paredzēts konkrēta objekta būvniecībai, piemēram, jaunas ēkas vai ceļa būvprojekta izstrādei un būvniecībai, ēkas vai ceļa atjaunošanai. Kaut arī pasūtītājs, iespējams, var mainīt specifikāciju, reaģējot uz cenu pieaugumu, vai pat izlemt vispār neslēgt līgumu, maz ticams, ka pasūtītājs noslēdz pilnīgi jaunu un citu līgumu, reaģējot uz nelielu cenu pieaugumu.
- 28 Ņemot vērā, ka pieprasījuma pusē aizstājamība ir ierobežota, svarīgāk ir aplūkot piedāvājuma puses aizstājamību, kur var novērtēt, kādi tirgus dalībnieki ir spējīgi piedalīties analizētajos Iepirkumos. KP ieskatā, piedāvājuma pusē ir daudz lielākas iespējas pārslēgties starp dažādiem būvniecības darbiem, proti, ja tirgus dalībnieks nepiedalās kādā konkrētā iepirkumā, tas var piedalīties citā publiskā vai privātā iepirkumā, vai veikt līdzīga rakstura būvniecības darbus citā būvobjektā, noslēdzot līgumu ar pasūtītāju. Eiropas Komisija (turpmāk – EK) ir norādījusi, ka tai ir tiesības karteļa vienošanās lietās sniegt attiecīgā tirgus aprakstu, pamatojoties uz iesaistīto uzņēmumu rīcību³², līdz ar to KP konkrēto tirgu var konstatēt, veicot Lietā fiksēto un analizēto Iepirkumu analīzi. Vienlaicīgi, iepirkumu karteļu vienošanās lietās, kad karteļa dalībnieki ir vienojušies par savstarpēju iepirkumu sadali (vienojoties, ka atsevišķos iepirkumos kāds no potenciālajiem konkurentiem nepiedalīsies iepirkumā par labu citam karteļa vienošanās dalībniekam un ka karteļa dalībnieki var iesniegt aizsega piedāvājumus), karteļa dalībnieku nolūks ir nodrošināt kāda cita karteļa dalībnieka, kas ir konkurents, uzvaru.
- 29 Līdz ar to dati par tirgus dalībnieku dalību iepirkumos indikatīvi ataino konkurences līmeni starp pretendentiem kartelizētos Iepirkumos, pastāvot plašākam konkurences līmenim tirgū kopumā, kas Iepirkumos karteļa rezultātā tiek samazināts.
- 30 Liela apjoma būvniecības iepirkumos būtiska loma ir pasūtītāja izstrādātajām tehniskās kvalifikācijas un nodrošinājuma prasībām, kuru mērķis ir mazināt pasūtītāja risku, pārliecinoties par pretendenta saimnieciskās darbības un finanšu stabilitāti un par pretendenta spēju veikt darbus objektā³³, tika konstatēts, ka, jo lielāks iepirkumā paredzētais projekts, jo prasības pretendentiem ir augstākas tādēļ tajos var piedalīties ierobežots komersantu skaits, vai arī tiem jāapvienojas personu grupās, jāpiesaista apakšuzņēmēji.
- 31 Lietas izpētes gaitā noskaidrots, ka Lietas dalībnieki darbojas būvniecības nozarē un sniedz dažādus būvniecības pakalpojumus. Būvniecības nozari iespējams segmentēt pēc divām galvenajām pazīmēm³⁴:
- 1) būvniecības darbu veids (piemēram, jaunbūve vai renovācijas darbi);

³² EK 01.10.2008. lēmums COMP/39181 – Candle Waxes, 263. punkts un tajā norādītā judikatūra.

³³ KP Ziņojums par ūdenssaimniecības infrastruktūras objektu būvniecības tirgus uzraudzību Pieejams: https://www.kp.gov.lv/sites/kp/files/data_content/a0663b8d01324d9418d2bf80880a06e5ddae3f5c1.pdf.

³⁴ Šāda segmentācija izmantota KP 30.07.2021. lēmumā Nr. 22 *Būvniecības karteļa lieta* (turpmāk – Būvnieku lietas lēmums), lēmums pieejams: https://lemumi.kp.gov.lv/files/documents/21210809_L%C4%93mums_Publiskojam%C4%81_versija.pdf, kā arī 2009. gada OFT Lietā nr. CA98/02/2009 (Bid rigging in the construction industry in England) Pieejams: https://assets.publishing.service.gov.uk/media/555de4cfe5274a7084000168/CE4327-04_Decision_public_1.pdf.

2) būvniecības joma (piemēram, ēku vai ceļu būvniecība).

Lietas dalībnieku būvniecības jomu un būvdarbu veidu analīze

32 Lai novērtētu konkurences situāciju tirgū un Lietas dalībnieku spēju veikt dažāda veida būvniecības darbus dažādās būvniecības jomās, KP analizēja Lietas dalībnieku interneta vietnēs³⁵ publiski pieejamo informāciju, Lietas dalībnieku KP iesniegto informāciju, BIS reģistrā (Būvkomersantu reģistrā) publicēto informāciju, kā arī informāciju par Lietas dalībnieku sarunās minētajiem Iepirkumiem. KP norāda, ka:

1) Lietas dalībnieku interneta vietnēs ir aprakstīti Lietas dalībnieka darbības veidi, sniegto būvniecības pakalpojumu klāsts, kā arī uzskaitīti nozīmīgākie pabeigtie būvobjekti un to ģeogrāfiskās atrašanās vietas, kas liecina par pieredzi konkrētu būvobjektu būvniecībā un spēju veikt dažāda veida būvniecības darbus, kā arī tirgus ģeogrāfiju;

2) Lietas dalībnieki KP iesniedza informāciju par to darbības veidiem un lielākajiem konkurentiem minētajos darbības veidos, kā arī apgrozījumu būvniecības nozarē laika periodā no 2015. līdz 2021. gadam. Šī informācija sniedz ieskatu par Lietas dalībnieku pamatdarbības veidiem, par spēju veikt dažāda veida un jomas būvniecības pakalpojumus, kā arī sniedz indikācijas par konkurenci būvniecības apakšnozarēs;

3) BIS reģistrā ir pieejama informācija par darbības sfērām, kurās tirgus dalībnieki ir kvalificēti sniegt pakalpojumus;

4) Lietas dalībnieku sarunās apspriestie Iepirkumi dod indikācijas par Lietas dalībnieku spējām sniegt konkrēta veida un jomas būvniecības pakalpojumus.

33 Kopumā no analizētās informācijas var secināt, ka Lietas dalībnieki ir būvniecības uzņēmumi, kas darbojas dažādās būvniecības jomās, un, lai arī spēj nodrošināt dažāda veida būvniecības pakalpojumus visā Latvijas teritorijā, lielākā daļa Lietas dalībnieku pamatā darbojas tieši inženierbūvju būvniecības jomā un to darbības veids ir ceļu un maģistrāļu būvniecība pēc NACE klasifikācijas koda F42.11.

34 Izvērtējot Lietas dalībnieku sniegtās atbildes attiecībā uz lielākajiem konkurentiem, pārsvarā novērojams, ka Lietas dalībnieki ceļu un maģistrāļu būvniecībā par tuvākajiem konkurentiem uzskata viens otru.

Lietā analizēto Iepirkumu datu analīze

35 Konkrētā tirgus izvērtējuma procesā tika veikta sarunās apspriesto Iepirkumu analīze, lai klasificētu Iepirkumus pēc būvdarbu veidiem un būvniecības jomām.

36 Secinājumus par Iepirkumu būvdarbu veidiem un būvniecības jomām KP iezīmē indikatīvi, balstoties uz Iepirkuma priekšmetā norādīto informāciju, vienlaicīgi pieļaujot, ka veicamo būvdarbu veids un būvniecības joma varētu būt plašāka, kā tas aprakstīts Iepirkuma priekšmetā.

37 KP Lietā ir identificējusi septiņus Iepirkumus, kuros par piedalīšanos un dalību Lietas dalībnieki ir aizliegti vienojušies:

- 1) LVC Iepirkums LVC 2016/194/AC, *Valsts galvenā autoceļa A10 Rīga-Ventspils posma km 79,500–85,770 seguma atjaunošana*;
- 2) LVC 2016/216/AC Iepirkums *Valsts vietējā autoceļa V13 Tīraine-Jaunolaine posma km 0,000–7,300 seguma atjaunošana*;
- 3) LVC Iepirkums LVC 2016/208/ERAF, *Valsts reģionālā autoceļa P5 Ulbroka-Ogre km 20,54–25,00 pārbūve*;
- 4) LVC Iepirkums LVC 2017/04/KF, *Valsts galvenā autoceļa A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers-Saulkalne) posma km 12,48–19,66 segas pārbūve*;

³⁵ <https://acb.lv/>, <https://www.strabag.lv/>, <https://www.celuparvalde.lv/>.

- 5) LVC Iepirkums LVC 2017/119/AC, *Valsts galvenā autoceļa A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža posma km 77,87-80,28 un posma km 116,40-118,50 seguma atjaunošana*;
- 6) LVC Iepirkums LVC 2017/122/AC, *Valsts reģionālā autoceļa P132 Rīga-Mārupe (Jaunmārupe) posma km 1,80-4,14 pārbūve*;
- 7) LVC Iepirkums LVC 2017/127/KF, *Valsts galvenā autoceļa A2 Rīga-Sigulda-Igaunijas robeža (Veclaicene) km 88,10-95,20 pārbūve*;

38 Visos septiņos identificētajos un analizētajos Iepirkumos pasūtītājs ir LVC. Iepirkumi izsludināti laika periodā no 21.11.2016. līdz 18.10.2017.

39 Analizējot Iepirkumu datus, KP secināja, ka divi Iepirkumi (28,57 %) ir virs Eiropas Savienības (turpmāk – ES) sliekšņa un pieci Iepirkumi (71,43 %) ir zem ES noteiktā sliekšņa³⁶, kas liecina, ka minētie Iepirkumi pēc to apmēra ir dažāda lieluma. Tāpat arī iegūtie dati liecina, ka trīs Iepirkumi (42,86%) tapuši ar ES fondu līdzfinansējumu un četri Iepirkumi (57,14 %) – bez ES līdzfinansējuma³⁷.

40 IUB datubāzē ir pieejama informācija par septiņos Iepirkumos noslēgtajām līgumsummām. No tiem trīs Iepirkumos (42,86 %) par uzvarētāju atzīts kāds no Lietas dalībniekiem vai ar to saistīts tirgus dalībnieks. Statistiskā informācija par noslēgto Iepirkumu līgumsummām aplūkojama tabulā Nr. 2.

Tabula Nr. 2

Lietā vērtēto Iepirkumu līgumsummas, euro

	Identificētie Iepirkumi (7 Iepirkumi)	Identificētie Iepirkumi, kuros kā uzvarētājs ir atzīts kāds no Lietas dalībniekiem vai līgumsabiedrība, kurā kāds no Lietas dalībniekiem ir piedalījies (3 Iepirkumi)
Vidējā aritmētiskā līgumsumma	3 537 467,44	3 340 765,70
Mediānas līgumsumma	3 758 571,75	3 758 571,75
Lielākā līgumsumma	8 689 922,00	5 090 909,09
Mazākā līgumsumma	1 050 501,00	1 172 816,27
Kopējā līgumsumma	24 762 272,11	10 022 297,11

41 Aplūkojot Tabulā Nr. 2 sniegto informāciju, var secināt, ka Iepirkumi pēc to apmēra ir dažādi – mazākā līgumsumma ir nedaudz virs viena miliona *euro*, bet lielākā – vairāk nekā astoņi miljoni *euro*. Analīze liecina, ka pārsvarā ietekmēti Iepirkumi ar ievērojamām līgumsummām jeb lielie Iepirkumi.

42 Analizējot septiņus Lietā identificēto Iepirkumu datus, KP secina, ka četri Iepirkumi saistīti ar valsts galveno autoceļu rekonstrukciju, segumu atjaunošanu, pārbūvi vai segas pārbūvi, divi Iepirkumi saistīti ar valsts reģionālo autoceļu pārbūvi vai segas pārbūvi, un viens Iepirkums saistīts ar vietējā autoceļa seguma atjaunošanu.

43 Analizējot Iepirkumu priekšmetus pēc to iedalījuma būvniecības jomās, KP secina, ka visi septiņi Iepirkumu priekšmeti ir saistīti ar ceļu būvniecības pakalpojumiem un ietilpst inženierbūvniecības jomā, apakšnozarē pēc NACE klasifikatora 42.11 – ceļu un maģistrāļu būvniecība.

³⁶ Ja plānotā iepirkuma līgumsumma sasniedz ES noteikto robežvērtību, pasūtītājiem izsludinot iepirkumus nepieciešams publicēt paziņojumu arī ES Oficiālajā Vēstnesī. EK reizi divos gados pārskata līgumcenu robežvērtības. Atzīme par to, vai konkrētais iepirkums pārsniedz ES robežvērtību, ir redzama IUB paziņojumu datubāzē pie konkrētā iepirkuma.

³⁷ Skat. Lietas 6. sējuma 184.–207. lp. un 10. sējuma 198.–203. lp.

Secinājumi par konkrētās preces tirgu

- 44 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, KP secina, ka Lietas dalībnieku karteļa vienošanās aptver iepirkumus inženierbūvniecības apakšnozarē, konkrēti – iepirkumus ceļu un maģistrāļu būvniecībā.
- 45 Ņemot vērā, ka Tabulā Nr. 1 atspoguļoti dati par visu būvniecības nozari, bet veiktā Iepirkumu datu analīze liecina, ka ar Lietas dalībnieku vienošanos skarto konkrētās preces tirgu ir pamatoti noteikt šaurāk, no CSP tika iegūti dati par būvniecības apgrozījumu Latvijā no 2016. līdz 2018. gadam Inženierbūvniecības apakšnozarē: ceļu un maģistrāļu būvniecība (F42.11). CSP apkopo statistikas datus par būvniecības produkcijas apjomu ceļu un maģistrāļu būvniecības nozarē (F42.11)³⁸.
- 46 Tāpat Lietas dalībnieki sniedza informāciju par savu apgrozījumu ceļu un maģistrāļu būvniecībā (F42.11). Tabulā Nr. 3 attēloti apgrozījumu dati ceļu un maģistrāļu būvniecībā Latvijā un Lietas dalībnieku kopējā tirgus daļa šajās apakšnozarēs.

Tabula Nr. 3

Būvniecības apgrozījums NACE F42.11 un nozarē Latvijā no 2016. g. līdz 2018. g.³⁹

	2016	2017	2018
F42.11 Ceļu un maģistrāļu būvniecība <i>euro</i>	238 774 400,00	308 075 300,00	394 882 300,00
Lietas dalībnieku apgrozījums <i>euro</i>	56 629 797,00	93 812 617,00	118 691 233,00
Lietas dalībnieku tirgus daļa %	23,72	30,45	30,06

Avots: CSP un Lietas dalībnieku sniegtā informācija

- 47 Tabulā Nr. 3 sniegtā informācija liecina, ka Lietas dalībnieku kopējais apgrozījums laika posmā no 2016. līdz 2018. gadam veido 23,72 %–30,45 % no kopējā ceļu un maģistrāļu būvniecības apgrozījuma Latvijā.

4.3. Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus

- 48 Aplūkojot Latvijas karti (skat. Attēlu Nr. 1), kur attēloti septiņi Iepirkumi pēc objektu atrašanās vietas, redzams, ka karteļa vienošanās epizodes identificētas dažādās Latvijas teritorijas vietās. Šādos apstākļos par ģeogrāfisko tirgu var uzskatīt Latvijas teritoriju.
- 49 Par to, ka Lietas dalībnieki ir spējīgi sniegt ceļu un maģistrāļu būvniecības pakalpojumus un piedalīties dažādos iepirkumos visā Latvijā neatkarīgi no reģiona, liecina dalība LVC iepirkumos, iesniedzot piedāvājumus par iepirkumiem, kuru būvdarbu objekti atrodas ģeogrāfiski dažādās Latvijas teritorijas vietās (skat. Lēmuma 51. rindkopu).
- 50 Papildus norādāms, ka gan Lietas dalībnieku, gan citu tirgus dalībnieku īpašumā atrodas vairāk nekā 20 asfaltbetona rūpnīcu ģeogrāfiski dažādās Latvijas vietās⁴⁰, tādējādi tirgus dalībniekiem

³⁸ Skat. Lietas 12. sējuma 231.–232. lp.

³⁹ CSP Oficiālās statistikas portāls, Būvniecības produkcijas apjoms nozarēs, faktiskajās cenās, tūkst. eiro – Darbības veids (NACE 2.red.) un Laika periods. Sk. https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__NOZ__BU__BUP/BUP020c/table/tableViewLayout1/. Dati tiek atlasīti, izmantojot šādus parametrus: Darbības veids (NACE 2.red.) un Laika periods. Darbības veids – H4211 Ceļu un maģistrāļu būvniecība, Laika periods no 2015 Q1 līdz 2021 Q4 .

⁴⁰ Skat. Lietas 6. sējuma 223. lp.

valsts galvenajiem un reģionālajiem autoceļiem laika periodā no 2015. līdz 2021. gadam. Informācija par iepriekš minētajām iepirkuma procedūrām, pretendentiem un to iesniegtajām piedāvājumu cenām, kā arī uzvarētājiem tika iegūta no LVC sniegtās informācijas⁴⁵, IUB publikāciju vadības sistēmas un EIS⁴⁶.

54 Tabulā Nr. 4 ir apkopota būtiskākā informācija par analizēto datu kopumu. Kopā 251 LVC iepirkuma procedūrā piedāvājumus vienā vai vairākās procedūrās ir iesnieguši 32 tirgus dalībnieki un 44 personu apvienības.⁴⁷ Kopā 251 LVC iepirkuma procedūrās uzvarējušo pretendentu piedāvāto cenu kopējā summa ir 770 702 444,72 *euro*.

Tabula Nr. 4

Analizēto datu kopsavilkums (2015-2021)

Kopējais iepirkumu procedūru skaits	251
Kopējais iesniegto piedāvājumu skaits	972
Piedāvājumu iesniedzēju kopējais skaits	76
Personu apvienību skaits, kas iesniegušas vismaz vienu piedāvājumu	44
Atsevišķu tirgus dalībnieku skaits, kas iesnieguši vismaz vienu piedāvājumu	32
Personu apvienību iegūto līgumu skaits	16
Personu apvienību iegūto līgumu kopējā vērtība <i>euro</i>	117 536 326,66
Atsevišķu tirgus dalībnieku iegūto līgumu skaits	235
Atsevišķu tirgus dalībnieku iegūto līgumu kopējā vērtība <i>euro</i>	653 166 118,06
Kopējā noslēgto līgumu vērtība <i>euro</i>	770 702 444,72

55 Tabula Nr. 5 parāda katrā gadā izsludināto LVC iepirkumu procedūru skaitu, iesniegto piedāvājumu skaitu, to rezultātā noslēgto līgumu kopējo vērtību, kā arī vidējo iesniegto piedāvājumu skaitu. LVC iepirkumu procedūru rezultātā noslēgto līgumu vērtības ir no 113 334,13 *euro* līdz pat 38 498 327,17 *euro*.

Tabula Nr. 5

Katra gada izsludināto iepirkumu skaits un rezultātā noslēgto līgumu kopējā vērtība

Gads	Iepirkumu skaits	Iesniegto piedāvājumu skaits	Vidējais aritmētiskais iesniegto piedāvājumu skaits vienā iepirkumā	Kopējā līgumu vērtība, <i>euro</i>
2015	50	175	3,50	164 310 994,42
2016	34	148	4,35	119 554 186,76
2017	43	127	2,95	129 438 345,72
2018	14	41	2,92	88 321 817,19
2019	19	58	3,05	62 861 191,89
2020	37	174	4,7	80 711 236,74
2021	54	249	4,61	125 504 672,00
Kopā:	251	972	3,87	770 702 444,72

⁴⁵ Skat. Lietas 6. sējuma 184.–207. lp. un 10. sējuma 198.–203. lp.

⁴⁶ Skat. Lietas 12. sējuma 36.–217. lp.

⁴⁷ Tas neizslēdz iespēju, ka kādā no iepirkumu procedūrās noslēgto līgumu izpildē citi tirgus dalībnieki nav piedalījušies kā apakšuzņēmēji.

- 56 Analizēto LVC iepirkumu procedūru rezultātā noslēgto līgumu vidējā aritmētiskā vērtība ir 3 070 527,66 *euro*, savukārt mediānas⁴⁸ vērtība ir 1 596 889,24 *euro*. Vidējais aritmētiskais iesniegto piedāvājumu skaits vienā iepirkuma procedūrā laika periodā no 2015. līdz 2021. gadam ir 3,87. Papildus norādāms, ka iesniegto piedāvājumu skaits vienā iepirkumā 2020. un 2021. gadā, salīdzinot ar 2017., 2018. un 2019. gadu, ir palielinājies par vairāk nekā 50 % un liecina par konkurences pieaugumu.
- 57 Deviņās iepirkuma procedūrās cenu piedāvājumu ir iesniedzis tikai viens pretendents, kas arī ieguvis tiesības slēgt līgumu.
- 58 Variācijas koeficients atspoguļo katrā konkrētā iepirkumā iesniegto cenu piedāvājuma sadalījuma izkliedi un tas tiek aprēķināts, izmantojot šādu formulu:

$$CV_j = s_j/\mu_j$$

kur:

CV – variācijas koeficients

j – iepirkums

s – standartnovirze (datu izkliede ap aritmētisko vidējo)

μ - aritmētiskais vidējais

- 59 Katras analizētās iepirkuma procedūras aprēķinātais variācijas koeficients, lai uzskatāmi prezentētu variācijas skrīninga rezultātus, ir attēlots grafiski (skat. Tabulu Nr. 7). Katrs punkts grafikā apzīmē iesniegto cenu piedāvājumu variāciju viena iepirkuma ietvaros, un tie hronoloģiski sakārtoti pēc iepirkumu procedūru izsludināšanas datuma. Variācijas koeficienta vērtība ir pozitīvs skaitlis, kas lielāks par nulli un labākai uztveramībai pārvērsts %.

Tabula Nr. 6

**Variācijas koeficienta vidējā aritmētiskā un mediānas vērtība vienā iepirkumā
(2015–2021)**

Gads	Iepirkumu skaits	Zemākais variācijas koeficients vienā iepirkumā %	Augstākais variācijas koeficients vienā iepirkumā %	Vidējais aritmētiskais variācijas koeficients vienā iepirkumā %	Vidējā variācijas koeficienta mediānas vērtība vienā iepirkumā %
2015	47	0,40	21,59	7,3	5,35
2016	34	0,22	22,68	6,81	5,55
2017	40	0,07	18,93	2,67	1,34
2018	13	1,18	11,78	3,56	2,52
2019	18	0,76	21,20	5,15	2,52
2020	37	1,44	20,88	9,80	9,27
2021	53	0,03	18,30	8,47	7,34
Kopā:	242	0,03	22,68	6,74	5,76

- 60 Kā iepriekš norādīts, deviņās iepirkumu procedūrās piedāvājumu iesniedza tikai viens pretendents. Lai arī tie ir attēloti Tabulā Nr. 7 ar cenu variāciju 0 %, aprēķinot iepirkumu

⁴⁸ Vidējais rezultāts skaitļu rindā, kurā visi kopas elementi sakārtoti augošā secībā. Mediāna atbilst kopas vidum - puse kopas elementu ir vienādi vai mazāki par mediānu un puse kopas elementu ir vienādi vai lielāki par mediānu. Mediāna daudz precīzāk par vidējo aritmētisko raksturo kopu gadījumos, kad tajā ir atsevišķi ļoti lieli vai ļoti mazi elementi.

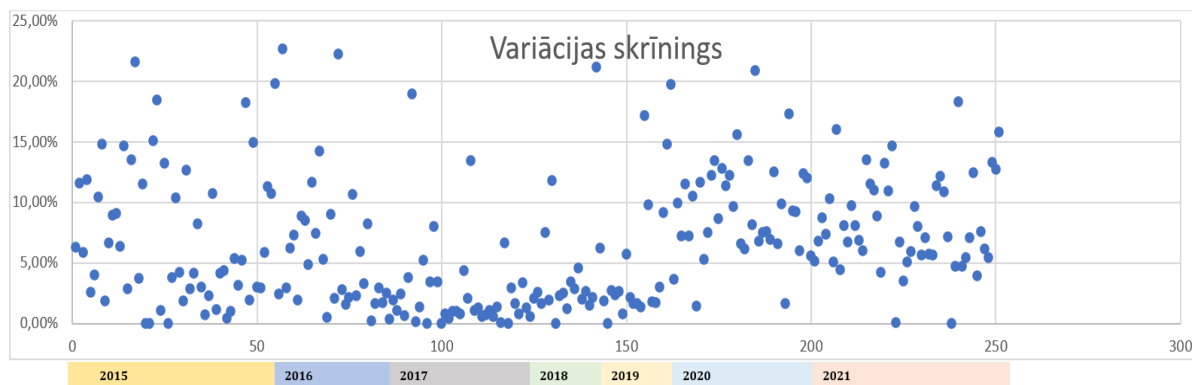
variācijas koeficienta vidējo aritmētisko vērtību un mediānas vērtību, to vērtība netika ņemta vērā (skat. Tabulu Nr. 6).

61 Kā redzams no Tabulas Nr. 6, zemākais variācijas koeficients vienas iepirkuma procedūras ietvaros ir bijis 0,03 %, savukārt augstākais – 22,68 %.

62 Vidējais aritmētiskais variācijas koeficients vienā iepirkuma procedūrā periodā no 2015. līdz 2021. gadam ir 6,74 %, savukārt mediāna ir 5,76 %.

63 Jānorāda, ka īpaši zema variācijas koeficienta mediāna ir no 2017. līdz 2019. gadam, kad tā ir
64 1,34 %, 2,52 % un 2,52 %.

Tabula Nr. 7

65 Kā redzams no Tabulā Nr. 7 attēlotā, cenu variācijas koeficients ar ļoti zemu variāciju (līdz 5 %) lielākoties ir iepirkuma procedūrās laika periodā no 2015. gada līdz 2020. gada sākumam.

66 Papildus norādāms, ka no 2015. līdz 2016. gada augustam ir daudz iepirkuma procedūru ar lielāku cenu variāciju (no 5 – 22 %), kas skaidrojama ar salīdzinoši lielu piedāvājumu skaitu no Lietuvas uzņēmuma AB “Kauno Tiltai”, Igaunija uzņēmuma AS “TREV-2 Grupp”, kā arī Personu apvienības “LL Roads” (piedalījās SIA “Ostas Celtnieks” un UAB “Šauliu plentas”), kuru piedāvātās cenas vismaz 19 iepirkumu procedūrās bija zemākas par iepirkuma uzvarētāja piedāvātajām cenām⁴⁹, tādējādi palielinot cenu variāciju šajās iepirkumu procedūrās. Papildus atzīmējams, ka iepriekš norādītajā laika periodā minētie uzņēmumi ne reizi nav ieguvuši tiesības slēgt līgumu ar LVC.

67 KP secina, ka zemā cenu piedāvājumu variācija analizētajās LVC iepirkuma procedūrās laika periodā no 2016. līdz 2018. gadam ir pazīme, kas kopsakarā ar Lēmumā iegūtajiem faktiem un to novērtējumu apstiprina KP konstatēto, ka ir pastāvējusi aizliegta vienošanās starp Lietas dalībniekiem.

V LIETĀ IEGŪTO PIERĀDĪJUMU SATURS

5.1. No KNAB saņemtā informācija un tās saturs

68 KP no KNAB saņēma informāciju un materiālus (KNAB analītiskais ziņojums, nepublico sarunu atšifrējumi, telefonsarunu atšifrējumi, personu identificējošā informācija un cita informācija), kas liecināja par iespējamu vienošanās aizlieguma pārkāpumu.

69 Saņemtie materiāli (personu nepublico sarunu atšifrējumi) saturēja informāciju par to, ka laika periodā vismaz no 09.12.2016. līdz 25.01.2017. notikušas vismaz divas tikšanās (skat. Tabulu Nr. 8), kurās piedalījās Latvijas lielāko autoceļu, maģistrāļu, tiltu būvniecības, uzturēšanas un būvniecības komercsabiedrību pārstāvji, kas radīja pamatotas aizdomas par

⁴⁹ Piemēram, PA “LL Roads” piedāvātās cenas septiņās iepirkumu procedūrās kopā bija par 3 858 645,99 euro zemākas nekā iepirkumu procedūru uzvarētāju piedāvātās līgumcenas.

iespējamu aizliegtas vienošanās pārkāpumu Lietas dalībnieku darbībās, piedaloties pasūtītāja LVC iepirkumos autoceļu būves jomā (autoceļu pārbūvēs darbos, būvdarbos, rekonstrukcijas darbos u.tml.).

70 No sarunām tikšanās laikā, kā arī no citiem KNAB saņemtajiem materiāliem (telefonsarunu atšifrējumu kopijām) ir secināms, ka tikšanās dalībnieki, tostarp to sarunās apspriestie dalībnieki, kas pārstāv Latvijas lielākās ceļu būvniecības komercsabiedrības (turpmāk kopā un atsevišķi – Lietas dalībnieki), runājot par Iepirkumiem, pārrunāja savus nākotnes plānus, kā arī to, kuri Iepirkumi paredzēti konkrētiem Lietas dalībniekiem.

Tabula Nr. 8

Tikšanās dalībnieki, tikšanās vietas un datums periodā no 09.12.2016. līdz 25.01.2017.

Datums	Tikšanās vieta	Lietas dalībnieki un citas personas	Iniciāļi
09.12.2016.	Restorāns “32.augusts”, tenisa klubs “ACB”, Sēļu iela 12, Mārupe	[AA] ⁵⁰ , akciju sabiedrība “A.C.B.”	[AA]
		[DD] ⁵¹ , SIA “STRABAG”	[DD]
25.01.2017.	Restorāns “32.augusts”, tenisa klubs “ACB”, Sēļu iela 12, Mārupe	[AA], akciju sabiedrība “A.C.B.”	[AA]
		[CC] ⁵² , akciju sabiedrība “CEĻU PĀRVALDE”	[CC]

5.2. Iepirkumu sadale

71 KP, Lietas izpētes laikā izvērtējot un analizējot Lietā pieejamos audioierakstu atšifrējumus, no KNAB papildus saņemto informāciju, kopsakarā ar informāciju, kuru KP ir ieguvusi pieejamos publiskajos reģistros (datu bāzēs), kā arī ar informāciju, kuru KP saņēma no LVC, identificēja šādus Iepirkumus, par kuru sadalī ir vienojušies Lietas dalībnieki:

- 1) LVC Iepirkums LVC 2016/194/AC, *Valsts galvenā autoceļa A10 Rīga-Ventspils posma km 79,500–85,770 seguma atjaunošana* (turpmāk – A10);
- 2) LVC 2016/216/AC Iepirkums *Valsts vietējā autoceļa V13 Tīraine-Jaunolaine posma km 0,000–7,300 seguma atjaunošana* (turpmāk – A13);
- 3) LVC Iepirkums LVC 2016/208/ERAF, *Valsts reģionālā autoceļa P5 Ulbroka-Ogre km 20,54–25,00 pārbūve* (turpmāk – P5);
- 4) LVC Iepirkums LVC 2017/04/KF, *Valsts galvenā autoceļa A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers-Saulkalne) posma km 12,48–19,66 segas pārbūve* (turpmāk – A4);
- 5) LVC Iepirkums LVC 2017/119/AC, *Valsts galvenā autoceļa A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža posma km 77,87–80,28 un posma km 116,40–118,50 seguma atjaunošana* (turpmāk – A6);
- 6) LVC Iepirkums LVC 2017/122/AC, *Valsts reģionālā autoceļa P132 Rīga-Mārupe (Jaunmārupe) posma km 1,80–4,14 pārbūve* (turpmāk – P132);
- 7) LVC Iepirkums LVC 2017/127/KF, *Valsts galvenā autoceļa A2 Rīga-Sigulda-Igaunijas robeža (Veclaicene) km 88,10–95,20 pārbūve* (turpmāk – A6).

⁵⁰ [AA] no 23.09.1994. līdz 03.07.2003. A.C.B. prezidents, sākot no 03.07.2003., valdes priekšsēdētājs, savukārt no 30.07.2013. līdz 03.09.2021. 8 CBR valdes loceklis.

⁵¹ [DD] no 06.07.2006. līdz 10.06.2011. un no 28.07.2011. līdz 28.05.2015. A.C.B. padomes loceklis, no 03.03.2023. A.C.B. padomes priekšsēdētāja vietnieks, savukārt no 14.07.2015. līdz 03.03.2020. STRABAG valdes loceklis.

⁵² [CC] no 26.04.2013. līdz 24.05.2013. Ceļu pārvalde valdes loceklis, sākot no 23.07.2014. līdz 25.10.2022., padomes priekšsēdētājs.

- 72 Ņemot Lietā iegūto pierādījumu analīzi, KP ir konstatējusi aizliegtu vienošanos septiņos identificētos Iepirkumos, kas izpaudās kā konkrēto Iepirkumu sadale Lietas dalībnieku starpā (skat. tabulu Nr. 9). Tabulā Nr. 9 ir norādīti tie Iepirkumi, par kuriem KP ir konstatējusi aizliegtu vienošanos attiecībā uz katru Lietas dalībnieku individuāli. Aizliegta vienošanās ir konstatēta STRABAG un A.C.B. starpā attiecībā uz Iepirkumiem A10, V13 un P132, A.C.B. un Ceļu pārvaldes starpā attiecībā uz Iepirkumiem A4, A6 un A2, savukārt visu Lietas dalībnieku starpā attiecībā uz Iepirkumu P5.

Tabula Nr. 9

Iepirkumu sadale Lietas dalībnieku starpā

Iepirkums	Paziņojums par IUB par izsludināšanu	Iepirkuma rezultātā lēmums pieņemts vai līgums noslēgts	STRABAG	A.C.B.	Ceļu pārvalde
A10	21.11.2016.	03.01.2017.	x	x	
V13	22.12.2016.	12.04.2017.	x	x	
P5	28.12.2016.	11.04.2017.	x	x	x
A4	18.01.2017.	06.07.2017.		x	x
A6	31.07.2017.	26.02.2018.		x	x
P132	09.08.2017.	06.11.2017.	x	x	
A2	30.08.2017.	23.07.2018.		x	x

- 73 Turpmāk norādīts KP viedoklis par Lietā identificētiem Iepirkumiem, kuru sadale apspriesta Lietas dalībnieku sarunās.

- 74 09.12.2016. saruna par LVC Iepirkumu LVC 2016/194/AC⁵³ *valsts galvenā autoceļa A10 Rīga-Ventspils posma km 79,500–85,770 seguma atjaunošana* (A10), kurā piedalījās [AA] un [DD], 5.–8. lpp.

Sarunas fragments	KP viedoklis
<u>09.12.2016. saruna</u> 5. lpp. “(..) [AA]:- A tev bija jautājumi par tiem nākamajiem, par “A10” tur? [DD]:- Jā. [AA]:- Nu, tas ir Ginčam tur. [DD], es tev parādīšu tabulu. Tev viss ir skaisti.	09.12.2016. saruna notiek starp Lietas dalībnieku A.C.B. pārstāvi [AA] un STRABAG pārstāvi [DD]. Lietas izpētē konstatēts, ka sarunā tika apspriests Iepirkums A10. Iepirkums A10 tika izsludināts 21.11.2016., savukārt 03.01.2017. pieņemts lēmums par līguma noslēgšanu. Iepirkumā A10 piedāvājumus iesniedza seši pretendenti, tostarp STRABAG, savukārt A.C.B. Iepirkumā A10 nepiedalījās. [AA] un [DD] saruna par Iepirkumu A10 notika laikā, kad tas bija izsludināts, bet piedāvājumu iesniegšanas termiņš nebija beidzies.

⁵³ A10 Iepirkums izsludināts 21.11.2016., piedāvājumu iesniegšanas termiņš 19.12.2016. Iepirkumā piedāvājumus iesniedza seši pretendenti: Saldus ceļinieks (1 050 501 euro), STRABAG (1 088 999,44 euro), SIA “Ceļu, tiltu būvnieks” (1 204 463,62 euro), SIA “Aizputes ceļinieks” (1 215 503,22 euro), SIA “VIA” (1 109 311,81 euro) un SIA “CBS “Igate”” (1 099 999,01 euro). Iepirkuma rezultātā lēmums pieņemts vai līgums noslēgts 03.01.2017. ar Saldus ceļinieks par līguma summu 1 050 501 euro.

[DD]:- ... [AA]:- Tev bija deviņpadsmit miljoni šogad. [DD]:- Nē, nē. [AA]:- (smejas) [DD]:- Labi, labi. Es jau neko nesaku. Es tāpēc gribēju mierīgi, mierīgi... [AA]:- Jā, jā, jā, jā. Nu, beidz. Es taču redzu. [DD]:- Ka nav nekur jāskrien. [AA]:- Redzi, es arī mierīgi. Jā? Tur. [DD]:- Jā, nav nekur jāskrien. [AA]:- Un to, to, to "P5" - to "Ceļu pārvaldei". [DD]:- A tur es pat netaisu. Es pat ne... [AA]:- Nē, nē. Nu, tas "A10", nu. Jums viss labi būs. Tagad skaties vēl. Jums uz tā, uz tā "septiņdesmit trešā" būs, jā, tur. [DD]:-Mh. [AA]:-Tā kā. Un tad es likšu kopā. [DD]:- Nē, nu. [AA]:- Tu varētu savas vēlmes man pateikt. (..)" 6. lpp. "(..) [AA]:- Tu vari te iemest acis, kas šogad. Bet te nav pēdējie. Jā? [DD]:-Mh. [AA]:- Nu, kad tas ir. [DD]:- Mh. Mh. (lasa) (07.05) [AA]:- Nāc te. (dzirdama trauku šķindoņa) [AA]:- Es paņēmu ... Khm.	Saruna atklāj, ka Lietas dalībnieka A.C.B. pārstāvis [AA] informē STRABAG pārstāvi [DD] par Iepirkuma A10 sadalījumu. Par to liecina, komunikācijas frāze, proti, [AA] norāda [DD]: "<i>a tev bija jautājumi par tiem nākamajiem, par "A10" tur?"</i>" Papildus Lietas dalībnieku sarunas fragmenti atklāj, ka A.C.B. pārstāvis informē STRABAG pārstāvi par tabulu, kurā ir apkopota informācija par Iepirkumiem. Tāpat KP secina, ka sarunā tiek apspriests LVC Iepirkums LVC 2016/208/ERAF, <i>Valsts reģionālā autoceļa P5 Ulbroka-Ogre km 20,54–25,00 pārbūve</i>, kas sarunas laikā nav izsludināts. Sarunā A.C.B. pārstāvis [AA] norāda STRABAG pārstāvim [DD], ka "<i>to, to "P5" - to "Ceļu pārvaldei"</i>", uz ko saņem [DD] apstiprinājumu: "<i>a tur es pat netaisu. Es pat ne..</i>" Tādējādi secināms, ka STRABAG pārstāvis [DD] izprot [AA] norādīto Iepirkuma P5 sadalījumu un nav ieplānojis piedalīties tajā. Detalizētāks KP viedoklis par Lietas dalībnieku aizliegtās vienošanās realizāciju iepirkumā LVC 2016/208/ERAF, ir skaidrots Lēmuma 76. rindkopā. Saruna atklāj, ka STRABAG pārstāvis [DD] informē A.C.B. pārstāvi [AA] par to, ka var pastāvēt loģiski jautājumi (<i>no trešo personu puses</i>), kādu iemeslu dēļ viņa pārstāvētais uzņēmums, kura asfaltbetona rūpnīca atrodas septiņu kilometru attālumā no Iepirkuma A10 būvdarbu izpildes atrašanās vietas, nav piedāvājis viszemāko cenu, komentējot: "<i>ir diezgan grūti, vienkārši ir diezgan grūti šajā situācijā kādam izskaidrot, kāpēc mēs objektu, kurš atrodas septiņus kilometrus no mūsu rūpnīcas.</i>" Lietas izpētes laikā konstatēts⁵⁴, ka viena no STRABAG asfaltbetona ražošanas rūpnīcām atrodas Zvārē, Tukuma novadā, un attālums no rūpnīcas līdz valsts galvenā autoceļa A10 (Rīga-Ventspils) posmam, kurā LVC organizētajā Iepirkumā A10 tika plānots veikt būvdarbus, ir apmēram septiņi kilometri⁵⁵. Uzsverams, ka A.C.B. pārstāvis [AA], komentējot STRABAG pārstāvja [DD] izteiktās bažas par loģiska izskaidrojuma neesību piedāvājuma augstākai cenai, sarunā norāda, ka STRABAG Iepirkumā A10 būtu jāzaudē: "<i>Nu, bet zaudējiet, nu!</i>" Uz to saņēma [DD] atbildi: "<i>bet tam ir jābūt arī kaut kādam racionālam izskaidrojumam.</i>" Tādējādi, secināms, ka Lietas dalībnieks A.C.B. pārstāvis [AA] norāda STRABAG pārstāvim [DD], ka šim Lietas dalībniekam ir jāzaudē Iepirkumā A10 atbilstoši panāktajai vienošanai par dalības nosacījumiem šajā Iepirkumā. Tāpat [AA] secīgi informē [DD], ka šī Iepirkuma sadalījumu var pārskatīt, iedalīt to [DD] pārstāvētam uzņēmumam, norādot: "<i>Nu, tas vēl nav līdz, tas nav zvanīts, johaidī, zini tur. Šīto varam ielikt arī tev, zini.</i>"

⁵⁴ Skat. Lietas 6. sējuma 223. lp.

⁵⁵ Skat. Lietas 13. sējuma 3.–4. lp.

Es tur, zini, neko vēl neesmu domājis. Tas jaunais ir, apmēram, šitāds ir. To ir Garais tur pastrādājis. Tas ir labi. [DD]:- Jo man gribētos tam Ginčam vismaz tur pusi iemainīt. Nu, tā. Nu. [AA]:- (<i>smejas</i>) [DD]:- Ir diezgan grūti, vienkārši ir diezgan grūti šajā situācijā kādam izskaidrot, kāpēc mēs objektu, kurš atrodas septiņus kilometrus no mūsu rūpnīcas. [AA]:- Nu, bet zaudējiet, nu! [DD]:- Jā. Bet tam ir jābūt arī kaut kādam racionālam izskaidrojumam. [AA]:- Nu, davai tad. Nu, tas vēl nav līdz, tas nav zvanīts, johaidī, zini tur. Šito varam ielikt arī tev, zini. Kad tas objekts ir? [DD]:- Sešpadsmitajā. [AA]:- Nu, tad jāsatiekas ar, ar Gintu. Telefons tev nav, es ceru? Mašīnā? [DD]:- ... man telefons ir. [AA]:- Jeb zem dibena? [DD]:- Zem dibena. Es viņu izslēdzu. [AA]:- Nē, nē. Ja tu esi septiņi kilometri, tad tas tavējais. [DD]:- Jo viņš ir. [AA]:- Jā. [DD]:- Viņš ir cauri Pūrei. [AA]:- Nu nē, tavējais, tavējais. [DD]:- (<i>smejas</i>) [AA]:- Viss. [DD]:- Jā. [AA]:- Atspirgsti. [DD]:- Nē, es vienkārši, par	Turpinoties sarunai par Iepirkuma A10 sadalījumu, [AA] pieņem lēmumu šī ceļa posma būvdarbus “iedalīt” STRABAG, jo objekts atrodas Pūrē, tādējādi akceptējot [DD] iepriekšminētos argumentus par objekta tuvumu STRABAG rūpnīcai: “Nē, nē. Ja tu esi septiņi kilometri, tad tas tavējais.” KP uzskata, ka saruna atklāj, ka Lietas dalībnieki pieļauj atkāpes plānotā dalījumā, ņemot vērā objektīvus apstākļus: objekta atrašanās vietu vai citus no tiem neatkarīgus un tiem neietekmējamus apstākļus. Izvērtējot minēto Lietas dalībnieku sarunu par Iepirkumu A10 un Iepirkumu P5, KP secina, ka Lietas dalībnieku A.C.B. un STRABAG rīcība, sarunā sadalot pieminēto Iepirkumu A10 un Iepirkumu P5 un vienojoties par dalības nosacījumiem, nav notikusi brīvas konkurences apstākļos. Sarunas formāts, tajā apspriestais, frāzes un sarunas konteksts kopsakarā ar Lietā konstatētiem, iepriekš norādītajiem faktiem un apstākļiem ļauj secināt, ka starp A.C.B. un STRABAG notikusi komunikācija par Iepirkuma A10 un P5 dalības un realizācijas nosacījumiem. Papildus KP norāda, ka A.C.B. un STRABAG pārstāvju komunikācija norāda uz to, ka sarunas laikā tiek aplūkota tabula, kurā tiek apkopota informācija par sarunā klātesošajiem Lietas dalībniekiem ieplānotajiem Iepirkumiem. KP norāda, ka LVC no 2016. gada līdz 2018. gada būvdarbu iepirkumu plānos, kas bija publicēti LVC tīmekļa vietnē⁵⁶, papildus plānotā iepirkuma objekta ceļa nosaukumam, ceļa būvdarbu objekta plānotajiem kilometriem (no km, līdz km) un kopējam garumam, tika norādīts arī objekta plānotais finansējums, tas ir, ar katra objekta realizāciju saistītās plānotās izmaksas. Tādējādi sarunā klātesošie Lietas dalībnieki, aizliegti vienojoties un sadalot Iepirkumus, varēja paredzēt ne tikai konkrētu objektu sadali, bet arī paredzēt katram sarunas dalībniekam paredzamo Iepirkumu līgumu summu noteiktajā būvdarbu sezonā (attiecīgajā gadā). Saruna arī atklāj, ka STRABAG pārstāvis [DD] informē A.C.B. pārstāvi [AA], ka šajā tabulā viņa uzņēmumam iedalītie Iepirkumi viņa pārstāvētā uzņēmuma darbībai ir pilnībā pietiekoši.

⁵⁶ Skat. 1.sējuma 35-93.lp.

ko es iedomājos. Mēs jau varētu, lai, lai visi paliek apmierināti, mēs jau viņu varētu sadalīt uz pusēm, pēc tam kaut kādu citu vēl arī uz pusēm izdarīt.

(runā vienlaicīgi)

[AA]:- Da nāfig tak! Nu ņem viņu! Un. Es kaut ko izdomāšu.

[DD]:- Jo Garais, bija viņam apsolīts. Viņš man zvanīja, kad es biju Polijā. Es viņu satiku vakardien. Vakar mēs satikāmies? Jā, vakardien. Tipa, nu, kad tā un tā. Bet viņš saka, nu, ka man jāparunājas ar tevi. Nu, es saku - nu, satikšu veci, noskaidrošu, nu.

[AA]:- Nu, šitas ir tā kā mans. Viņš ir, Garais apsolīja. Bet šis ir nākamais gads, kas ir mans gads.

[DD]:-Mh.

[AA]:- Es likšu kopā.

[DD]:-Mh.

[AA]:- Šito moš, ka var nokopēt?

[DD]:- Nu, ir.

[AA]:- Tu vari mierīgi padomāt.

[DD]:- Ir jau, ir jau arī tas, ir jau arī tā oficiāla versija pa lielam tikpat pilna. Nu.

(..)”

7. lpp.

“(..)

[DD]:- Mh. Nu, bet saraksts nav tāds baigi tur tāds.

[AA]:- Simts miljoni. (dzirdama papīra lapu čaukstēšana) Nu, redz, kur tas, apmēram, tas Garais te kaut ko pirms prombraukšanas bija uzmetis.

[DD]:- Mh. [AA]:- Bet tas ir pašu spēkiem, jā tur. [DD]:- Mh. Man pilnīgi pietiek. [AA]:- Nu, nav jau slikti, johaidī, zini, tur, nu. [DD]:- Es tur vispār. [AA]: - (klepo) [DD]: - Par šito lapu nekādus komentārus. [AA]:- Nu. Tieši tā. [DD]:- Man tur ...šitik. Man tur pietiekami daudz pāriet pāri. (..)"	

75 09.12.2016. saruna par LVC Iepirkumu LVC 2017/122/AC⁵⁷ valsts reģionālā autoceļa P132 Rīga-Mārupe (Jaunmārupe) posma km 1,80–4,14 pārbūve (P132) un LVC Iepirkumu LVC 2016/216/AC⁵⁸ valsts vietējā autoceļa V13 Tīraine-Jaunolaine posma km 0,000–7,300 seguma atjaunošana (V13), kurā piedalījās [AA] un [DD] 8. lpp.

Sarunas fragments	KP viedoklis
09.12.2016. saruna 8. lpp. “(..) [DD]:- A beigās jau viss kārtībā. Šitas interesants. (dzirdama papīra lapu čaukstēšana) Es, es skatījos. Ha! Rīga - Mārupe. (smejas) [AA]:- Nu, kurš tas ir? [DD]:- Viens komats astotais kilometrs. Nē. Jā. Viens komats astotais līdz trīs komats seši. [AA]:-Nu? [DD]:- Tas ir, tas ir kaut kur te, Mārupes centrā, man liekas. Jo sāk skaitīt, man liekas, no Rīgas robežas to	Lietas dalībnieku sarunas fragments atklāj, ka starp A.C.B. pārstāvi [AA] un STRABAG pārstāvi [DD] ir notikusi komunikācija, savstarpēja domu apmaiņa par plānoto Iepirkumu P132 un V13 sadalījumu. Sarunas dalībnieki apspriež reģionālā auto ceļa P132 un vietējas nozīmes autoceļa V13 iepirkumus, kuri sarunas laikā nebija izsludināti. Lietas izpētes laikā konstatēts, ka sarunā minētais un plānotais Iepirkums P132 atrodas tuvu adresei (restorāns “32.augusts”, tenisa klubs “ACB”, Sēļu iela 12, Mārupe), kurā notiek [AA] un [DD] saruna: “tas ir kaut kur te, Mārupes centrā, man liekas. Jo sāk skaitīt, man liekas, no Rīgas robežas to “P trīs, 32.” Sarunā A.C.B. pārstāvis [AA] atklāti paziņo STRABAG pārstāvim [DD], ka Iepirkumā P132 ir plānots uzvarēt A.C.B.: “Nu, tas manējais.” Savukārt [DD] ne tikai neizsaka neapmierinātību vai iebildumus šādam Iepirkuma P132 sadalījumam, bet atzīst un respektē to, apstiprinot A.C.B. pārstāvja teikto, sacīdams, ka šis iepirkums piekritīgs A.C.B.,

⁵⁷ P132 iepirkums izsludināts 09.08.2017. Piedāvājumu iesniegšanas termiņš 07.09.2017. Iepirkumā piedāvājumus iesniedza trīs pretendenti: SIA “Ceļu būvniecības sabiedrība “IGATE”” (3 933 124,86 euro), SIA “Lemminkainen Latvija” (3 980 555,45 euro) un A.C.B. (4 019 677,38 euro). Iepirkuma rezultātā lēmums pieņemts vai līgums noslēgts 06.11.2017. ar SIA “Ceļu būvniecības sabiedrība “IGATE”” par līguma summu 3 933 124,86 euro.

⁵⁸ V13 iepirkums izsludināts 22.12.2016. Piedāvājumu iesniegšanas termiņš 01.02.2017. Iepirkumā piedāvājumus iesniedza pieci pretendenti: SIA “Lemminkainen Latvija” (1 190 310,74 euro), SIA “Union Asphalttechnik” (1 179 506,29 euro), STRABAG (1 202 515,84 euro), 8 CBR (1 172 816,27 euro) un SIA “Ceļu būvniecības sabiedrība “IGATE”” (1 181 000,00 euro). Iepirkuma rezultātā lēmums pieņemts vai līgums noslēgts 12.04.2017. ar 8 CBR par līguma summu 1 172 816,27 euro.

“P trīs-, 32”. [AA]:- M! [DD]:- Viņš ir tikai kaut kad, jūnijā viņam ir laiks. Bet tas ir kaut kad šeit, šiten te...mūsu ceļa. <i>(runā vienlaicīgi)</i> [AA]:- Nu, bet tas ir, es domāju, kad līdz, līdz te, kur mēs sākām, ieskaitot centru, zini, tur. [DD]:- Nu, man arī tā liekas. [AA]:- Nu, tas manējais. [DD]:- Nu, es tagad, protams. <i>(smejas)</i> Pēc visas taisnības. Un tad vēl bija. <i>(šķirsta lapas)</i> [AA]:- Es tieši domāju, kurā vietā tas ir. [DD]:- Tas atkal man ļoti patīk. Bet tev viņš arī patīk. Tīraine - Jaunolaine. Vecais Jelgavas ceļš. Arī tepatās. Ha-ha! Septiņi kilometri. Nu, tur asfaltēšana. Sākas tepatās, Tīrainē. Un tad uz Jelgavas pusi. Nu, vecais Jelgavas ceļš. [AA]:- A kas tev, no Iecavas tur? [DD]:- Nu, jā. Jo man jau. [AA]:- Var jau sadalīt, zini. (..) 8.–9. lpp. “(..) [AA]:- ... Ja man ir Viļņa, man visi tie pa lielam neinteresē, zini, tur. [DD]:- Vienkārši būtu labi viņus normāli izspēlēt. [AA]:- Protams. [DD]:- Tad....ja viņus neizspēlē, tad ir tā, ka [AA]:- (***) savāc, johaidī. [DD]:- [ZZ] piemaksās uz	ņemot vērā principus, kuri ir zināmi vien pašiem Lietas dalībniekiem: “<i>Pēc visas taisnības.</i>” Lietās izpētē konstatēts, ka Iepirkumā P132 piedāvājumu iesniedza A.C.B., līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas citam tirgus dalībniekam, tādējādi Lietas dalībnieku A.C.B. un STRABAG plānotais Iepirkuma P132 sadalījums nerealizējās. Tāpat Lietas dalībnieku sarunas fragments atklāj, ka starp A.C.B. un STRABAG ir notikusi komunikācija par Iepirkumu V13. Iepirkumā V13 piedāvājumus iesniedza pieci pretendenti, tajā skaitā Lietas dalībnieks STRABAG un A.C.B. uzņēmumu grupā ietilpstošs uzņēmums. Savstarpējās komunikācijas laikā [AA] un [DD] apspriež plānoto Iepirkumu V13, [DD] daloties ar atziņu, ka V13 iepirkums būs piemērots gan STRABAG, gan A.C.B.: “<i>atkal man ļoti patīk. Bet tev viņš arī patīks. Tīraine - Jaunolaine. Vecais Jelgavas ceļš. Arī tepatās. Ha-ha! Septiņi kilometri. Nu, tur asfaltēšana. Sākas tepatās, Tīrainē. Un tad uz Jelgavas pusi. Nu, vecais Jelgavas ceļš.</i>” Tāpat sarunā [AA] piedāvā iedalīt STRABAG šo iepirkumu: “<i>A kas tev, no Iecavas tur?</i>” Pēc tam secīgi piedāvā to sadalīt: “<i>Var jau sadalīt, zini.</i>” Lietas izpētē konstatēts, ka Iepirkumā V13 gan STRABAG, gan A.C.B. uzņēmumu grupā ietilpstošs uzņēmums iesniedza piedāvājumus, bet līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas A.C.B. uzņēmumu grupā ietilpstošajam uzņēmumam kā pretendētājam ar viszemāko cenu piedāvājumu. Tāpat Lietas izpētē konstatēts⁵⁹, ka Iepirkuma V13 būvdarbu līguma izpildē kā apakšuzņēmējs tika piesaistīts A.C.B., kurš izpildīja 54,64 % no faktiskās kopējās līgumcenas, kā arī SIA “Ceļdaris”⁶⁰, kurš izpildīja 42,47 % no faktiskās kopējās līgumcenas. Tādējādi ir realizējies A.C.B. pārstāvja [AA] sarunas laikā paustais Iepirkuma V13 iedalījums viņa pārstāvētajiem uzņēmumiem. Ņemot vērā minētajā [AA] un [DD] sarunu fragmentā apspriesto, to formu un frāzes, KP secina, ka starp aizliegtās vienošanās dalībniekiem A.C.B. un STRABAG ir notikusi plānoto iepirkumu P132 un V13 sadale. Tālākā saruna atklāj, ka Lietas dalībnieku pārstāvji [AA] un [DD] atklāj viens otram ne tikai savus plānus konkrētos Iepirkumos, bet arī pārstāvētā uzņēmuma (uzņēmuma grupas) darbības stratēģiju, tādējādi apmainoties ar komerciāli sensitīvu informāciju. Par to liecina [AA] frāzes komunikācijā, piebilstot, ka, ja viņa pārstāvētais uzņēmums iegūs tiesības uz būvdarbu objektu Lietuvā, viņam nav lielas intereses par citiem objektiem (Iepirkumiem): “<i>man visi tie pa lielam neinteresē, zini tur.</i>” Arī [DD] atklāj [AA] STRABAG plānus un ieceres sarunā, informējot [AA]: “<i>man</i>

⁵⁹ Skat. 13. sējuma 29. lp.

⁶⁰ Sabiedrība 09.05.2018. tika pievienota pie A.C.B.

četršimt tūkstošu, uz četršimt, uz piecsimtos tūkstošu objektu viņi piemaksās piecdesmit tūkstošus . Reāli piemaksās. [AA]:- Nē, nu, [ŽŽ] ir tāds. Jā. Izpēti to lapu un atzīmē man <i>(dzirdama papīra lapu čaukstēšana)</i> [DD]:- Šitos es vienkārši [AA]:- Un tu man atzīmē vienkārši, jā, kas ir jūsu interesēs. [DD]:- Jā. [AA]:- Ņemot vērā šo te - tev pirmā roka. [DD]:- Jā. Paldies. [AA]:- Iespējams, kaut kas sakrustosies. Bet, nu jā. [DD]:- Nē, nu labi. Mēs jau to sarakstu, oficiāli mēs esam skatījušies. [AA]:- Jā. [DD]:- Un man jau ir, uz galda darbā ir atzīmēts jau, apmēram. [AA]:- Nu, ļoti labi, nu. [DD]:- Tā ka pirmdien salikšu visu. [AA]:- Ļoti labi. [DD]:- Man principā šoreiz, nu tā, starp mums runājot, šogad man vairāk interesē ap Iecavas rūpnīcu. Tāpēc ka man ir do figa tajā Zvārē jāsaražo. [AA]:- Mh. [DD]:- Priekš “A10” un vēl priekš tā [AA]:- Nu, tad, tad arī attiecīgi pieliec tur, nu... (..)	<i>principā šoreiz, nu tā, starp mums runājot, šogad man vairāk interesē ap Iecavas rūpnīcu.”</i> [DD] vienlaikus informē [AA], ar ko ir saistīta viņa interese uzvarēt vai piedalīties iepirkumos noteiktā (Iecavas) apgabalā, proti, [DD] norāda, ka STRABAG rūpnīcai, kura atrodas Zvārē, ir paredzēts saražot ievērojamu asfaltbetona daudzumu noteiktiem Iepirkumiem (tostarp būvdarbiem uz galvenā autoceļa A10). Norādāms, ka A.C.B. pārstāvis [AA], respektējot [DD] intereses, iesaka atzīmēt tabulā tos plānotos Iepirkumus, kuru realizācija STRABAG būtu izdevīgāka: <i>“Nu, tad, tad arī attiecīgi pieliec tur, nu...”</i> Lietas izpētes laikā konstatēts⁶¹, ka viena no STRABAG asfaltbetona ražošanas rūpnīcām atrodas Iecavā (Iecavas stacijā), Iecavas novadā. Tādējādi šī saruna un tajā izteiktās frāzes pastiprina KP secinājumu, ka aizliegtās vienošanās dalībnieki pieļauj atkāpes dalījumā, ņemot vērā objektīvus apstākļus, tajā skaitā, ņemot par pamatu Lietas dalībniekam nākotnē nepieciešamo saražojamo asfaltbetona materiāla apjomu. Vienlaikus [AA] sarunā ar [DD] pārrunā, ka citus nākotnes objektus (plānotos) nepieciešams sadalīt pēc viņu plāniem, proti, tā, kā sarunā klātesošajiem Lietas dalībniekiem būtu izdevīgi, <i>“būtu labi viņus normāli izspēlēt”</i>, jo citādi citi tirgus dalībnieki esot gatavi piemaksāt par objektiem. KP uzskata, šāda [AA] un [DD] komunikācija norāda, ka tie apzinās, ka pastāv citi tirgus dalībnieki, kuri ir gatavi piedalīties iepirkumos ar cenu piedāvājumiem, kas ir zemāki par Lietas dalībnieku A.C.B. un STRABAG ekspektācijām par iepirkumu rezultātā gūstāmo peļņu. Papildus tam minētā [AA] un [DD] komunikācija un tajā izteiktās iepriekšminētās frāzes par tabulu vai sarakstu, kurā ir iedalīti Iepirkumi, [AA] teiktais <i>“Izpēti to lapu un atzīmē man”</i>, <i>“tu man atzīmē vienkārši, jā, kas ir jūsu interesēs”</i>, <i>“tad arī attiecīgi pieliec tur”</i>, [DD]: <i>“Mēs jau to sarakstu, oficiāli mēs esam skatījušies”</i>, <i>“Un man jau ir, uz galda darbā ir atzīmēts jau, apmēram”</i>, <i>“Tā ka pirmdien salikšu visu”</i> pastiprina KP secinājumu, ka [AA] un [DD] 09.12.20216. sarunas gaitā tika aplūkota tabula, kurā ir apkopota informācija par Iepirkumiem un tajos paredzamās līgumu summas. Turklāt saruna atklāj, ka tabulā atzīmētās klātesošo Lietas dalībnieku intereses var pārklāties. Tāpat, KP uzskata, [AA] norāde <i>“Un tu man atzīmē vienkārši, jā, kas ir jūsu interesēs”</i>, <i>“Ņemot vērā šo te - tev pirmā roka”</i>, liecina par to, ka tabulā tiek atzīmēti sarunā klātesošo Lietas dalībnieku plāni (intereses) par Iepirkumiem, savukārt, [DD] ir tiesības savas intereses norādīt pirmajam. Minētais norāda,

⁶¹ Skat. Lietas 6. sējuma 223. lp.

	ka vienošanās dalībnieki bija panākuši augstu vienprātības pakāpi identificēto Iepirkumu sadalē.

76 09.12.2016. un 25.01.2017. sarunas par LVC Iepirkumu LVC 2016/208/ERAF⁶² *Valsts reģionālā autoceļa P5 Ulbroka-Ogre km 20,54–25,00 pārbūve* (P5), kurā piedalījās [AA] un [DD] 5. lpp., [AA] un [CC] 7., 8. un 9. lpp.

Sarunas fragments	KP viedoklis
<u>09.12.2016. saruna</u> 5. lpp. “(..) [AA]:- Un to, to, to “P5” - to “Ceļu pārvaldei”. [DD]:- A tur es pat netaisu. Es pat ne... (..)” <u>25.01.2017. saruna</u> 7.–8. lpp. “(..) [AA]:- ... a “A5” – tad tu startē uz “A5”. [CC]:-Mh. [AA]:- Nu, tas tev pat labāks ir, viņš ir lielāks tur un. Un tagad es skatos tur tos “A” ceļus. Bet ir viena slikta ziņa: “A8” ir iz-, izņemts ārā tas Jelgavas posms, ko es. [CC]:-Mh. [AA]:- Ko es baigi skatījos, kad vienu tev viņu atdot. Jā? [CC]:-Mh. [AA]:- Viņš ir izņemts ārā. No tiem “A” ceļiem te nekas prātīgs nav. Tas, kas tev būtu. Vienīgais tāds puslīdz prātīgais ir “A4”. [CC]:- Jā. (..)”	09.12.2016. Lietas dalībnieku A.C.B. un STRABAG pārstāvju [AA] un [DD] sarunas fragments atklāj, ka sarunā tiek apspriests tostarp Iepirkums P5, kas sarunas laikā nebija izsludināts. Saruna atklāj, ka A.C.B. pārstāvis [AA] norāda STRABAG pārstāvim [DD]: “to, to “P5” - to “Ceļu pārvaldei.”” Uz to saņem [DD] apstiprinājumu: “a tur es pat netaisu. Es pat ne..” Tādējādi secināms, ka [DD] izprot [AA] norādīto Iepirkumā P5 sadalījumu un dalības nosacījumu un nav ieplānojis piedalīties tajā. 25.01.2017. Sarunas fragments atklāj, ka notiek saruna starp Lietas dalībnieku A.C.B. un Ceļu pārvalde pārstāvjiem [AA] un [CC]. Saruna atklāj, ka starp šiem Lietas dalībniekiem ir notikusi komunikācija, kuras laikā dalībnieki savstarpēji saskaņoja darbības, kā arī notikusi informācijas apmaiņa par plāniem par Iepirkuma P5 sadalījumu, kas sarunas laikā bija izsludināts, bet piedāvājumu iesniegšanas termiņš nebija beidzies. Saruna atklāj, ka [AA] ierosina, ka Ceļu pārvaldei vajadzētu uzvarēt Iepirkumā A5. Lietas izpētē konstatēts⁶³, ka 2016. gada nogalē, kā arī 2017.–2020. gados LVC nav izsludinājusi iepirkumus par būvdarbu veikšanu uz valsts galvenā autoceļa A5. Arī LVC 2017.–2018. gadu būvdarbu iepirkumu plānos, kas bija publicēti LVC tīmekļa vietnē⁶⁴, informācija par plānotiem būvdarbiem uz valsts galvenā autoceļa A5 nebija norādīta. Savukārt turpmākā [AA] un [CC] sarunā uz [CC] precizējošo jautājumu “Tātad, vēlreiz. “A”” par LVC galvenajiem autoceļiem, uz kuru būvdarbu iepirkumiem Ceļu pārvaldei jāiesniedz piedāvājumi, [AA] precizējot norāda: “Tagad tev pirmais, kas tev ir jānostartē uz “P5”.” Tādējādi KP secina, ka šajā sarunā [AA] un [CC] komunicē par LVC būvdarbu iepirkumiem uz valsts reģionālā autoceļa P5. Uzsverams, ka [CC] akceptēja [AA] izteikto, ka Ceļu pārvaldei ir jānostartē Iepirkumā P5, tādējādi, akceptējot

⁶² P5 iepirkums izsludināts 28.12.2016. Piedāvājumu iesniegšanas termiņš 01.02.2017. Iepirkumā piedāvājumus iesniedza pieci pretendenti: Ceļu pārvalde (3 758 571,75 euro), STRABAG (4 531 037,00 euro), Binders (3 951 179,01 euro), A.C.B. (3 761 501,15 euro), SIA “Lemminkainen Latvija” (3 823 678,35 euro). Iepirkuma rezultātā lēmums pieņemts vai līgums noslēgts 11.04.2017. ar Ceļu pārvalde par līguma summu 3 758 571,75 euro.

⁶³ Skat. 6. sējuma 183.–207. lp.

⁶⁴ Skat. 1. sējuma 63.–93. lp.

9. lpp “(..) [CC]:-Tātad, vēlreiz. “A”. [AA]:- Tagad tev pirmais, kas tev ir jānostartē uz “P5”. [CC]:- Jā. [AA]:- Tas ir jādabūn. Tas tev, ar tu varēsi sākt. Pēc tam uz divdesmit astoto.. <i>(runā vienlaicīgi)</i> [CC]:-saskaitīju, tad mēs iekrītam virs, virs, ē. [AA]:- Labi, pasaki, cik jums ir virs. Tad to es arī šovakar varu pateikt. Mēģini. Cik? Tur, tur būs pāri budžetam? [CC]:- Pāri budžetam. Jā. [AA]:- Jā. Okei. Labi, to jau tur pabrīdināšu es jau šodien. [CC]:- Tur tā, tur tas budžets man sanāk trīs komats, komats pieci, gandrīz trīs komats seši. [AA]:- Tas ir bez pieskaitāmiem, jā, tur? Tas ir pašizmaksa, jā? Nu, tad pieliekam klāt tur tos divdesmit procentus, nu, vai, vai astoņpadsmit pro- “(..)” “(..) [AA]:- ... tur. Tas būs kaut kādi. [CC]:- Nu, septiņi simts vēl klāt. [AA]:- Jā. [CC]:- Četri trīs, kaut kas tāds. [AA]:- Jā. Jā. Tad es vienkārši saku, zini, tur. Un tad es zināšu. Cik tad tev sanāk? [CC]:- Četri trīs.	A.C.B. izteikto iedalījumu un norādījumu iesniegt piedāvājumu Iepirkumā P5. Vienlaikus [CC] nav izteicis iebildumus šādam konkrētā Iepirkuma sadalījumam. KP secina, ka Lietas dalībnieku [AA] un [CC] 25.01.2017. sarunā līdzīgi kā [AA] un [DD] 09.12.2016. sarunā pastāv izpratne par to, kuram Lietas dalībniekam Iepirkums P5 ir iedalīts, līdz ar to apstiprinot KP secinājumu, ka Iepirkuma P5 sadale ir notikusi visu Lietas dalībnieku starpā. Izpētē konstatēts, ka Iepirkumā P5 piedāvājumus iesniedza pieci pretendenti, tajā skaitā visi Lietas dalībnieki: Ceļu pārvalde, A.C.B. un STRABAG, bet līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas Ceļu pārvaldei kā pretendētājam ar viszemāko piedāvājuma cenu. Tādējādi ir realizēts Lietas dalībnieku sarunu laikā plānotais. Papildus tam minētās sarunas fragments atklāj, ka [AA] ir pieejama informācija par LVC operatīvajiem plāniem iepirkumos, proti, informācija gan par plānotajiem LVC iepirkumiem, gan arī par tādiem LVC plānotajiem iepirkumiem, par kuriem pasūtītājs pieņēmis lēmumu nevirzīt turpmākai izpildei, piemēram, par LVC plānotajiem būvdarbu iepirkumiem uz valsts galvenā autoceļa A8. KP norāda, ka saruna atklāj, ka [CC] ar [AA] apspriež Ceļu pārvaldes plānoto cenu Iepirkumā P5, kā rezultātā [AA] piefiksē cenu “3 766...”, par kuru, saskaņā ar turpmāk sarunā minēto, [AA] plānoja informēt toreizējo LVC pārstāvi [NN]⁶⁵ sarunas dienā (25.01.2017.⁶⁶) par Ceļu pārvaldes piedāvājuma summu Iepirkumā P5, norādot: “..saskaitīju, tad mēs iekrītam virs, virs, ē.” KP uzskata, ka apspriežot iespējamo piedāvājuma cenu, kura ir ļoti tuva cenai, kura tika iesniegta Ceļu pārvaldes un A.C.B. piedāvājumos Iepirkumā P5, ir secināms, ka [AA] un [CC] sarunā notiek apmaiņa ne tikai par plāniem piedalīties Iepirkumā (P5), bet tajā notiek informācijas apmaiņa arī par konkrētajā Iepirkumā (P5) iesniedzamo piedāvājumu cenām, tajā skaitā par piedāvājuma pašizmaksu. [AA]: “Cik tev sanāk tā pašizmaksa uz to?” [CC]: “Trīs seši. [AA]: “Trīs seši. Un te ir trīs septiņi seši seši. Okei, tad es to pateikšu. Ir tev pildspalva, nav?” <table border="1" data-bbox="638 1624 1428 1881"> <thead> <tr> <th>LVC P5 plānotais budžets (bez PVN) euro</th> <th>[AA] un [CC] sarunā minētās P5 piedāvājumu cenas</th> <th>P5 iesniegto piedāvājumu cenas (bez PNV) euro</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>3 586 097,00</td> <td>pašizmaksa: 3 5(6) / 3 766</td> <td>3 758 571,75 – Ceļu pārvalde</td> </tr> <tr> <td>3 765 402,00 (ar</td> <td>ar pieskaitāmiem: 4</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	LVC P5 plānotais budžets (bez PVN) euro	[AA] un [CC] sarunā minētās P5 piedāvājumu cenas	P5 iesniegto piedāvājumu cenas (bez PNV) euro	3 586 097,00	pašizmaksa: 3 5(6) / 3 766	3 758 571,75 – Ceļu pārvalde	3 765 402,00 (ar	ar pieskaitāmiem: 4	
LVC P5 plānotais budžets (bez PVN) euro	[AA] un [CC] sarunā minētās P5 piedāvājumu cenas	P5 iesniegto piedāvājumu cenas (bez PNV) euro								
3 586 097,00	pašizmaksa: 3 5(6) / 3 766	3 758 571,75 – Ceļu pārvalde								
3 765 402,00 (ar	ar pieskaitāmiem: 4									

⁶⁵ [NN] Lietā konstatētā pārkāpuma periodā bija uzskatāms par LVC pārstāvi.

⁶⁶ Saskaņā ar [AA] 24.01.2017. telefonsarunas atšifrējumu ar [NN] [AA] un [NN] 24.01.2017. telefonsarunā vienojās satikties 25.01.2017. ap plkst. 18.00.

[AA]:- Trīs, nē, nē. Cik tev sanāk tā pašizmaksa uz to? [CC]:- Trīs seši. [AA]:- Trīs seši. Un te ir trīs septiņi seši seši. Okei, tad es to pateikšu. Ir tev pildspalva, nav? [CC]:- Nav. Ā, ir ... <i>(dzirdama rāvējslēdzēja atvēršanai raksturīga skaņa)</i> [AA]:- <i>(pieraksta)</i> Nu, vot tā. Tas par darbu īsumā... <i>(..)</i>	5 % pasūtītāja rezervi)	3	3 761 501,15 – A.C.B.
Papildus norādams, ka, ievērojot 25.01.2017. un 09.10.2016. sarunā apspriesto, STRABAG un A.C.B. pretendentu piedāvājumi Iepirkumā P5 bija aizsega piedāvājumi.			

77 25.01.2017. sarunas par LVC Iepirkumu LVC 2017/04/KF⁶⁷ *Valsts galvenā autoceļa A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers-Saulkalne) posma km 12,48–19,66 segas pārbūve (A4)*, kurā piedalījās [AA] un [CC] 8.–9., 17.–18. lpp.

Sarunas fragments	KP viedoklis
<u>25.01.2017. saruna</u> 8.–9. lpp. “(.) [AA]:- Viņš ir izņemts ārā. No tiem “A” ceļiem te nekas prātīgs nav. Tas, kas tev būtu. Vienīgais tāds puslīdz prātīgais ir “A4”. [CC]:- Jā. [AA]:- Tas ir “Baltezers – Saulkalne”. [CC]:- Mh. [AA]:- Bet tas man ir, man ir pie pašas rūpnīcas. [CC]:- Jā. [AA]:- Nu, man tur rūpnīca ir kaut kādi seši kilometri, septiņi kilometri ir. [CC]:- Nu, jā. [AA]:- Nu, tuvu. Un mēs varētu darīt tā, kad tad, nu, ja tu, teiksim tā, baigi, baigi gribi, tad aizej tur par galveno.	Sarunas fragments atklāj, ka notiek saruna starp A.C.B. un Ceļu pārvalde pārstāvjiem [AA] un [CC]. Saruna atklāj, ka starp sarunā klātesošajiem Lietas dalībniekiem ir notikusi komunikācija, kuras laikā dalībnieki savstarpēji saskaņoja darbības, kā arī notikusi domu un informācijas apmaiņa par Iepirkuma A4 sadalījumu, kas sarunas laikā bija izsludināts. Vienlaikus KP uzsver, ka šajā sarunā Lietas dalībnieki savstarpēji saskaņo ne tikai Iepirkuma A4 sadalījumu, bet arī apspriež un vienojas par dalības nosacījumiem tajā. Izpētē konstatēts, ka Iepirkumā A4 piedāvājumus iesniedza četri pretendenti, tajā skaitā Lietas dalībnieks Ceļu pārvalde. Saruna atklāj, ka [AA] vispirms informē [CC], ka no Lietas dalībniekiem tirgū pieejamiem LVC iepirkumiem uz valsts galvenajiem autoceļiem, proti, “A” kategorijas ceļi, neesot Ceļu pārvaldei paredzētie un iedalītie LVC iepirkumi: “No tiem “A” ceļiem te nekas prātīgs nav. Tas, kas tev būtu. Vienīgais tāds puslīdz prātīgais ir “A4”, kā arī nosauc sarunā pieminētā A4 ceļa posmu “Tas ir “Baltezers – Saulkalne””. Secīgi sarunas dalībnieki apspriež Iepirkuma A4 būvdarbu atrašanās vietu, [AA] norāda [CC], ka A.C.B. asfaltbetona rūpnīca atrodas sešu/septiņu kilometru attālumā no plānoto būvdarbu objekta Iepirkumā A4. Lietas izpētē konstatēts⁶⁸, ka viena no A.C.B. asfaltbetona ražošanas rūpnīcām atrodas Saulkalnē, Salaspils novadā. Vienlaikus [AA] piedāvā [CC] sadalīt Iepirkumu A4, A.C.B. izpildīt noteiktus darbus

⁶⁷ A4 iepirkums izsludināts 18.01.2017. Piedāvājumu iesniegšanas termiņš 21.03.2017. Iepirkumā piedāvājumus iesniedza četri pretendenti: Ceļu pārvalde (5 090 909,09 euro), SIA “CBS “Igate” (5 124 017,39 euro), SIA “Lemminkainen Latvija” (5 129 805,51 euro), Binders (5 111 156,11 euro). Iepirkuma rezultātā lēmums pieņemts vai līgums noslēgts 06.07.2017. ar Ceļu pārvalde par līguma summu 5 090 909,09 euro.

⁶⁸ Skat. Lietas 6. sējuma 223. lp.

[CC]:- Mh. [AA]:- Ja tu vari nstartēt tur. Pārbaudi to. [CC]:- Jā. [AA]:- To. [CC]:- Jā. [AA]:- To "A4". Jā? Tur savu kvalifikāciju, jā, tur. [CC]:- Jā. [AA]:- Un, un tad es vienkārši paiešu tev apakšā. [CC]:- Mh. [AA]:- Nu, tu pats, pats ar sev paņemsi kaut kādu daļu. Jā? Un tad. Bet lai tev būtu tas "A". [CC]:-Jā. [AA]:- Ko tu visu laiku raudi(?). [CC]:- Jā. (<i>smejas</i>) Raudu, jā. [AA]:- Uz pleca šņuksti man, zini. (<i>smejas</i>) [CC]:- Nu, mums tik daudz tās "A" kategorijas vairs nebūs, cik es saprotu. (<i>dzirdama papīra čaukstoņa</i>) [AA]:- Nu, te vispār nekā nav. Te ... te kaut kāds "A2", kas vēlāk būs. "A6", kas arī tev nav. "A9" un "A 10", nu. Pie tam šitie te visi ir, tas ir Saldū, šitais ir pie Ventspils. [CC]:- Jā. [AA]:- Šitais ir arī (**), johaidī, jā, tur. Un "A2" . Nu, bet tas tur ir, zini kā. Tas, tas tev arī nav. Tas ir "Astondesmit pie-" , tas ir manai Smiltenei tur. [CC]:- Mh. [AA]:- Vienīgais, ko es tev varu piedāvāt, ir "A4". [CC]:- Nu, vismaz kaut ko.	apakšuzņēmēja statusā, bet Ceļu pārvaldei izpildīt Iepirkuma A4 darbus ģenerāluzņēmēja statusā, ar mērķi iegūt kvalifikāciju (pieredzi) par būvdarbu veikšanu uz valsts galvenajiem autoceļiem: "...mēs varētu darīt tā, kad tad, nu, ja tu, teiksim tā, baigi, baigi gribi, tad aizej tur par galveno..." , "...un tad es vienkārši paiešu tev apakšā. Nu, tu pats, pats ar sev paņemsi kaut kādu daļu. Jā?", "...lai tev būtu tas "A"." Uzsverams, ka sarunas fragmentā un turpmākā sarunā [CC] akceptē [AA] izteikto, ka Ceļu pārvaldei ir iedalīts iepirkums A4, [CC] atbildot: "Nu, vismaz kaut ko." uz [AA] sarunā izteikto "Vienīgais, ko es tev varu piedāvāt, ir "A4"". KP secina, ka, apspriežot Iepirkuma A4 sadali, Lietas dalībnieki ievēro iepriekš norādītos objektīvus apstākļus (piemēram, būvdarbu objekta atrašanās vietas attālums līdz asfaltbetona rūpnīcai, kas ļauj samazināt būvdarbu izmaksas). Lietas izpētē konstatēts, ka Iepirkumā A4 Ceļu pārvalde, iesniedzot piedāvājumu, kā apakšuzņēmēju, uz kura spējām balstījās tās kvalifikācijas pierādīšana, norādīja Lietas dalībnieku A.C.B., kuram tika plānots nodot 34,18 % no piedāvātās līgumcenas. Ievērojot to, ka līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas Ceļu pārvaldei kā pretendentam ar viszemāko piedāvājuma cenu, ir realizējušies A.C.B. pārstāvja [AA] un Ceļu pārvaldes pārstāvja [CC] sarunas laikā norunātais, ka Ceļu pārvaldei kā ģenerāluzņēmējumam, savukārt A.C.B kā apakšuzņēmējumam jāiegūst tiesības veikt būvdarbus uz valsts galvenā autoceļa A4. Papildus, ievērojot 25.01.2017. sarunā pausto, KP secina, ka [AA] un [CC] 25.01.2017. sarunas laikā aplūko Iepirkumus apkopujošo tabulu: "ja mēs tagad saskaņojam šito, es šovakar satikšos ar [NN]. Uzzināšu, kas tad vēl būs", "Vai nebūs. Un tad es vienkārši, es vakar ar [TT] satikos, tad es. Es taisīšu to lielo, nu, nu. Nu, raskladu uz šo gadu. Jā? Un tad, nu, tad jau tu visu redzēsi, zini, tur", "Kas vēl būs. Jā?" KP secina, ka [AA] sarunā norādītais, ka "Es taisīšu to lielo, nu, nu. Nu, raskladu⁶⁹ uz šo gadu", liecina par to, ka Lietas dalībnieka A.C.B. pārstāvis [AA] organizē Iepirkumu sadalīšanu starp klātesošajiem Lietas dalībniekiem, kā arī uzņemas tabulā esošās informācijas apkopošanu.

⁶⁹ Rasklad – KP ieskatā, rusicisms no krievu valodas vārda – *расклад*, kas nozīmē: sakārtojums, sadalījums (tulkots: www.letonika.lv).

[AA]:- ... ar to, ka neapdomīgi biju apsolījis.

[CC]:- (*smejas*) Apsolījis. Jā.

[AA]:- (*smejas*) Nu, vot. Tā kā, tā kā.

[CC]:- A kas vēl?

[AA]:- Ja mēs tagad saskaņojam šito, es šovakar satikšos ar [NN]. Uzzināšu, kas tad vēl būs.

[CC]:- Jā.

[AA]:- Vai nebūs. Un tad es vienkārši, es vakar ar [TT] satikos, tad es. Es taisīšu to lielo, nu, nu. Nu, raskladu uz šo gadu. Jā? Un tad, nu, tad jau tu visu redzēsi, zini, tur.

[CC]:- Kas vēl būs. Jā?

[AA]:- Nu jā.

(..)

17.lpp

“(..)

[CC]:- Tātad, mēs tiekamies tad vēlreiz, kad tu parunāsi ar [SS]. Jā?

[AA]:- Nu, man jāsaliek tas lielais, tad jau es.

[CC]:-Mh.

[AA]:- Man tur nav ko vairāk. Tad es vienkārši salikšu, apmēram, tie cipari, uz kādiem mēs ejam, ir, ir zināmi. Es, galvenais man sarakstu zināt, kas tur ir..

(..)

18.lpp

“(..)

[CC]:- Kas viņš tur bija? Nosauc. “A”?

[AA]:- “P4”. “A4”!

[CC]:- “A4”?

[AA]:- “A4”.

[CC]:- A4. P4. Tā, bet tur mums vēl ir Cēsis. Un man vēl, vēl šādi tādi... tur paliek.

[AA]:- Jā. Cēsis tev ir. Jā, Cēsis. Es ceru, kad pagājušo

piektdien bija sēde. [CC]:-Mh. [AA]:- Un es ceru, ka visam būs jābūt kārtībā. [CC]:- Un tur vēl mums bija, Latgalē tur kaut kādi bija vēl. Man ir arī pierakstīts. (..)	

78 25.01.2017. saruna par LVC Iepirkumu LVC 2017/127/KF⁷⁰ *Valsts galvenā autoceļa A2 Rīga-Sigulda-Igaunijas robeža (Veclaircēne) km 88,10–95,20 pārbūve (A2)*, kurā piedalījās [AA] un [CC] 8. lpp.

Sarunas fragments	KP viedoklis
<u>25.01.2017. saruna</u> 8. lpp. “(..) [CC]:- Nu, mums tik daudz tās “A” kategorijas vairs nebūs, cik es saprotu. <i>(dzirdama papīra čaukstoņa)</i> [AA]:- Nu, te vispār nekā nav. Te ... te kaut kāds “A2”, kas vēlāk būs. “A6”, kas arī tev nav. “A9” un “A 10”, nu. Pie tam šitie te visi ir, tas ir Saldū, šitais ir pie Ventspils. [CC]: -Jā. [AA]:- Šitais ir arī (**), johaidī, jā, tur. Un “A2” . Nu, bet tas tur ir, zini kā. Tas, tas tev arī nav. Tas ir “Astoņdesmit pie-” , tas ir manai Smiltenei tur. [CC]:- Mh. (..)	Sarunas fragments atklāj, ka turpinās saruna starp A.C.B. un Ceļu pārvaldes pārstāvjiem [AA] un [CC]. Saruna atklāj, ka starp šiem Lietas dalībniekiem ir notikusi komunikācija, kuras laikā dalībnieki savstarpēji saskaņoja darbības, kā arī notikusi informācijas apmaiņa par plāniem, tostarp par plānotā Iepirkuma A2 sadalījumu, kas sarunas laikā nebija izsludināts. Lietas izpētes laikā konstatēts, ka Iepirkumā A2 piedāvājumus iesniedza četri pretendenti, tajā skaitā Lietas dalībnieks A.C.B. Sarunas fragments atklāj, ka A.C.B. pārstāvis [AA] paziņo Ceļu pārvaldes pārstāvim [CC], ka Iepirkums A2 ir paredzēts A.C.B. uzņēmumu grupas uzņēmumam: “Un “A2” . Nu, bet tas tur ir, zini kā. Tas, tas tev arī nav. Tas ir “Astoņdesmit pie-”, tas ir manai Smiltenei tur.” Konstatēts, ka A.C.B., iesniedzot piedāvājumu Iepirkumā A2, kā apakšuzņēmēju, uz kura spējām balstās kvalifikācijas pierādīšanai, norādīja vienu no A.C.B. uzņēmumu grupas uzņēmumiem, kura faktiskā un juridiskā adrese atrodas Smiltē. Savukārt [CC] neizsaka neapmierinātību vai iebildumus šādam Iepirkuma A2 sadalījumam, tādējādi atzīst un respektē A.C.B. pārstāvja teikto. Tādējādi šis sarunas fragments liecina, ka Ceļu pārvaldes pārstāvis [CC] apzinās un atzīst pastāvošo aizliegto vienošanos Lietas dalībnieku starpā, kura izpaužas kā aizliegta vienošanās par dalības nosacījumiem Iepirkumā A2, proti, vienojoties iepriekš par paredzamo Iepirkuma A2 uzvarētāju. Vienlaikus, neskatoties uz to, ka Iepirkumā A2 piedāvājumu iesniedza A.C.B., līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas citam tirgus dalībniekam, tādējādi A.C.B. pārstāvja [AA] un Ceļu pārvaldes pārstāvja [CC] sarunas laikā plānotais Iepirkuma A2 sadalījums faktiski nerealizējās.

⁷⁰ A2 iepirkums izsludināts 30.08.2017. Piedāvājumu iesniegšanas termiņš 18.10.2017. Iepirkumā piedāvājumus iesniedza četri pretendenti: AS “TREV-2 Grupp” (8 689 922,00 euro), SIA YIT INFRA Latvija (8 795 748,63 euro), Binders (8 831 328,54 euro), A.C.B. (8 758 149,79 euro). Iepirkuma rezultātā lēmums pieņemts vai līgums noslēgts. 23.07.2018. ar AS "TREV-2 Grupp" par līguma summu 8 689 922,00 euro.

79 25.01.2017. saruna par būvdarbu Iepirkumiem uz valsts galvenā autoceļa A6, kurā piedalījās [CC] un [AA] 7. lpp., kā arī 16.08.2017. telefonsaruna par LVC Iepirkumu LVC 2017/119/AC⁷¹ Valsts galvenā autoceļa A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža posma km 77,87–80,28 un posma km 116,40–118,50 seguma atjaunošana (A6), starp [RR] (turpmāk – [RR]) un [AA], KNAB 27.12.2019. vēstules Nr. 3737 “Audioierakstu un sms atšifrējums/27.10.2016.-31.12.2017./” 41. – 42. lpp.

Sarunas fragments	KP viedoklis
<u>25.01.2017. saruna</u> 8.–9. lpp. “(.) [CC]:- Nu, mums tik daudz tās “A” kategorijas vairs nebūs, cik es saprotu. (dzirdama papīra čaukstoņa) [AA]:- Nu, te vispār nekā nav. Te ... te kaut kāds “A2”, kas vēlāk būs. “A6”, kas arī tev nav. “A9” un “A 10”, nu. Pie tam šitie te visi ir, tas ir Saldū, šitais ir pie Ventspils. [CC]: -Jā. (..)” <u>16.08.2017. telefonsaruna starp [RR] un [AA]</u> 41-42. lpp. [...] 2017-08-16 14_23_45 [tālrunis] ([RR]) [tālrunis] ([AA]) [AA]:- Jā, [RR]. [RR]:- Čau. Ļoti īsi. Vari? [AA]:- Varu. [RR]:- Ļoti īsi. Pirmais, pirmais jautājums ir tāds. Valsts galvenais autoceļš “A6”. [AA]:- Nu?	25.01.2017. sarunas fragments atklāj, ka notiek saruna starp A.C.B. un Ceļu pārvaldes pārstāvjiem [AA] un [CC]. Saruna atklāj to, ka starp šiem Lietas dalībniekiem ir notikusi komunikācija, kuras laikā dalībnieki savstarpēji saskaņoja darbības, kā arī notikusi informācijas apmaiņa par plāniem, tostarp par plānotā Iepirkuma A6 sadalījumu, kas sarunas laikā nebija izsludināts. Saskaņā ar LVC 2017.gada būvdarbu iepirkumu plānos norādīto (<i>publicēti LVC tīmekļa vietnē 17.11.2016. un 05.01.2017.</i>)⁷² LVC bija ieplānojusi divus būvdarbu Iepirkumus uz valsts galvenā autoceļa A6: - posma km no 274,078–290,110; - posma km no 132,60–144,00. Savukārt saskaņā ar Lietas izpētē konstatēto, LVC būvdarbiem uz galvenā autoceļa A6 2017. gadā organizēja četras iepirkuma procedūras: 1) 11.01.2017. izsludināts iepirkums LVC 2016/188/AC, līguma priekšmets valsts galvenā autoceļa A6 Rīga-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Pāternieki) km 274,078–290,110 seguma atjaunošana; 2) 10.02.2017. izsludināts iepirkums LVC 2017/39/AC, līguma priekšmets valsts galvenā autoceļa A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Pāternieki) posma km 132,60–144,00 seguma atjaunošana; 3) 31.07.2017. izsludināts iepirkums LVC 2017/119/AC, līguma priekšmets valsts galvenā autoceļa A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža posma km 77,87–80,28 un posma km 116,40–118,50 seguma atjaunošana; 4) 30.11.2017. izsludināts iepirkums LVC 2017/161/AC, līguma priekšmets Valsts galvenā autoceļa A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Pāternieki) posma km 66,740–76,600 seguma atjaunošana. 25.01.2017. sarunas fragments atklāj, ka A.C.B. pārstāvis

⁷¹ Iepirkums A6 izsludināts 31.07.2017. Piedāvājumu iesniegšanas termiņš 21.08.2017. Iepirkumā piedāvājumus iesniedza pieci pretendenti: SIA “VIA” (1 066 427,14 euro), Saldus ceļinieks (1 091 978,84 euro), Binders (1 099 718,25 euro), SIA “Aizputes ceļinieks” (1 134 897,12 euro), PS “RERE VIDE 1” (790 997,74 euro). Iepirkuma rezultātā lēmums pieņemts vai līgums noslēgts 26.02.2018. ar SIA “VIA” par līguma summu 1 066 427,14 euro.

⁷² Skat. Lietas 1. sējuma 63.-77. lp.

[RR]:- Mums ir tā kā piedāvājums gatavs. Mēs drīkstam iet nākam pirmdien? [AA]:- Nē! Nē. [RR]:- Otrs jautājums ir: rītdien ir tur tas šovs, bet es nebraukšu uz to šovu, man točna ir ko darīt. [AA]:- Labi. Labi. [RR]:- Nu, man, nu, man, man svarīgāk ir tur paņemt tad "P32". Un man tur vēl ir jātiekas ar [ŠŠ] ir. Un tā. [AA]:- Labi. [RR]:- Es negribu tērēt tam dienu veselu. Labi? [AA]:- Nu, man jābrauc, zini, reāli. [RR]:- Nē, nu, tev jābrauc. [AA]:- Jā. [RR]:- Tu jau esi tur pirmā persona! [AA]:- Jā. [RR]:- Tev tur, tu tupa esi medijos minēts! [AA]:- Kurā vietā? [RR]:- Es kaut kur "Delfos" lasīju. [AA]:- Labi. [RR]:- Vai "Financenet"-ā, ka tu rītdien pieņemšot tur visu. [AA]:- Okei. Labi. [RR]:- Tur zelta pildspalva līdzī un tā. Nu. Okei. Labi. [AA]:- Labi. Labi. [RR]:- Davai, davai. Viss, davai. [AA]:- Nē, nu, mums, mēs tur, nē, nē, nē. [RR]:- Jā. Viss kārtībā. Saprātu. [AA]:- Labi, davai. [RR]:- Jā.	[AA] sarunā paziņo Ceļu pārvaldes pārstāvim [CC], ka no ieplānotiem būvdarbu iepirkumiem uz valsts galvenajiem autoceļiem Ceļu pārvaldei nav paredzēts uzvarēt: "<i>...te vispār nekā nav. Te ... te kaut kāds "A2", kas vēlāk būs. "A6", kas arī tev nav. "A9" un "A 10", nu. Pie tam šitie te visi ir, tas ir Saldū, šitais ir pie Ventspils...</i>" Uzsverams, ka sarunas fragmentā un turpmākā sarunā [CC] akceptē [AA] izteikto, ka Ceļu pārvaldei ir iedalīts noteikts Iepirkums būvdarbiem uz A4, bet citi iepirkumi, tostarp būvdarbu Iepirkumi uz A6, Ceļu pārvaldei nav iedalīti. KP secina, ka Ceļu pārvaldes pārstāvis [CC], piekrītot un neizsakot neapmierinātību vai iebildumus šādam A.C.B. pārstāvja [AA] Iepirkuma A6 un citu Iepirkumu sadalījumam, akceptē un atzīst A.C.B. izteikto konkrēto Iepirkumu A2 un A6 sadalījumu, tādējādi piedaloties pastāvošās aizliegtās vienošanās realizācijā. Vienlaikus secināms, ka LVC kalendāra gada sākumā ieplānotie būvdarbi uz noteiktajiem valsts autoceļiem tikuši papildināti, jo, piemēram, 2017. gadā ieplānoto divu būvdarbu iepirkumu uz valsts galvenā autoceļa A6 vietā LVC šī ceļa būvdarbiem rīkoja četras iepirkumu procedūras.⁷³ Minētais fakts neizslēdz iespēju, ka Lietas dalībniekiem apkopotajā Iepirkumu tabulā bija pieejama informācija arī par tādiem iepirkumiem, kurus LVC nebija norādījusi un publicējusi būvdarbu iepirkumu plānos gadu nogalēs un sākumā savā tīmekļa vietnē. Turklāt, saskaņā ar LVC darbinieku sniegtajiem paskaidrojumiem⁷⁴ LVC būvdarbu iepirkumu plāni regulāri tikuši papildināti ar papildu būvdarbu objektiem. Savukārt 16.08.2017. telefonsaruna notiek starp A.C.B. valdes priekšsēdētāju [AA] un A.C.B. uzņēmumu grupas operatīvo vadītāju [RR]. Saruna atklāj, ka A.C.B. pārstāvji [RR] un [AA] savstarpēji komunicē par A.C.B. piedalīšanos Iepirkumā A6. Lietas izpētes laikā konstatēts, ka Iepirkums A6 tika izsludināts 31.07.2017. ar piedāvājuma iesniegšanas termiņu 21.08.2017. Iepirkumā piedāvājumus iesniedza pieci pretendenti. Iepirkuma rezultātā lēmums pieņemts vai līgums noslēgts 26.02.2018. ar SIA "VIA" par līguma summu 1 066 427,14 euro. Iepirkuma A6 piedāvājuma iesniegšanas termiņš 21.08.2017. saskaņā ar 2017. gada kalendāru bija pirmdiena. Līdz ar to KP secina, ka [RR] un [AA] telefonsarunā tika apspriests tieši Iepirkums A6, un šajā sarunā [RR] uzdeva [AA] jautājumu: "<i>...pirmais jautājums ir tāds. Valsts galvenais autoceļš "A6", "Mums ir tā kā piedāvājums gatavs. Mēs drīkstam iet nākam pirmdien?"</i>" KP uzskata, ka šī saruna atklāj, ka A.C.B. uzņēmumu grupas

⁷³ LVC 2017/161/AC iepirkums izsludināts 30.11.2017., savukārt 15.02.2018. tika pieņemts lēmums vai noslēgts līgums.

⁷⁴ Skat. 3. sējuma 162.-165.lp, kā arī Lēmuma 147. – 153. rindkopas.

[...]	operatīvais vadītājs [RR] sarunā ar savu vadītāju, A.C.B. valdes priekšsēdētāju [AA], lūdz atļauju iesniegt piedāvājumu Iepirkumā A6, norādot, ka piedāvājums iesniegšanai ir gatavs no uzņēmuma puses, uz ko saņem [AA] norādījumu, ka A.C.B. uzņēmumu grupas pārstāvētiem uzņēmumiem nav jāpiedalās šajā iepirkumā. [AA] norādījuma stils un forma “<i>nē, nu, mums, nu, mēs tur nē, nē</i>” liecina par to, ka [AA] ir zināms, un viņš ievēro, iepriekš panākto vienošanos par noteikto LVC Iepirkumu sadalījumu. Minēto secinājumu pastiprina apstākļi, ka [RR] darbu A.C.B. uzņēmumu grupas operatīvā vadītāja amatā uzsācis 01.06.2017., savukārt minētā [RR] un [AA] telefonsaruna notiek 16.08.2017., tādējādi [RR] varēja būt nepieejama (nezināma) informācija par Iepirkumu A6, par kuru iepriekš A.C.B. ar citiem Lietas dalībniekiem bija panācis vienošanos par tā sadali. Tāpat šo secinājumu pastiprina sarunā minētais, ka A.C.B. bija sagatavojis piedāvājumu Iepirkumā A6, proti, konkrētā Iepirkuma piedāvājuma sagatavošanai un iekšējai saskaņošanai A.C.B. tērējusi resursus, bet lēmumu par A.C.B. piedalīšanos Iepirkumā A6 pieņēma [AA] bez skaidra un loģiska pamatojuma, norādot vien: “<i>nē, nu, mums, nu, mēs tur nē, nē.</i>”

5.3. Lietā konstatētās Aizliegtās vienošanās mērķis un realizācija

Vienošanās mērķi un ieguvumi

- 80 KP, vērtējot Lietā esošos audioierakstu atšifrējumus kopsakarā ar KP papildus iegūto un izvērtēto informāciju, secina, ka Lietā esošā informācija liecina par Lietas dalībnieku aizliegtās vienošanās galveno mērķi, proti, Lietā aprakstītā aizliegtā vienošanās tika īstenota ar mērķi sadalīt Lietā identificētos Iepirkumus Lietas dalībnieku starpā. Lietas izpētē secināts, ka minētās sadales rezultātā ir ietekmēti septiņi Iepirkumi ar kopējo līgumsummu 24 762 272 euro.
- 81 Lietā pieejamo Lietas dalībnieku sarunu audioierakstu atšifrējumu analīze atklāj, ka Lietas dalībnieku pārstāvji sarunās sadala Iepirkumus, viens otram atklāj savus plānus par piedalīšanos vai nepiedalīšanos Iepirkumos un pārstāvēto uzņēmumu (vai uzņēmuma grupas) darbības stratēģiju, nākotnes plāniem par piedalīšanos Iepirkumos, kā arī vienojās par dalības nosacījumiem Iepirkumos, tādējādi, apmainoties ar komerciāli sensitīvu informāciju. Piemēram, STRABAG un A.C.B. pārstāvju saruna, kā arī A.C.B un Ceļu pārvaldes pārstāvju saruna atklāj, ka Ceļu pārvalde tiek iedalīts Iepirkums P5. Savukārt STRABAG un A.C.B. pārstāvju saruna atklāj – STRABAG tiek iedalīts Iepirkums A10, A.C.B. tiek iedalīts Iepirkums P132, kā arī iedalīts, iespējams, sadalot, Iepirkums V13. Vienlaikus šajā sarunā gan STRABAG, gan A.C.B. pārstāvis viens otram atklāj to pārstāvēto uzņēmumu plānus par piedalīšanos vai nepiedalīšanos Iepirkumos un to darbības stratēģiju attiecībā uz nākotnes plāniem par piedalīšanos Iepirkumos [AA]: “*man visi tie pa lielam neinteresē, zini tur.*”, [DD]: “*man principā šoreiz, nu tā, starp mums runājot, šogad man vairāk interesē ap Iecavas rūpnīcu.*”. Tāpat A.C.B un Ceļu pārvaldes pārstāvju saruna atklāj, ka Ceļu pārvaldei tiek iedalīts Iepirkums A4, kā arī A.C.B. tiek iedalīts Iepirkums A2.

- 82 Lietas dalībnieku sarunu audioierakstu atšifrējumu analīze atklāj, ka sarunas ietvaros Lietas dalībnieku A.C.B. un STRABAG pārstāvji ir vienprātīgi, ka nākotnes iepirkumos jāpiedalās, savstarpēji vienojoties par dalības nosacījumiem, lai samazinātu riskus, ka citi tirgus dalībnieki tos izkonkurētu, [DD] norāda, ka *“būtu labi viņus normāli izspēlēt”*. KP secina, ka šāda [DD] un [AA] komunikācija norāda, ka tie apzinās, ka ceļu būvniecības tirgū pastāv citi tirgus dalībnieki, kuri ir gatavi piedalīties LVC iepirkumos ar cenu piedāvājumiem, kas ir zemāki par minēto Lietas dalībnieku ekspektācijām par LVC iepirkumu rezultātā gūstāmo peļņu *“piemaksās uz četršimt tūkstošu. Uz četršimt, uz piecsimt tūkstošu objektu viņi piemaksās piecdesmit tūkstošus. Reāli piemaksās”*.
- 83 KP norāda, ka, neskatoties uz to, ka katrs tirgus dalībnieks var vēlēties gūt uzvaru kādā konkrētā iepirkumā, gūstot peļņu, tādējādi nesamazinot savu kopējo konkurētspēju tirgū, KP par neatbilstošu normālas konkurences apstākļiem – brīvas, vienlīdzīgas un godīgas konkurences princips – uzskata Lietas dalībnieka A.C.B. rīcību, aktīvi un atklāti norādot citiem Lietas dalībniekiem, kādi konkrēti LVC Iepirkumi pienākas tiem, kā arī paužot savas vēlmes par konkrēto Iepirkumu un plānus par uzņēmuma grupas stratēģiju. Vienlaikus KP secina, ka tikpat neatbilstoša normālai konkurencei ir uzskatāma 09.12.2016. un 25.01.2017. tikšanās un sarunās klātesošo Lietas dalībnieku STRABAG un Ceļu pārvalde pārstāvju [DD] un [CC] piekrišana Lietas dalībnieka A.C.B. Iepirkumu sadalījumam, plānu un vēlmju paušanai, kā arī tādas [AA] rīcības akceptēšana, [AA]: *“Tagad tev pirmais, kas tev ir jānostartē uz “P5””*, [CC]: *“Jā”*, [AA]: *“Tas ir jādabūn. Tas tev, ar tu varēsi sākt. Pēc tam uz divdesmit astoto”*.
- 84 KP uzskata, ka Lietā konstatētā karteļa mērķa realizācija Lietas dalībniekiem ļāva iegūt resursu ekonomiju, nekonkurējot un netērējot uzņēmumu resursus Iepirkumos, kuros citi Lietas dalībnieki bija ieplānoti kā uzvarētāji.

Vienošanās realizācija

- 85 KP, vērtējot Lietā esošos materiālus un pierādījumus, secina, ka galvenokārt Lietas dalībnieku aizliegtā vienošanās notika mutvārdu formātā, Lietas dalībniekiem norunātās tikšanās sadalot Lietā identificētos Iepirkumus. KP secina, ka aizliegtā vienošanās izpaudusies, tostarp, Lietas dalībniekiem vienojoties par dalības nosacījumiem Iepirkumos un apmainoties ar iesniedzamo piedāvājumu cenām, kā arī nodrošinot aizsega piedāvājumu iesniegšanu.
- 86 KP norāda, ka Lietas dalībnieku aizliegtās vienošanās īstenošanā īpaša loma ir Lietas dalībnieka A.C.B. pārstāvim [AA]. Lietā pieejamo Lietas dalībnieku pārstāvju sarunu audioierakstu atšifrējumu analīze liecina, ka [AA] kā Lietas dalībnieka A.C.B. pārstāvis atsevišķās tikšanās reizēs sadalīja Lietā identificētos LVC Iepirkumus starp citiem Lietas dalībniekiem. Tāpat A.C.B. pārstāvis šajās tikšanās reizēs noteica viņa pārstāvētam Lietas dalībniekam (uzņēmumu grupai) vēlamos Lietā identificētos LVC Iepirkumus. Vienlaikus A.C.B. pārstāvis laicīgi informēja par šiem plāniem Lietas dalībniekus (pirms Iepirkumu izsludināšanas vai Iepirkumu izsludināšanas laikā), kā arī apkopoja informāciju par Iepirkumiem tabulās. A.C.B. pārstāvja [AA] loma Lietā konstatētajā kartelī izriet, tostarp, no viņa regulārās komunikācijas ar tā brīža LVC pārstāvi, kurā, cita starpā, tika apspriesti jautājumi, kas skāra LVC iepirkumu realizāciju.
- 87 KP norāda, ka, izvērtējot Lietā iegūtos pierādījumus, secināms, ka aizliegtās vienošanās realizācijai Lietas dalībnieki ir izmantojuši tabulas vai pierakstus, lai fiksētu papīra formātā Iepirkumu dalījumu, veicot tajās piezīmes. KP secina, ka šādu tabulu izmantošana Lietas dalībniekiem ļāva pārskatāmi nodrošināt Lietā konstatētās aizliegtās vienošanās īstenošanas kontroli un izpildes uzraudzību, kā arī sekot līdzi sadalīto Iepirkumu līgumu summām.
- 88 Iepriekš minēto KP secinājumu par tabulu/vai pierakstu izmantošu pamato Lietas dalībnieku A.C.B., STRABAG un Ceļu pārvalde pārstāvju nepublico sarunu fragmenti, kā arī Lietas dalībnieka A.C.B. pārstāvja [AA] telefonsarunas atšifrējuma fragmenti. KP norāda, ka papildus Lēmuma 74., 75., 77. un 79. rindkopā minētajiem secinājumiem par Iepirkumu sadales

- 89 fiksēšanu tabulā KP secinājumu papildus pastiprina Lietas dalībnieku A.C.B., STRABAG un Ceļu pārvalde pārstāvju nepublicko sarunu audioieraksti, kuru laikā vairākkārt tas ir dzirdams. Kopumā Lietā izvērtēto sarunu fragmenti liecina par to, ka:
- a) Lietas dalībnieku katras atsevišķās tikšanās reizēs gatavotajās tabulās klātesošajam Lietas dalībniekam ir iezīmēta Iepirkumu sadale, kā arī sarunās tiek atzīmēti klātesošo Lietas dalībnieku plāni (vēlmes) par Iepirkumiem, piemēram, [AA] norāda [DD]: “*Un tu man atzīmē vienkārši, jā, kas ir jūsu interesēs*”;
 - b) ievērojot ceļu būvdarbu sezonālo raksturu, tabulas tika sagatavotas par kārtējo kalendāro gadu – ceļu būvdarbu sezonu un iepriekšējā sezonā izpildīto būvdarbu līgumsummām, piemēram, [DD] norāda [AA]: “*Vienīgais, ka viņš jau. Ā, jūs neskaitat vēl to iepriekšējo gadu kopā? Kas viņam tur bija tagad*”;
 - c) tabulās sarunās klātesošo Lietas dalībnieku norādītās intereses un Iepirkumi varēja interesēt vienlaikus vairākus Lietas dalībniekus, kā rezultātā tabulā apkopoto Lietas dalībnieku intereses pēc vēlamiem Iepirkumiem varēja krustoties;
 - d) Lietas dalībnieku tiesības atzīmēt tabulās savas intereses, proti, tiem vēlamos Iepirkumus, nebija vienādas. Vērtējot 09.12.2016. un 25.01.2017. nepublickās sarunās norādīto, KP secina, ka, ievērojot Lietas dalībnieka A.C.B. vadošo lomu kartelī, atsevišķi tabula tika apspriesta starp A.C.B. un STRABAG (09.12.2016.), un atsevišķi tabula tika apspriesta starp A.C.B. un Ceļu pārvalde (25.01.2017.). KP norāda, ka [AA] piebilst [DD], ka viņam ir tiesības pirmajam norādīt vēlamos Iepirkumus “*Nemot vērā šo te - tev pirmā roka*”;
 - e) Lietas dalībnieku sagatavotā tabula atsevišķās tikšanās reizēs saskaņota starp sarunā klātesošajiem Lietas dalībniekiem savstarpēji, piemēram, Lietas dalībnieka A.C.B. pārstāvis [AA] 25.01.2017. sarunā ar Ceļu pārvaldes pārstāvi [CC], norāda: “*Ja mēs tagad saskaņojam šito, es šovakar satikšos ar [NN]. Uzzināšu, kas tad vēl būs.*” Pēc tam par tabulas/tabulu veidošanu atbildīgais Lietas dalībnieks A.C.B. nodrošināja sarunā klātesošajam Lietas dalībniekam iespēju iepazīties ar to, piemēram, tajā pašā sarunā [AA] norāda [CC]: “*Un tad es vienkārši, es vakar ar [TT] satikos, tad es. Es taisīšu to lielo, nu, nu. Nu, raskladu uz šo gadu. Jā? Un tad, nu, tad jau tu visu redzēsi, zini, tur.*”
- 90 KP secina, ka tabulas/tabulu izveidi un saskaņošanu vismaz par 2017. gadā plānotajiem LVC Iepirkumiem veica Lietas dalībnieka A.C.B. pārstāvis [AA], kurš tās aizpildīja atbilstoši sarunās klātesošajiem Lietas dalībniekiem atsevišķajās tikšanās reizēs iedalītajiem Iepirkumiem, par ko, citu starpā, papildus liecina [AA] komunikācijā izteiktās frāzes, ka “*Bet šis ir nākamais gads, kas ir mans gads.*”, kā arī 25.01.2017. sarunā Lietas dalībnieku pārstāvju starpā norādītais [CC]: “*Tātad, mēs tiekamies tad vēlreiz, kad tu parunāsi ar [SS]. Jā?*” [AA]: “*Nu, man jāsaliek tas lielais, tad jau es.*” [CC]: “*Mh.*” [AA]: “*Man tur nav ko vairāk. Tad es vienkārši salikšu, apmēram, tie cipari, uz kādiem mēs ejam, ir, ir zināmi. Es, galvenais man sarakstu zināt, kas tur ir.*”
- 91 Tāpat KP secina, ka Lietā esošā informācija liecina arī par to, ka sarunās klātesošo Lietas dalībnieku starpā pastāv izpratne un tie apzinās savas rīcības prettiesisko raksturu. No Lietas dalībnieku pārstāvju [AA] un [DD] nepublickās sarunas noprotams, ka tie apzinās sarunu prettiesisko raksturu un nepieciešamību nodrošināties pret iespējamu sarunu ierakstīšanu. Piemēram, 09.12.2016. sarunas laikā starp Lietas dalībnieku pārstāvjiem [AA] un [DD], vienojoties par LVC Iepirkumu sadali, informējot vienam otru par dalības nosacījumiem un apstākļiem, izskan jautājums par mobilo telefonu esību, [AA] jautājot [DD], vai “*Telefons tev nav, es ceru? Mašīnā?*”. Arī [AA] norādītais, ka “*Tā. Viss. Slēptās sarunas beigtas ir*”, liecina par to, ka Lietas dalībnieki apzinās šo sarunu satura prettiesisko un attiecīgi slēpjamo raksturu. Tāpat iepriekš norādīto sarunu fragmenti apliecina, ka Lietas dalībnieki apzinās, ka šāda veida sarunu fiksēšana var viņiem radīt tiešas negatīvas sekas.

5.4. Procesuālo darbību laikā iegūtā informācija

- 92 Lietas ietvaros tika veiktas procesuālās darbības ar mērķi iegūt informāciju un pierādījumus, kas attiecas uz iespējamo KL 11. panta pirmajā daļā un LESD 101. panta 1. punktā noteiktā vienošanās aizlieguma pārkāpumu, kas izpaužas kā plānoto iepirkumu sadale, informācijas apmaiņa, piedalīšanās vai nepiedalīšanās iepirkumā, kā arī aizsega piedāvājumu iesniegšana LVC publiskajos iepirkumos autoceļu būvniecības jomā.

5.5. Procesuālās darbības pie A.C.B.

- 93 17.06.2021. KP amatpersonas veica procesuālās darbības A.C.B. juridiskajā adresē. To laikā tika saņemti paskaidrojumi no valdes priekšsēdētāja [AA], valdes konsultanta [DD], piedāvājumu sagatavošanas daļas vadītājas [HH] (turpmāk – [HH]) un A.C.B. uzņēmumu grupas operatīvā vadītāja [RR].
- 94 Procesuālo darbību laikā tika iegūts [RR] e-pasta spoguļattēls, darba datorā esošās mapes kopija un mobilā telefona ekrānu uzņēmumi, [DD] lietotāja dzēsta profila kopija, dzēstas informācijas (miskastes) kopija un e-pasta kastītes kopija, [AA] e-pasta kastītes kopija un mobilā telefona ekrānu uzņēmumi, [HH] mobilā telefona ekrānu uzņēmumi.
- 95 21.06.2021. KP telpās tika veiktas procesuālās darbības, tika saņemti paskaidrojumi no A.C.B. valdes priekšsēdētāja [AA].

A.C.B. pārstāvju sniegtie paskaidrojumi

- 96 17.06.2021., sniedzot atbildes uz KP amatpersonas jautājumiem, A.C.B. uzņēmumu grupas operatīvais vadītājs [RR]⁷⁵, skaidrojot, kāda parasti ir lēmumu pieņemšanas procedūra jeb pēc kādiem kritērijiem A.C.B. tiek lemts par piedalīšanos konkursā/cenu aptaujā (iepirkumā), skaidroja, ka⁷⁶ (*) (*). Vienlaikus [RR] skaidroja konkurences izpausmes tirgū, norādot⁷⁷: “..neviens nesēž pie galda un nevienojās kā tajā Būvnieku kartelī..” Kā arī norādīja, ka uzņēmums pēdējos četrus/trīs gadus veicis ievērojamus pasākumus konkurētspējas palielināšanai.
- 97 A.C.B. uzņēmumu grupas operatīvais vadītājs [RR]⁷⁸ skaidroja jautājumus par A.C.B. piedalīšanos iepirkumos, veidojot personu apvienības, t.sk., kas ietekmēja izvēli piedalīties iepirkumā, veidojot personu apvienību, un kā tika pieņemti lēmumi par citu uzņēmumu uzaicināšanu dalībai iepirkumos kā personu apvienībām, norādīja, ka ne vienmēr konkursa dokumentācija ir jēgpilni sagatavota, tādēļ, uzņēmums meklē sadarbības partnerus, kuriem ir atbilstošā (nolikumu prasībām) kvalifikācija. [RR] norādīja, ka ir sadarbības partneri, ar kuriem uzņēmums strādā kopā regulāri un ir tādi sadarbības partneri, ar kuriem mazāk regulāri, un katru reizi izvēle par labu, kam iet vai uz kuriem iet, ir saistīta ar kvalifikāciju pirmām kārtām, otrām kārtām, ņemot vērā darba izpildes apjomus un izpildes termiņus, kādos ir jāpaveic izpildāmie darbi noteiktā objektā (konkrēta konkursa īpatnības), vienlaikus ievērojot uzņēmuma kapacitāti, noslodzi citos objektos un ņemot vērā tehnoloģiskos procesus. [RR] kā piemēru norādīja LVC 2020. gada jūnijā izsludināto konkursu par valsts galvenā autoceļa A2 divu posmu asfalta nomaiņu, kas paredzēja asfalta nomaiņu uz 60 tūkstošiem tonnu, kas aptuveni ir tikpat daudz, cik gadā uzklāj STRABAG, [RR] skaidroja, ka A.C.B. piedalījās minētā konkursā, saprotot, ka vieni paši nevarēs izpildīt apjomu, tādēļ domāja, ar kuru citu tirgus dalībnieku var šo apjomu

⁷⁵ 17.06.2021. KP un A.C.B. uzņēmumu grupas operatīvā vadītāja [RR] Sarunu protokola audioieraksts.

⁷⁶ 17.06.2021. KP un A.C.B. uzņēmumu grupas operatīvā vadītāja [RR] Sarunu protokola audioieraksta laiks no 00.03.36 līdz 00.04.51.

⁷⁷ Turpat, laiks 00.11.10.

⁷⁸ Turpat, laiks no 00.19.30 līdz 00.28.12.

izpildīt kopā, vienlaikus norādot⁷⁹: “Mēs parasti skatāmies uz konkursiem no racionālās viedokļa neviens ka tur tagad apčakarēt un pielikt 25 % klāt, bet lai faktiski izpildītu darbus un tas ir otrais iemesls kāpēc veidojās personu apvienības vai veidojas, nu teiksi, pilnsabiedrības, jo resursu trūkumu to bieži vien aizmirst valsts iestādes.” Kā trešo iemeslu [RR] norādīja partneru uzticamību, skaidrojot, ka ir tādi uzņēmumi, ar kuriem viņi nestrādājot konceptuāli, lai nepakļautu biznesu riskam, un atkarībā no konkursa uzņēmums izvēlas partneri, ar kuru var to izdarīt, un bieži vien tas ir iemesls, kādēļ tiek dibinātas pilnsabiedrības un personu apvienības. Kā piemēru [RR] minēja Ķekavas apvedceļa projektu, Čaka ielas remontu, kā arī pieminēja pasūtītāju (LVC un Rīgas domes Satiksmes departamenta) attieksmi.

98 A.C.B. uzņēmumu grupas operatīvais vadītājs [RR] sniedza paskaidrojumus⁸⁰ procesuālo darbību laikā par uzrādītajiem Lietas materiāliem, viņa un [AA] 16.08.2017. telefonsarunas atšifrējumā minēto (skat. Lēmuma 79. rindkopu) komunikāciju ar [AA], uz KP lūgumu sniegt atbildi uz jautājumu, kāpēc 16.08.2017. sarunā [RR] prasīja [AA] atļauju piedalīties (iesniegt piedāvājumu) Iepirkumā A6, [RR] nevarēja atbildēt. Vienlaikus [RR] norādīja, ka tā bija normāla darba saruna, kā viņi rīkojas. [RR] papildus norādīja, ka ir konkursi, kuros [AA] kā īpašnieks bija aizliedzis iet un tas, piemēram, attiecas uz lietām, kurās ir saredzami riski, jo viņam ([AA]) ir pieredze, kas savukārt [RR] nebija, kā arī [RR] norādīja, ka dienā, kad notika minētā saruna, viņš amatā bija tieši divus mēnešus un tajā gadā viņš ļoti daudz konsultējās ar [AA], jo nebija pieredzes vispār, norādot⁸¹: “..viņš man arī teica kur iet, kur neiet un kādā veidā iet..”. [RR] skaidroja, ka katra gada sākumā (arī 2021. gada sākumā) LVC iedod tādu garu sarakstu ar visiem objektiem, un tajā sarakstā viņi atzīmē tos objektus, kuros viņi gribētu uzvarēt, kuros viņiem labāk būtu uzvarēt un kur nav jēgas iet, jo katrs konkurss maksā naudu. [RR] papildus norādīja, ka ir jāskatās, kur atrodas objekts, vai tajā ir konkurences priekšrocības, proti: asfalta rūpnīcas tuvums, karjera pieejamība, tehnikas pieejamība, asfalta tehnikas pieejamība (it īpaši), inženiertehniskā pieejamība, kvalifikācija, ļoti daudz komponentu. [RR] atbildot uz KP amatpersonas precizējošo jautājumu par iepriekš nosauktajiem konkurences priekšrocību komponentiem, kuri neizpildījās A6 objektā, skaidroja, ka Iepirkumā A6 konkurence bija ļoti blīva un objekta atrašanās vietai tuvumā ir 18 rūpnīcas. [RR] skaidroja, ka uzņēmumā regulāri notika un visu laiku notiek sarunas, kurās tiek apspriests, kurā konkursā uzņēmums piedalās un kur nepiedalās (kur mēs ejam un kur mēs neejam), kur uzņēmums plāno piedalīties, un to sarunu ir ļoti daudz, norādot (01.09.45):”..tur katru vārdu protams jūs varat pārprast jebkuru vārdu šeit... jebkuru vārdu...bet viņš kontekstā ir viss ir pilnībā citādi...nu var izraut no sarunas jebko ārā...tas ir mans komentārs par šo.”

99 17.06.2021., sniedzot atbildes uz KP amatpersonas jautājumiem, piedāvājumu sagatavošanas daļas vadītāja [HH] paskaidroja⁸², ka par piedāvājumu sagatavošanu A.C.B. ir atbildīga Piedāvājumu sagatavošanas nodaļa, proti, ir atbildīgi [HH] un A.C.B. darbinieks [PP]. [HH] skaidroja, ka tāmēs tiešo izmaksu aprēķinus veic tāmētāji, savukārt gala cena piedāvājumā tiek saskaņota ar uzņēmuma vadību, iepriekš tas bija [RR], šobrīd [DD].

100 KP, izvērtējot A.C.B. uzņēmumu grupas operatīvā vadītāja [RR] paskaidrojumus sniegto skaidrojumu par [AA] un [RR] telefonsarunas atšifrējumā norādīto komunikāciju par Lietā identificēto Iepirkumu A6 (skat. Lēmuma 79. rindkopu), secina, ka galvenokārt [RR] minētās telefonsarunas atšifrējuma fragmentā norādīto komunikāciju skaidro ar nepieciešamību [RR] saņemt [AA] konsultāciju A.C.B. rīcībai konkrētā Iepirkumā, skaidrojot to ar tā brīža [RR]

⁷⁹ Turpat, laiks 00.24.33.

⁸⁰ Turpat, laiks no 00.57.15 līdz 01.02.13 un no 01.02.15 līdz 01.09.58.

⁸¹ Turpat, laiks 01.02.00.

⁸² 17.06.2021. KP un A.C.B. piedāvājumu sagatavošanas daļas vadītājas [HH] sarunu protokola audioieraksta laiks no 00.03.01.

pieredzes trūkumu un [AA] komunikāciju raksturojot kā padomu. Vienlaikus KP norāda, ka [RR] paskaidrojumā minētais ir pretrunā ar Lietā konstatētajiem faktiskiem apstākļiem, proti, pretēji [RR] paskaidrojumā minētajam par A.C.B. vēlamo objektu sarakstu, kuru A.C.B. izveido, pamatojoties uz gada sākumā LVC tīmekļa vietnē publicētajiem plānotiem objektiem, Lietā identificētais Iepirkums A6 nebija norādīts LVC 2017. gada būvdarbu iepirkumu plānos⁸³, tādējādi Lietā minētā [AA] un [RR] saruna ir notikusi par tādu objektu, kurš nebija 2016. gada beigās un 2017. gada sākumā publicēts LVC 2017. gada būvdarbu iepirkumu plānos, kā arī A.C.B. pretēji [RR] paskaidrojumā norādītajam vismaz trīs reizes ir ieguvusi līguma slēgšanas tiesības uz galvenā autoceļa A6⁸⁴. Ņemot vērā minēto, KP uzskata, [RR] sniegtie paskaidrojumi neizskaidro loģisko notikumu gaitu un minēto sarunu saturu. Minētajā telefonsarunā [RR] jautā [AA] atļauju piedalīties konkrētajā LVC Iepirkumā, nevis par A.C.B. spēju kvalificēties tajā, cenu vai citiem dalības nosacījumiem. Vienlaikus [RR] skaidrojumā norādītais par A.C.B. apkopojuma (saraksta) izveidošanu ar vēlamiem LVC Iepirkumiem daļēji pārklājas ar Lietā konstatēto par tabulas izveidošanu, kurā bija iezīmēta Lietā identificēto LVC Iepirkumu sadale starp Lietas dalībniekiem atsevišķās tikšanās reizēs, tostarp arī A.C.B. KP secina, ka [RR] zināja, ka [AA] rīcībā ir LVC Iepirkumu tabula, kurā aizliegtās vienošanās rezultātā ir iezīmēti tie LVC Iepirkumi, kuri ir iedalīti A.C.B., tādējādi [RR] jautāja [AA] par atļauju piedalīties konkrētajā iepirkumā

101 17.06.2021. atbildes uz KP jautājumiem sniedza A.C.B. valdes priekšsēdētājs [AA]⁸⁵. Par komunikāciju ar [CC] [AA] skaidroja⁸⁶, ka komunicē ar [CC] projektos, kuros [CC] bija kā apakšuzņēmējs. [AA] precīzi neatbildēja uz KP jautājumu, vai komunikācija starp viņu un [CC] notika ārpus ģenerāļa/apakšuzņēmēja attiecībām, vienlaikus skaidroja, ka var pajautāt viņam ([CC]), norādot, ka Ceļu pārvaldes un A.C.B. specifikas dēļ krustojas tikai daļēji.

102 Par komunikāciju ar [DD] kā ar STRABAG pārstāvi [AA], atbildot uz KP jautājumu par viņa kā A.C.B. pārstāvja un [DD] kā STRABAG pārstāvja iespējamo komunikāciju par iepirkumiem, to plāniem, par finanšu vai tehniskā piedāvājumu sagatavošanu, norādīja, ka iepirkumu plāni ir visiem zināmi, tā ir publiski pieejama informācija. [AA] norāda, ja viņam tiek jautāts kontekstā kaut kādas lietas skaņot, tad atbilde ir “Nē”. [AA] skaidroja, ka ir (*) (*).

103 Uz KP jautājumu, kad [AA] piedalās cenu saskaņošanā, [AA] atbildēja, ka lielākos projektos. [AA] skaidro, (*) (*).

104 A.C.B. valdes priekšsēdētājs [AA] skaidroja⁸⁷ procesuālo darbību laikā uzrādītos Lietas materiālus, viņa un [DD] 09.12.2016. sarunas atšifrējumos minēto. [AA], komentējot sarunu atšifrējumu fragmentus, vairākkārt norādīja, ka no sarunas laika ir pagājuši pieci – seši gadi un viņš varētu īsti neatcerēties sarunā runāto, kā arī to, ka procesuālo darbību laikā (paskaidrojumu sniegšanas laikā) viņš esot noguris.

105 A.C.B. valdes priekšsēdētājs [AA], skaidrojot un komentējot viņam uzrādītos sarunu fragmentus ar [DD], kas minēti Lēmuma 7474. rindkopā, pēc būtības norādīja turpmāko. [AA] nevarēja paskaidrot, ko bija domājis ar frāzi “*es tev parādīšu tabulu. Tev viss ir skaisti.*”, vienlaikus skaidrojot, ka “tabula varētu būt viņa sapnis, kuru viņš, piemēram, nosapņoja”. Tāpat [AA] skaidroja, ka sarunā, iespējams, tika apspriests tirgus, norādot, ka būtība ir tāda, ka ceļu būvē daudz kas ir saistīts ar infrastruktūru, kur atrodas asfalta rūpnīcas, kur atrodas karjeri. [AA] norāda, ka ceļu būvē viņš ir 38 gadus, pēc savas izglītības esot ceļu inženieris un viņi var noteikt aptuveni, kur kas būs, kādi konkurenti tur startēs. [AA] skaidro, ka, paskatoties atpakaļ,

⁸³ Skat. 1. sējuma 35.-93. lp.

⁸⁴ Skat. 6. sējuma 183.-207. lp. LVC iepirkumi LVC 2015/83/AC, LVC 2018/19/AC un LVC 2020/75/AC.

⁸⁵ 17.06.2021. KP un A.C.B. valdes priekšsēdētāja [AA] sarunu protokola audioieraksts.

⁸⁶ Turpat, laiks 00.02.56.

⁸⁷ Turpat, laiks sākot no 00.07.36.

cenās visu laiku ir bijušas sīvas, sīva cīņa ir bijusi. Papildus, skaidrojot sarunā turpmāk minēto par A10 “Nē, nē. Nu, tas “A10”, nu. Jums viss labi būs. Tagad skaties vēl. Jums uz tā, uz tā “septiņdesmit trešā” būs, jā, tur,” “Tā kā. Un tad es likšu kopā” un “Tu varētu savas vēlmes man pateikt”, [AA] norādīja, ka, iespējams, tas ir teikts par kaut ko citu, jo tālāk ir rakstīts par kokteiļi, iespējams, viņš prasīja [DD] par kokteiļi. KP, lūdzot [AA] skaidrot turpmākā sarunā teikto “Tu vari te iemest acis, kas šogad. Bet te nav pēdējie., “Es paņēmu” “Es tur zini, neko vēl neesmu domājis.”, saņēma [AA] atbildi, ka viņš nevar precīzi atcerēties notikumus. [AA], skaidrojot savu un [DD] sarunas fragmentu, kur [DD] norādīja “jo man gribētos tam Ginčam vismaz pusi iemanīt. Nu tā, Nu.”, “Ir diezgan grūti, vienkārši ir diezgan grūti šajā situācijā kādam izskaidrot, kāpēc mēs objektu, kurš atrodas septiņus kilometrus no mūsu rūpnīcas.” [AA] “Nu, zaudējiet, nu!” [DD] “Jā. Bet tam ir jābūt arī kaut kādam racionālam izskaidrojumam,” atbildēja⁸⁸, ka tās ir ražošanas nianšes un viņš nevar atbildēt par to, ko kāds ir pateicis. [AA] skaidroja, ka nevar saprast, par kādu objektu ir runa, bet par frāzi “Nu, zaudējiet, nu!” un [DD] atbildi par to, ka tam ir jābūt arī kaut kādam racionālam izskaidrojumam, [AA] skaidroja, ka [DD] ir pieaudzis cilvēks un [AA] nevar teikt [DD] kaut kur zaudēt. [AA], skaidrojot sarunas fragmentu “Šito varam ielikt arī tev...”, skaidroja⁸⁹, ka neko nevar ielikt kādam, startējot deviņām organizācijām neko nevar ielikt. Vienlaikus [AA] skaidro, ka viņš ar [DD] runāja privātu sarunu pie kokteiļa glāzes, nevis tēva un dēla saruna par darbu. Savukārt, skaidrojot, kāpēc sarunā [AA] jautāja [DD] par telefona atrašanos sarunas laikā⁹⁰ “Telefons tev nav, es ceru?”, [AA] paskaidroja to ar lielu interesi un to, ka dzīvo policejiskā valstī. [AA] skaidrojot savu turpmāko sarunu ar [DD] “[AA]:- Nē, nē. Ja tu esi septiņi kilometri, tad tas tavējais. [DD]:- Jo viņš ir. [AA]:- Jā. [DD]:- Viņš ir cauri Pūrei. [AA]:- Nu nē, tavējais, tavējais. [AA]:- Viss. [DD]:- Jā.”, norādīja⁹¹, ka tas ir sapnis. Vēlāk skaidroja, ka STRABAG ir rūpnīca Tukumā, nevienas rūpnīcas tuvumā nav, un tas ir loģisks secinājums, ka vistuvāk tas objekts ir STRABAG. [AA] atbild, ka viņš nevienam neesot teicis – nepretendējiet un KP nav tādas sarunas. Tāpat [AA] skaidroja, ka viņš nav nevienam teicis, nepretendējiet vai neejiet uz turieni, tas ir STRABAG. Uz KP jautājumu, vai ar frāzi “nē, tavējais” nav domāta iedalīšana, [AA] atbildēja, ka viņš neko neiedala un viņš nevar iedalīt. [AA] vienlaikus skaidroja, ja viņa it kā iedalītā iepirkumā STRABAG nav vinnējis, visā viņā stāstītam ir nulles vērtība un runāt viņš var to, ko viņš grib.

106 [AA] skaidrojot savu frāzi par *likšanu kopā*⁹², atbildēja, ka viņš domāja par likšanu kopā galvā un tā ir privāta saruna. Uz KP jautājumu, vai sarunas laikā viņi neiet cauri tabulai, [AA] skaidroja, ka savā galvā var salikt tabulas, kādas viņš grib, viņš plānojot savu darbu, bet tam nav nekāda sakara un viņš neatceras minētās sarunas kontekstu. [AA], skaidrojot sarunā minēto par simts miljoniem, norādīja, ka tas ir nākamā gada finansējuma plāns.

107 A.C.B. valdes priekšsēdētājs [AA], skaidrojot un komentējot viņam uzrādītos sarunu fragmentus, kas minēti Lēmuma 75. rindkopā, pēc būtības norādīja turpmāko. Skaidrojot sarunā [DD] teikto, “Vienkārši būtu labi viņus normāli izspēlēt”, “ja viņus neizspēlē, tad ir tā, ka..”, “..uz piecsimtos tūkstošu objektu viņi piemaksās piecdesmit tūkstošus. Reāli piemaksās.”, norādīja⁹³, ka bizness ir spēle, tālāk sarunā skaidrojot, ka tas ir dempings, kad uzņēmums no savas kabatas gatavs piemaksāt 50 tūkstošus, lai uzbūvētu ceļu, vienlaikus [AA] nezināja, par kādu objektu tiek runāts. Savukārt uz KP jautājumu, ko nozīmē “jāizspēlē”, [AA] skaidroja, ka

⁸⁸ Turpat, laiks 00.28.44.

⁸⁹ Turpat, laiks 00.31.00.

⁹⁰ Turpat, laiks 00.34.29.

⁹¹ Turpat, laiks 00.35.16.

⁹² Turpat, laiks 00.40.23.

⁹³ Turpat, laiks 01.13.43.

tas bija domāts, ka jāuzvar. [AA] nevarēja atbildēt uz KP lūgumu skaidrot frāzi “*Izpēti to lapu un atzīmē man*”, skaidrojot, ka nevar atbildēt par sarunu par kaut kādu lapu, kas notika pirms sešiem gadiem. Tāpat [AA] nevarēja atbildēt uz lūgumu skaidrot sarunas fragmentu “*Un tu man atzīmē vienkārši, jā, kas ir jūsu interesēs*”, “*Nemot vērā šo te - tev pirmā roka*” un “*Mēs jau to sarakstu, oficiāli mēs esam skatījušies*”, vienlaikus skaidrojot, ka sarunā minētais saraksts ir LVC saraksts, kas ir pieejams LVC tīmekļa vietnē. Tāpat par vārda “*krustoties*” lietošanu sarunas kontekstā norādīja, ka tas ir par attālumu.

108 A.C.B. valdes priekšsēdētājs [AA], skaidrojot un komentējot viņam uzrādītos sarunu fragmentus, kas minēti Lēmuma 75. rindkopā, pēc būtības norādīja turpmāko. Skaidrojot⁹⁴ savu un [DD] komunikāciju par Iepirkumu P132, proti teikto “*Nu, tas manējais*”, [AA] norādīja, ka nekur nav pateikts, ka viņš nevar iet, tā bija viņa vēlme. Uz KP jautājumu, vai vēlme ir fiksēta kādā sarakstā vai tabulā, [AA] atbildēja noraidoši, skaidrojot, ka viņš katru dienu brauc par šo ceļu un kāpēc viņš nevarētu to ceļu gribēt. Uz KP jautājumu, kāpēc [DD] klausās viņa paustajā, [AA] norādīja, ka viņš ar [DD] runāja kā tēvs ar dēlu un nekur nav rakstīts, ka [DD] pārstāv STRABAG. Papildus [AA] norādīja, ka viss ir sarunu līmenī un būtu jāpaskatās, kurš uzvarēja šo pieminēto ceļu, vienlaikus arī norādot, ka uzvarēja cits uzņēmums. Savukārt, skaidrojot sarunas fragmentu par veco Jelgavas ceļu (V13) un piedāvājumu to sadalīt, norādīja⁹⁵, ka neko sliktu piedāvājumā sadalīt veco Jelgavas ceļu nesaskata, paskaidrojot, ka doma bija sadalīt starp STRABAG un A.C.B., piemēram. Vienlaikus [AA] norāda, ka izskaidrojums ir minēts atšifrējumā, proti, lai ietu kopā. [AA] skaidroja, ka gadījumā, ja uzvarētu citos iepirkumos, tad nepaliek resursu, tad viņi aizietu kopā.

109 A.C.B. valdes priekšsēdētājs [AA], skaidrojot un komentējot viņam uzrādītos sarunu fragmentus, kas minēti Lēmuma 76. rindkopā, pēc būtības norādīja turpmāko. Skaidrojot viņa un [DD] komunikācijā minēto [AA] “*P5*” - to “*Ceļu pārvaldei*”, [DD] “*A tur es pat netaisu. Es pat ne..*”, norādīja⁹⁶, ka tā ir prognoze, paskaidrojot, ka viņi katru gadu redz savu kapacitāti, savas iespējas, un viņi prognozē, kas var notikt. Savukārt, skaidrojot 25.01.2017. sarunā ar [CC] norādīto, ka [CC] ir jāstartē uz A5, norādīja⁹⁷, ka [CC] startēja uz A5, bet [AA] bija viņam apakšuzņēmējs uz A5. Savukārt Lēmuma 76. rindkopā norādītos 25.01.2017. sarunas fragmentus par [AA] [CC] norādīto “*Tagad tev pirmais, kas tev ir jānostartē uz “P5”, “Tas ir jādabūn. Tas tev, ar tu varēsi sākt. Pēc tam uz divdesmit astoto*”, kā arī [CC] teikto [AA], ka viņi *iekrīt virs budžeta*, pēc būtības neskaidroja, atbildot, ka šādu sarunu neatceras.

110 A.C.B. valdes priekšsēdētājs [AA], skaidrojot un komentējot viņam uzrādītos sarunu fragmentus, kas minēti Lēmuma 77. rindkopā, pēc būtības par Iepirkumu A4 norādīja turpmāko. [AA], komentējot [AA] sarunā teikto piedāvājumu paiet [CC] apakšā, norādīja, ka, ja tas ir atļauts kāpēc viņam kaut kas ir jāpaskaidro. Uz KP jautājumu skaidrot sarunā teikto, ka “*no tiem “A” ceļiem te nekas prātīgs nav. Tas, kas tev būtu. Vienīgais tāds puslīdz prātīgais ir “A4”*”, [AA] skaidroja⁹⁸, ka tas tāpēc, ka [CC] gribēja kvalifikāciju un [AA] varēja piekāpties un paiet viņam [CC] apakšā. [AA] skaidroja, ka kvalifikācija ir pieredze un katrā tenderī ir vajadzīga kvalifikācija, un katrā objektā ir noteikts, ka ir jābūt noteiktai pieredzei. [AA] skaidroja, ka viņš šajā situācijā rūpējās par konkurences palielināšanos, jo [CC], iegūstot pieredzi, nākamajā konkursā varēs nostartēt pats. Tālāko sarunu [AA] pēc būtības nekommentēja, piebilstot, ka Smiltene nozīmē ērtu dislokāciju Vidzemes reģionā, kur A.C.B. Cēsīs ir rūpnīca. [AA] norādīja, ka viņiem esot piecas rūpnīcas, bet Ceļu pārvaldei viena rūpnīca. Savukārt,

⁹⁴ Turpat, laiks 01.11.30.

⁹⁵ Turpat, laiks 01.11.30.

⁹⁶ Turpat, laiks 00.22.16.

⁹⁷ Turpat, laiks 01.33.19.

⁹⁸ Turpat, laiks 01.39.07.

skaidrojot frāzi “*nav Tev*”, [AA] atbildēja⁹⁹, ka tas nozīmē, ka Tev nav ērti un vairāk tā frāze neko nenozīmē. [AA] skaidroja, ka [CC] nozarē bija jauns cilvēks, bet [AA] ir pieredze un viņš vienkārši viņam pateica. [AA] norādīja, ka frāze “*Tev nav ērti*” ir vārdu spēle. Tāpat [AA] skaidroja sarunā norādīto [CC] “*Vienīgais, ko es tev varu piedāvāt, ir “A4”, “ar to, ka neapdomīgi biju apsoltījis*”, norādot¹⁰⁰, ka [CC] palūdza, ka viņam vajag kvalifikāciju un [AA] tam piekrita. [AA] norādīja, ka nevajag izraut lietas no konteksta, tas, ka viņš izpalīdzēja [CC], saglabāja konkurenci, neskatoties uz to, ka viņi vienojās iet kopā, nav aizliegts.

111 A.C.B. valdes priekšsēdētājs [AA], skaidrojot un komentējot viņam uzrādītās telefonsarunas fragmentu, kas minēts Lēmuma 79. rindkopā pēc būtības norādīja¹⁰¹, ka sarunā [RR] jautāja viņa piekrišanu, jo tajā laikā [RR] tikko sācis strādāt direktora amatā un viņi daudz konsultējās, [AA] pieņēma, ka [RR] nepārzināja visu situāciju, ko [AA] pārzināja labāk. Papildus [AA] norādīja, ka tā ir normāla prakse neiet uz visiem konkursiem, un tajā laikā A.C.B. bija cits valdes loceklis un viņi izlēma, ka uz to iepirkumu nav jāiet, [AA] skaidroja, ka viņš bija jau izlēmis par šo iepirkumu, bet [RR] vienkārši viņam piezvanīja un [AA] viņam atbildēja.

112 [AA], beidzot komentēt un skaidrot viņam uzrādītos viņa un [DD] 09.12.2016. sarunu fragmentus, norādīja, ka sarunas laikā nevienā no minētajiem iepirkumiem nebija viens vai divi pretendenti. [AA] uzsver¹⁰², ka nedomā, ka uzrādītajā protokolā (sarunā) ir kaut kāda vienošanās vispār starp STRABAG un A.C.B., vai ir apspriesti jautājumi par piedalīšanos vai nepiedalīšanos iepirkumos, vai par kaut ko dalīšanu vai nedalīšanu. [AA] uzsvēra, ka konkurence nav bijusi ierobežota, norādot, ka tas, ka viņi prognozēja un plānoja, tas ir atļauts, un viņš dalījies ar dēlu. KP norādīja, ka plānot un prognozēt ir atļauts, ar dēlu var dalīties, bet nedrīkst dalīties ar citu uzņēmumu. [AA] skaidroja, ka viņi nav dalījušies ar sensitīvu informāciju, bet viņi runājuši par vīziju, daudz kas tur (sarunā) ir ieteikuma formā.

113 KP, izvērtējot A.C.B. valdes priekšsēdētāja [AA] sniegtos skaidrojumus un komentārus par uzrādīto Lietas materiālos esošo informāciju, proti, par [AA] norādīto komunikāciju par Lietā identificētajiem Iepirkumiem, secina, ka galvenokārt [AA] minētos sarunu atšifrējumu fragmentos norādīto komunikāciju skaidro ar atļautām darbībām: analīzi par citu tirgus dalībnieku paveikto, plānošanu piedalīties LVC iepirkumos, veidojot personu apvienības, vai/un izpildīt ģenerāluzņēmēja vai apakšuzņēmēja darbus, informācijas dalīšanu starp radniekiem, padomu un konsultāciju sniegšanu citu tirgus dalībnieku pārstāvjiem un arī A.C.B. darbiniekam. Savukārt vairākkārt sarunās pieminētā tabula tiek skaidrota ar publiski pieejamo LVC būvdarbu plānu analīzi vai paša Lietas dalībnieka veidoto analīzi par uzvarētajiem LVC konkursiem. KP norāda, ka, neskatoties uz to, ka [AA] bija centies sniegt skaidrojumu par katru viņam uzrādīto sarunu, KP secina, ka [AA] sniegtie paskaidrojumi neizskaidro loģisko notikumu gaitu un minēto sarunu saturu, vairākkārt [AA] skaidrojumus un komentārus sniedzis pieļāvuma formā, dažus sarunu fragmentus nevarēja atcerēties vai nezināja.

114 Tāpat KP secina, ka, neskatoties uz to, ka [AA] un [DD] saista pirmās radniecības pakāpe¹⁰³, 09.12.2016. nepublickajā sarunā viņi pārstāvēja savstarpēji konkurējošos Lietas dalībniekus A.C.B. un STRABAG, turklāt sarunās teiktais, frāzes un to konteksts nepārprotami liecina, ka sarunā [AA] un [DD] ir apmainījušies un pārrunājuši savus nākotnes plānus Lietā identificētajos LVC Iepirkumos, dalījuši tos, nosakot, kuri Iepirkumi ir paredzēti konkrētam Lietas dalībniekiem. KP kritiski un kā faktiskiem apstākļiem neatbilstošu vērtē [AA] skaidrojumu par padomu sniegšanu A.C.B. uzņēmumu grupas operatīvajam vadītājam [RR] Lietas dalībnieka

⁹⁹ Turpat, laiks 01.44.44.

¹⁰⁰ Turpat, laiks 01.45.40.

¹⁰¹ Turpat, laiks 02.44.12.

¹⁰² Turpat, laiks 01.28.53.

¹⁰³ Saskaņā ar Civillikuma 210. pantu [AA] un [DD] stāv pirmajā radniecības pakāpē.

rīcībai Iepirkumā A6, jo, pirmkārt, minētā iepirkuma paredzamā līgumu summa, iesniegtā piedāvājuma apmērs¹⁰⁴, nevarēja prasīt [AA] kā A.C.B. valdes priekšsēdētāja tiešo iesaisti uzņēmuma izšķirošās rīcības noteikšanai par piedalīšanos vai nepiedalīšanos tajā, ko savos paskaidrojumos apliecināja pats A.C.B. valdes priekšsēdētājs [AA]¹⁰⁵. Otrkārt, minētajās sarunās [RR] jautā [AA] atļauju piedalīties konkrētajā LVC Iepirkumā, nevis par A.C.B. spēju kvalificēties tajā, cenu vai citiem dalības nosacījumiem. Tāpat KP secina, ka [AA] paskaidrojumi par tabulu pastiprina iepriekšējos KP secinājumus par A.C.B. apkopojuma (saraksta) izveidošanu ar izpildītajiem LVC iepirkumiem daļēji pārklājās ar Lietā konstatēto par tabulas izveidošanu, kurā bija iezīmēta Lietā identificēto LVC Iepirkumu sadale starp Lietas dalībniekiem, tostarp arī A.C.B.

5.6. Procesuālās darbības pie STRABAG

- 115 17.06.2021. KP amatpersonas veica procesuālās darbības STRABAG juridiskajā adresē. To laikā tika saņemti paskaidrojumi no valdes locekļiem [ŅŅ], [MM], [OO], piedāvājumu sagatavošanas daļas vadītāja [ĪĪ], prokūrista [ĻĻ], vadības asistentes [EE] un būvniecības tāmju inženiera [ĀĀ].
- 116 Procesuālo darbību laikā tika iegūti ar Iepirkumiem saistīti dokumenti, [ŅŅ] datora spoguļattēls un mobilā telefona ekrānuzņēmumi, [MM] datora spoguļattēls un mobilā telefona ekrānuzņēmumi, [ĪĪ] mobilā telefona ekrānuzņēmumi.

STRABAG pārstāvju sniegtie paskaidrojumi

- 117 KP, izvērtējot STRABAG pārstāvju sniegtās atbildes (paskaidrojumus) uz KP amatpersonu jautājumiem, secina, ka kopumā tie sniedz loģisku un pārskatāmu informāciju par STRABAG lēmumu pieņemšanas kārtību (kādā veidā notika lēmumu pieņemšanas par dalību iepirkumos) paskaidrojumu saņemšanas laikā un periodā, kad [DD] piedalījās uzņēmuma pārvaldē, par [DD] lomu lēmumu pieņemšanā attiecībā uz publiskajiem iepirkumiem, par STRABAG pārstāvju komunikāciju ar [DD], ja tāda STRABAG pārstāvim ir bijusi paskaidrojuma sniegšanas periodā, kā arī par komunikāciju ar Lietas dalībniekiem vai to pārstāvjiem un komunikācijas iemesliem. Tāpat tika skaidroti jautājumi pat to, cik bieži un kādos gadījumos STRABAG izvēlējās veidot personu apvienības dalībai iepirkumos un ar kuriem uzņēmumiem ir veidotas piegādātāju apvienības, kā arī citi jautājumi.
- 118 STRABAG valdes locekle [OO], sniedzot atbildes uz KP amatpersonas jautājumu par STRABAG lēmumu pieņemšanas kārtību, paskaidroja, ka¹⁰⁶ jāsaprot, kas ir koncerns, ka koncerns ir māte un mātei ir uzņēmumu grupas, un zem uzņēmumu grupām ir direkcijas, un zem direkcijām ir nodaļas, un zem nodaļām ir grupas, STRABAG ir grupa. STRABAG rada iniciatīvu, saskaņo to ar nodaļas vadītājiem, kopīgi tiek izlemts, vai ies, sniegs piedāvājumu vai nesniegs, kādā veidā (vieni paši vai ir nepieciešama koncerna kvalifikācija), tie ir lēmumi ar vadību, kas atrodas virs SIA STRABAG, savukārt lieli projekti tiek saskaņoti vēl augstākā līmenī. [OO] paskaidroja, ka ir reglaments, kurā noteikts, no kādām summām kas ir jāsaskaņo. Savukārt par lēmumu pieņemšanas kārtību par dalību iepirkumos periodā, kad [DD] pildīja STRABAG valdes locekļa amata pienākumus, [OO] norādīja¹⁰⁷, ka situācija atšķiras, par grupu uzņēmums ir kļuvis kopš 01.03.2020., savukārt līdz 01.03.2020., uzņēmums bija nodaļa, vienlaikus norādot, ka [DD] bija lielākas pilnvaras nekā tagadējai valdei, bet arī viņam bija

¹⁰⁴ A6 Iepirkuma līgums tika noslēgts ar SIA "VIA" par līguma summu 1 066 427,14 euro.

¹⁰⁵ Lēmuma 103. rindkopa.

¹⁰⁶ 17.06.2021. KP un STRABAG valdes locekles [OO] sarunu protokola audioieraksta laiks no 00.03.10 līdz 00.04.57.

¹⁰⁷ Turpat, laiks no 00.06.08 līdz 00.07.33.

- jāsaskaņo, jo reglaments attiecās arī uz viņu. Tāpat [OO] norādīja, ka [DD] bija nevis grupas vadītājs, bet nodaļas vadītājs, un summa, no kuras viņam bija jāsasakņo, bija lielāka.
- 119 Savukārt bijušais STRABAG valdes loceklis [DD] 17.06.2021., sniedzot atbildes uz KP amatpersonas jautājumiem par STRABAG, skaidroja¹⁰⁸ turpmāko. [DD] norādīja, ka STRABAG ieņēma valdes locekļa amatu, galvenie amata pienākumi bija vispārēja vadība.
- 120 Skaidrojot STRABAG lēmumu pieņemšanas procedūru, kritērijus, lemjot par piedalīšanos konkursā/cenu aptaujā (iepirkumā), [DD] norādīja¹⁰⁹, ka STRABAG pieder vienam no lielākajiem Eiropas būvniecības koncerniem, kas bāzēts Austrijā, STRABAG AG. Latvijas organizācija pieder uzņēmumam STRABAG AG Vācijā, kurš savukārt pieder austriešiem un tā ir Vīnes biržā kotēta kompānija, kas bāzējas Austrijā. Faktiski tur ir paralēli Latvijā redzamai juridiskai formai lēmumu pieņemšana, ko organizē pēc iekšējām procedūrām, sākot no apakšas, STRABAG bija četri valdes locekļi. (*) (*). Attiecīgi lēmumu pieņemšana tika organizēta “četrus acu principu” veidā – visi darījumi un lēmumi tiek pieņemti ar diviem parakstiem, un tas arī atspoguļojas Lursoftā, ka tajā laikā nevienam no valdes locekļiem nebija vienpersonisku paraksta tiesību. [DD] skaidroja, ka saskaņā ar iekšējām procedūrām ļoti detalizēti izstāstīt nevarēs, jo viņam šobrīd nav dokumentu, bet idejiski ir (*) (*). Uz KP jautājumu, vai šāda kārtība attiecas arī uz piedalīšanos iepirkumos, [DD] atbildēja apstiprinoši, precizējot, (*) (*). Uz KP precizējošo jautājumu, kā notika izvēle uzņēmuma iekšienē, vai startēja noteiktajos iepirkumos, kāpēc šajos iepirkumos, kas to lēmumu pieņēma, vai bija kāda procedūra, kas meklēja, [DD] atbildēja, (*) (*).
- 121 Par [DD] atbildību iepirkumu sagatavošanas/saskaņošanas procesā [DD] skaidroja¹¹⁰, ka faktiski (*) (*). Savukārt par soļiem [DD] skaidroja, ka būtu jāskatās atkarībā no iepriekšminētajiem līmeņiem, kur bija katrs konkrētais iepirkums, un jāskatās konkrētais iepirkums un jāiet pa soļiem atpakaļ, tāpēc ka varianti varēja būt dažādi, bet kopumā (*) (*).
- 122 Par komunikāciju ar A.C.B. valdes priekšsēdētāju [AA], kad [DD] pildīja STRABAG valdes locekļa amata pienākumus, [DD] skaidroja¹¹¹, ka, ņemot vērā savstarpējo radniecību, viņi komunicēja, bet tikai (strikti) privātajos jautājumos. Uz KP jautājumu par [DD] kā STRABAG uzņēmuma pārstāvja komunikāciju ar [AA] kā A.C.B. pārstāvi, [DD] skaidroja, ka tikai tādos gadījumos, ja uzņēmumu komerciālās intereses sakrita, tika veidota iespējama sadarbība, kura tika attiecīgi oficiāli noformēta. Uz KP precizējošo jautājumu, vai tas attiecas uz gadījumiem, kad ceļu būves uzņēmumi startē kopā, [DD] atbildēja apstiprinoši, papildinot, arī meklējot iespēju startēt ar kādu kopā gadījumos, ja viņu individuālā daļība bija apgrūtināta vai neiespējama, pirmām kārtām, kvalifikācijas dēļ, jo Latvijas iepirkumu specifika ir tāda, ka pat ļoti pieredzējuši ārvalstu speciālisti ne vienmēr ir spējīgi izpildīt tās detalizētās prasības, lai būtu iespēja nostartēt individuāli, un tad ir skaidrs, ja interese par iepirkumu ir, tad jāmeklē versijas, kā tur nonākt. [DD] skaidroja, ka līdz šim IUB prakse attiecībā uz iepirkuma nolikuma apstrīdēšanu bija nostāties pasūtītāju pusē. Tirgus aptaujas tiek veiktas ļoti reti, lai konstatētu, vai kāds vispār to var izdarīt, un šādā pozīcijā un amatā ir nepieciešams meklēt alternatīvus variantus – meklēt vietējā tirgū, kaimiņos, savā koncernā – un tā ir tā darba realitāte un specifika. Par to, vai [DD] kā STRABAG pārstāvis ir komunicējis ar A.C.B. pārstāvi [AA] par jautājumiem par iepirkumiem saistībā par finanšu, tehniskā piedāvājuma sagatavošanu vai citiem jautājumiem vai citiem ar daļību iepirkumos vai iepirkumā saistītus jautājumus, [DD] skaidroja, ka tikai tajos gadījumos, kad ir skaidri identificējama abu pušu vēlme un arī pamatojums kopīgi piedalīties iepirkumos, vienlaikus [DD] skaidroja, ka tādu iepirkumu nebija

¹⁰⁸ 17.06.2021. KP un A.C.B. valdes konsultanta [DD] sarunu protokola audioieraksts.

¹⁰⁹ Turpat, laiks 00.17.30.

¹¹⁰ Turpat, laiks 00.33.39.

¹¹¹ Turpat, laiks 00.37.21.

daudz, bet tādi bija un katram no tiem gadījumiem ir pamatojums (kādēļ ir kopā startēts), jo ir reizes, kad STRABAG varēja balstīt kaut ko no koncerna, kas nebija šeit, un šāda sadarbība ir bijusi ne tikai ar A.C.B., ir reizes, kad kāds no vietējiem var balstīt kaut ko tādu, ko no koncerna nevar tik īsā termiņā atrast, vai arī viņi nav bijuši ieinteresēti, skaidrojot, ka mājas tirgū viņu portfelis ļoti piesātināts. [DD] skaidroja, ka realitātē, kad tika iedota uzņēmuma kvalifikācija, kura Latvijā sastāv no divām daļām (no uzņēmuma kvalifikācijas un parasti no atbildīgā būvdarbu vadītāja), ievērojot to, ka personālu iegūt strādāt uz Latviju neviens nevarēja, šādā situācijā veidojās puse no kvalifikācijas, kura nederēja, bet, vēloties startēt, [DD] bija jāmeklē alternatīvie varianti.

123 Bijušais STRABAG valdes loceklis [DD] skaidroja¹¹² procesuālo darbību laikā uzrādītos Lietas materiālus, viņa un [AA] 09.12.2016. sarunas atšifrējumu fragmentos minēto un uz KP jautājumu, kādēļ tāda saruna vispār ir notikusi, norādīja, ka viņš pieņem, ka tas ir retrospektīvs jautājums.

[DD], skaidrojot un komentējot viņam uzrādītos sarunu fragmentus ar [AA], kas minēti Lēmuma 74. rindkopā pēc būtības norādīja turpmāko. [DD], komentējot sarunā [AA] izteikto frāzi “*A tev bija jautājumi par tiem nākamajiem, par "A10" tur? “[DD, es tev parādīšu tabulu. Tev viss ir skaisti. Tev bija deviņpadsmit miljoni šogad.*”

, atbildēja¹¹³, ka šajā sarunā viņi ir apskatījušies uz iepriekšējo periodu, kā katram ir gājis. [DD] neatcerējās, par kādu tabulu bija runa. Par sarunā minētajiem deviņpadsmit miljoniem [DD] norādīja, ka tā ir normāla lieta, ko katrs uzņēmums veic, respektīvi monitoringu par pārējiem tirgus dalībniekiem, skaidrojot, ka tas ļauj prognozēt kaut kādu uzvedību konkursos. [DD] skaidroja, ka viņš priekš sevis veic tirgus analīzi, kur viņš liek visus ceļus būvē strādājošos uzņēmumus, gan tos, kuriem ir rūpnīcas, gan tos, kuriem nav, un vēsturiski var apmēram redzēt, kāds ir viņu izpildīto darbu apjoms, jo uzņēmums, kurš pagājušā gadā taisīja 5 milj., šogad nevar uztaisīt piecdesmit, tas var uztaisīt 8 vai 2 milj. Vienlaikus [DD], komentējot [AA] sarunā teikto “*..un tad es likšu kopā*”, “*Tu varētu savas vēlmes man pateikt.*”, atbildēja, ka nezina, ko [AA] taisījās likt kopā, bet par velmēm, ņemot vērā, ka saruna turpinājās ar kokteiļiem, tad, [DD] ieskatā, tā vairs neattiecās uz lietu. Tāpat [DD] neatcerējās¹¹⁴ [AA] sarunā teikto “*Tu vari te iemest acis, kas šogad. Bet te nav pēdējie.*”. [DD], skaidrojot sarunā [AA] minēto aicinājumu zaudēt un [DD] tajā minēto racionālo izskaidrojumu, norādīja, ka tas ir jājautā [AA], sarunā nav iespējams identificēt, kādu konkrētu objektu, vienlaikus norādot, ka tas varētu būt kāds objekts, kurš faktiski jau ir noticis. Savukārt par [AA] frāzi *nu zaudējiet* [DD] atbildēja, ka arī tad, kad tiek meklēti apakšuzņēmēji, tur arī ir cenu aptaujas, mini konkursi, bet kāpēc [AA] to ieteicis, [DD] nezina. [DD], komentējot uzrādītā sarunā [AA] minēto par [DD] telefona esību sarunas laikā, norādīja¹¹⁵, ka viņš domājot, ka tā iemesla dēļ, ka [AA] uztrauc, ka viņu privāto sarunu kāds varētu citēt, papildus skaidrojot, ka viņš esot pašķirstījis (uzradāmo materiālu) un tur ir arī tādas lietas, kur var saprast, ka viņi runā ne tikai ... (par lietu), vienlaikus [DD] norāda, ka nevar izskaidrot, kāpēc [AA] uzdeva tādu jautājumu par telefonu, bet viņa viedoklis ir tāds, ka privātām sarunām ir jāpaliek privātām. [DD], komentējot sarunas fragmentu, kurā viņš rosināja sadalīt uz pusēm “*mēs jau varētu, lai, lai visi paliek apmierināti, mēs jau viņu varētu sadalīt uz pusēm, pēc tam kaut kādu citu vēl arī uz pusēm izdarīt*”, atbildēja¹¹⁶, ka saruna notiek 2016. gadā, un, ņemot vērā, ka 2016. gadā STRABAG bija salīdzinoši maz darba, [DD] pieļauj, ka viņi runājuši par faktisko darbu izpildi kā apakšuzņēmēji, bet par kādu objektu vai ceļa posmu bija runa, [DD]

¹¹² Turpat, laiks sākot no 00.58.57.

¹¹³ Turpat, laiks 01.08.22.

¹¹⁴ Turpat, laiks no 01.19.27.

¹¹⁵ Turpat, laiks 01.24.15.

¹¹⁶ Turpat, laiks 01.27.38.

- nevarēja izskaidrot.
- 124 [DD], skaidrojot un komentējot viņam uzrādītos sarunu fragmentus ar [AA], kas minēti Lēmuma 75. rindkopā “*būtu labi viņus normāli izspēlēt*”, [DD] nevarēja komentēt. Tāpat [DD] skaidroja sarunā minēto piemaksāšanu, norādot, ka sarunā minētā [ZZ] ir [ZZ], [DD] skaidroja, ka sarunā bija runa par to, ka ir aizdomas, ka kādā objektā (nezinot kādā) viņu pašizmaksa ir augstāka nekā viņu nosauktā cena, sarunā nav runa par to, ka kāds kādam kaut ko maksās, bet par to, ka kādā objektā iztērēs vairāk naudas nekā pasūtītājs samaksās. Tāpat [DD] skaidroja¹¹⁷ komunikāciju ar [AA] “[AA]:- *Nē, nu, [ŽŽ] ir tāds. Jā. Izpēti to lapu un atzīmē man. [DD]:- Šitos es vienkārši [AA]:- Un tu man atzīmē vienkārši, jā, kas ir jūsu interesēs. [DD]:- Jā. [AA]:- Nemot vērā šo te - tev pirmā roka.*”, norādot, ka no teksta nevar konstatēt, kas tā ir par lapu. Par frāzi *atzīmē vienkārši, jā, kas ir jūsu interesēs*, [DD] skaidroja, ka, iespējams, tas ir saistīts ar kopējo darbību un skaidrojuma ir nepieciešams papildus jautājumu papētīt. Par frāzi “*tev pirmā roka*” [DD] nebija skaidrs, par ko bija runa, atbildēt nevarēja. Savukārt sarunā izteikto par Iecavas rūpnīcu un norādi par interesēm ap to, mērķis ir bijis vispārīgs apraksts par situāciju uzņēmumā. [DD], skaidrojot un komentējot viņam uzrādītos sarunu fragmentus ar [AA], kas minēti Lēmuma 75. rindkopā, pēc būtības norādīja turpmāko. Skaidrojot savu un [AA] komunikāciju par Iepirkumu P132, kad sarunā [AA] norādīja “*Nu, tas manējais*”, bet [DD] atbildēja “*Nu, es tagad, protams. Pēc visas taisnības...*” un, komentējot, vai sarunā tika apskatīta lapa vai plāns, norādīja¹¹⁸, ka, iespējams, ka sarunā bija runa par ceļu Mārupe-Jaunmārupe. Par vēlējumu minēto ceļu dabūt, [DD] skaidroja, ka šī saruna notiek šī ceļa malā, objektā, kas pieder [AA], tādēļ ir saprotama viņa vēlme uzvarēt šo ceļu, kā arī jāņem vērā apstākļi, ka daļu no šī ceļa A.C.B. rekonstruēja 2013. gadā.
- 126 [DD], skaidrojot Lēmuma 75. rindkopā sarunas fragmentu par veco Jelgavas ceļu (V13) un [AA] piedāvājumu to sadalīt, norādīja, ka sarunā minētais ceļš ir V13, acīmredzot interese ir abiem sarunas dalībniekiem, bet, neskatoties uz izteikto vēlējumu, tur dalīts nekas nav.
- 127 [DD], skaidrojot un komentējot savas sarunas fragmentu par Iepirkumu P5, [AA] “*P5*” - *to Ceļu pārvaldei*”, [DD] “*A tur es pat netaisu. Es pat ne.*”, vispirms norādīja¹¹⁹, ka nevar to komentēt, skaidrojot, ka Ulbroka-Ogre nav pārāk parocīgs Iepirkums STRABAG, bet pēc tam, kad tika informēts, ka STRABAG šajā Iepirkumā iesniedza piedāvājumu, atbildēja, ka viņš to neatceras.
- 128 KP, izvērtējot bijušā STRABAG valdes locekļa [DD] paskaidrojumus, kā arī viņa sniegtos skaidrojumus un komentārus par uzrādītajos Lietas materiālos esošo informāciju, proti, par viņa un [AA] norādīto komunikāciju, t.sk., par Lietā identificētajiem Iepirkumiem, secina, ka [DD] uzrādītajos sarunu atšifrējumu fragmentos norādīto komunikāciju galvenokārt skaidro ar pieņēmumiem. Tāpat [DD] vairakkārt savos skaidrojumos norādīja, ka neatceras saunas fragmentu vai frāžu kontekstu, vienlaikus, savstarpējo komunikāciju ar [AA] skaidrojot ar tirgus analīzi, viņu pārstāvēto, citu Lietas un tirgus dalībnieku izdarīto darba apjoma apkopojumu un monitoringu. Tāpat [DD] dažus sarunu fragmentus skaidroja ar iespējamo plānošanu piedalīties LVC iepirkumos veidojot personu apvienībā vai/un izpildīt ģenerāluzņēmēja vai apakšuzņēmēja darbus. KP secina, ka [DD] savos skaidrojumos nav sniedzis loģisku, objektīvu un saprotošu skaidrojumu par sarunās pieminēto tabulu, vien skaidrojot to, ar publiski pieejamo LVC būvdarbu plāna analīzi vai paša Lietas dalībnieka veidoto analīzi par uzvarētājiem LVC konkursiem. Papildus KP secina, ka [DD] paskaidrojumi par tabulu pastiprina iepriekšējos KP secinājumus par apkopojuma (saraksta) izveidošanu ar izpildītajiem LVC iepirkumiem, daļēji pārklājās ar Lietā konstatēto par tabulas izveidošanu,

¹¹⁷ Turpat, laiks 02.12.16.

¹¹⁸ Turpat, laiks 02.00.45.

¹¹⁹ Turpat, laiks 01.13.57.

kurā bija iezīmēta Lietā identificēto Iepirkumu sadale starp Lietas dalībniekiem, tostarp arī STRABAG.

5.7. Procesuālās darbības pie Ceļu pārvaldes

- 129 17.06.2021. KP amatpersonas veica procesuālās darbības Ceļu pārvaldes faktiskajā adresē Bukultu ielā 3, Rīgā. To laikā tika saņemti paskaidrojumi no valdes locekļiem [ČČ], [KĶ], tehniskās daļas vadītāja [GG], iepirkuma speciālistes [ĒĒ], kapitāla daļu turētāja pārstāvja [II].
- 130 Procesuālo darbību laikā tika iegūti ar Iepirkumiem saistīti dokumenti, [ČČ] datora spoguļattēls, [GG] datora spoguļattēls.
- 131 29.06.2021. KP amatpersonas veica procesuālās darbības Ceļu pārvaldes faktiskajā adresē Bukultu ielā 3, Rīgā. To laikā tika saņemti paskaidrojumi no padomes priekšsēdētāja [CC]. Procesuālo darbību laikā tika iegūti ar Iepirkumiem saistīti dokumenti.

Ceļu pārvaldes pārstāvju sniegtie paskaidrojumi

- 132 17.06.2021., sniedzot atbildes¹²⁰ uz KP amatpersonas jautājumiem, Ceļu pārvaldes tehniskās daļas vadītājs [GG] tostarp paskaidroja par Ceļu pārvaldes lēmumu pieņemšanas procedūru (pēc kādiem kritērijiem uzņēmumā tiek lemts par piedalīšanos iepirkumā), skaidrojot¹²¹, ka, saņemot informāciju par izsludinātajiem konkursiem, tiek atlasīti Ceļu pārvaldes interesējošie iepirkumi, tiek izpētīta projektu dokumentācija, būvdarbu apjomi un atlasīti tie iepirkumi, kas interesē pēc darba rakstura, kā arī tiek ņemts vērā, lai tie atrastos tuvāk bāzes vietai, kas ir Rīgas rajons, un nedaudz tālāk, lai varētu konkurēt. [GG] norādīja, ka, ja iepirkums ir Latgalē, Ceļu pārvalde konkurēt nevar, jo uzņēmumam ir rūpnīca Rīgā. Savukārt, runājot par personu, kura uzņēmumā parasti pieņem lēmumu par piedalīšanos iepirkumos, [GG] norādīja¹²², ka, atlasot interesējošus objektus, saraksts ar tiem tiek nodots saskaņošanai ģenerāldirektoram [CC]. Par uzņēmuma startēšanu iepirkumā vai nēstartēšanu viņš pasakot gala vārdu. [GG] norādīja, ka atlasa Ceļu pārvaldes interešu lokam atbilstošus iepirkumus, paskaidro ģenerāldirektoram nianšes, un tad viņš pieņem lēmumu. Savukārt, skaidrojot savu lomu lēmumu pieņemšanas procesā par piedalīšanos iepirkumos, [GG] norādīja¹²³, ka viņš var ieteikt, piemēram, vai objekts ir vieglāks vai smagāks, bet lēmumu pieņem ģenerāldirektors, kurš ieklausās viņa padomos, jo viņš objektīvi izstāsta objekta tehniskos jautājumus, kur atrodas, kāds apjoms asfaltam un citas lietas.
- 133 Tāpat [GG] skaidroja¹²⁴, ka viņš ir atbildīgs par iepirkuma piedāvājuma sagatavošanu, savukārt ģenerāldirektors [CC] piedalās finanšu piedāvājuma saskaņošanā.¹²⁵
- 134 Skaidrojot par Ceļu pārvaldes piedalīšanos iepirkumos, veidojot personu apvienības ar citiem uzņēmumiem, [GG] norādīja¹²⁶, ka tādu gadījumu nav bieži, apmēram divreiz gadā. Kad kvalifikācijas prasības iepirkumā nav atbilstošas, tad tiek meklēti sadarbības partneri, ar kuriem varētu kopā piedalīties un kvalificēties. [GG] norādīja, ka vispār uzņēmums piedalās ap 300 iepirkumos gadā, tie nav tikai valsts vai pašvaldības iepirkumi, tie ir arī dažādi būvfirmām sagatavotie cenu piedāvājumi. [GG] paskaidroja¹²⁷, ka izvēli piedalīties iepirkumā, veidojot personu apvienības, ietekmē būtiskākais aspekts – kvalifikācija. Par to, ka uzņēmums nevar kvalificēties iepirkumam, parasti tiek informēts ģenerāldirektors, kurš pieņem lēmumus, kā un

¹²⁰ 17.06.2021. KP un Ceļu pārvalde tehniskās daļas vadītāja [GG] sarunu protokola audioieraksts.

¹²¹ Turpat, laiks no 00.06.33.

¹²² Turpat, laiks 00.08.02.

¹²³ Turpat, laiks 00.09.09.

¹²⁴ Turpat, laiks 00.23.18.

¹²⁵ Turpat, laiks 00.21.33.

¹²⁶ Turpat, laiks 00.26.38.

¹²⁷ Turpat, laiks 00.29.14.

- ar ko piedalīties iepirkumā.
- 135 29.06.2021., sniedzot atbildes uz KP amatpersonas jautājumiem, Ceļu pārvaldes padomes priekšsēdētājs [CC] paskaidroja¹²⁸, ka strādājot Ceļu pārvaldē no 2013. gada, viņa galvenie uzdevumi uzņēmumā esot darba organizācija, kontrole, naudas plūsma, budžeta izpilde, kā arī citi darbi. Par kritērijiem, pēc kādiem uzņēmumā tiek lemts par piedalīšanos iepirkumā, [CC] skaidroja, ka Ceļu pārvalde piedalās gandrīz visos iepirkumos, ja tie nav pārāk tālu, kas ir apkārt Rīgai noteikti, līdz 150. –170. km attālumā no Rīgas¹²⁹.
- 136 [CC] paskaidroja, ka lēmumu par piedalīšanos iepirkumos Ceļu pārvaldē pieņem viņš, informāciju apkopojot Ceļu pārvaldes Ražošanas nodaļa un Iepirkumu daļa. [CC] paskaidroja, ka no tīmekļa vietnes iepirkumi.lv ienāk informācija, no kuras atlasot informāciju, kas attiecas uz Ceļu pārvaldi. [CC] papildus informēja¹³⁰, ka Ceļu pārvaldē galvenokārt par iepirkumiem ir atbildīgi [GG] un [ČČ].
- 137 Par Ceļu pārvaldes piedalīšanos iepirkumos, veidojot personu apvienības, un to, kas ietekmē šo izvēli, [CC] skaidroja, ka, ja uzņēmumam pietrūkst kvalifikācija iepirkumā, tad tiek meklēti sadarbības partneri, ar tiem sazinās un tos uzrunā. [CC] nosauca uzņēmumus, ar kuriem bieži piedalījušies iepirkumos, veidojot personu apvienības, starp tiem nosaucot arī A.C.B.¹³¹.
- 138 Par komunikāciju ar [AA], [CC] skaidroja, ka regulāri komunicē ar [AA], tāpat norādīja, ka komunicēja ar [DD], bet kā ar [AA] dēlu. Savukārt, atbildot uz KP jautājumu, vai ar minētajām personām [CC] ir apspriedis jautājumus saistībā ar iepirkumiem, tostarp par finanšu vai tehniskā piedāvājuma sagatavošanu plānotajos iepirkumos, [CC] norādīja¹³², ka tikai tad, ja viņi kopā bijuši kaut kādā apvienībā.
- 139 Uz KP jautājumu, vai [CC] ar A.C.B. pārstāvi [AA] ir apspriedis jautājumus saistībā ar iepirkumiem, tostarp par finanšu vai tehniskā piedāvājuma sagatavošanu plānotajos iepirkumos, [CC] atbildēja noraidoši, skaidrojot, ka tā ir konfidenciālā informācija, vienlaikus piebilstot, ka komunikācija ir bijusi tikai apvienības ietvarā vai apakšuzņēmēja/generālu uzņēmēja attiecībās. Par komunikāciju veidu un formu šādos gadījumos [CC] skaidroja¹³³, ka viņu uzņēmumu darbinieki sazinās savstarpēji, to veic vidējā līmeņa uzņēmumu darbinieki, savukārt viņš ar [AA] pārrunā situāciju pēdējā brīdī, ja ir kaut kādi jautājumi, bet parasti komunikācija notiek starp vidējā līmeņa darbiniekiem. Arī jautājumus saistībā ar procentuālo sadalījumu starp uzņēmumiem izrunā uzņēmumu darbinieki.
- 140 Ceļu pārvaldes padomes priekšsēdētājs [CC], skaidrojot un komentējot viņam uzrādītos sarunu fragmentus ar [AA], uz KP jautājumu, vai [CC] ar tā brīža LVC pārstāvi pastāvēja tāda komunikācija, ka viņš varētu viņam pateikt, ka kaut kad būs kaut kādi objekti, [CC] atbildēja¹³⁴: “*mēs tur skatījāmies ka tā, kas tabulā ir un kā vienmēr bija un pa lielām tas arī viņiem budžets ir apstiprināts, tai LVC, nu brīžiem kaut kas ir mainījies, bet pa lielām...*” KP lūdza precizēt, par kuru tabulu ir runa: “*var palūgt noprecizēt par tabulu, tā ir?*” Uz to [CC] atbildēja¹³⁵: “*nu kas valsts ceļos ir mājaslapā.*” KP: “*tā visiem pieejama?*” [CC]: “*Jā.*” Savukārt par uzrādītā sarunas fragmentā komunikācijā pieminēto pilsētu Cēsis [CC] norādīja¹³⁶, ka, visticamāk, viņš ([AA]) piedāvāja apakšā pastrādāt kaut kādā objektā pie Cēsīm. Savukārt

¹²⁸ 29.06.2021. KP un Ceļu pārvalde padomes priekšsēdētāja [CC] sarunu protokola audioieraksts.

¹²⁹ Turpat, laiks 00.02.08.

¹³⁰ Turpat, laiks 00.03.03.

¹³¹ Turpat, laiks 00.07.00.

¹³² Turpat, laiks 00.16.30.

¹³³ Turpat, laiks 00.17.06.

¹³⁴ Turpat, laiks 01.44.26.

¹³⁵ Turpat, laiks 01.44.40.

¹³⁶ Turpat, laiks 01.45.51.

par sarunā minēto Latgali un pierakstiem [CC]¹³⁷ skaidroja, ka par pierakstiem neko pateikt nevar, bet tas bija domāts, laikam, ka palīdzēt [AA] un pastrādāt apakšā, bet Latgalē viņa pārstāvētais uzņēmums nekad nestrādājis.

141 [CC], skaidrojot un komentējot viņam uzrādītos sarunu fragmentus ar [AA], kas minēti Lēmuma 76. rindkopā pēc būtības norādīja turpmāko. [CC] par sarunas fragmentā komunikācijā [AA] teikto: “Nu, tas tev pat labāks ir, viņš ir lielāks tur un. Un tagad es skatos tur tos “A” ceļus. Bet ir viena slikta ziņa: “A8” ir iz-, izņemts ārā tas Jelgavas posms, ko es...” atbildēja¹³⁸ viņš neatceras, bet norādīja, ka saraksts ar plānotajiem iepirkumiem vienmēr ir LVC tīmekļa vietnē, arī brīžiem budžeti, kas ir un kas nav. Savukārt, skaidrojot [AA] komunikācijā teikto: “...ko es baigi skatījos, kad vienu tev viņu atdot..” un atbildot uz KP jautājumu, kāpēc un kā [AA] var ceļu posma plānoto remontu atdot [CC], atbildēja¹³⁹, ka to viņš nevar komentēt, jo neatceras, iespējams, var komentēt kontekstu, bet konkrēti, kas bija tur minēts, komentēt nevar. Uz KP lūgumu paskaidrot, kāpēc [AA] piedāvāja [CC] paiet apakšā A4, [CC] atbildēja¹⁴⁰, ka tas, iespējams, ir tajā kontekstā, ka Ceļu pārvaldei pietrūka kvalifikācijas.

142 [CC], skaidrojot un komentējot viņam uzrādītos sarunu fragmentus ar [AA], kas minēti Lēmuma 76. rindkopā pēc būtības norādīja turpmāko. [CC], skaidrojot sarunā pieminēto A5 ceļu, norādīja, ka viņu uzņēmums, iespējams, piedāvāja viņiem (A.C.B.) kopā aiziet varbūt sadarbībā minētā objektā, konkrēti [CC] neatceras. KP komentēja, ka pēc konteksta izskatās, ka [AA] nosaka [CC] “Tu startē”, [CC] atbildēja, ka neatceras. Vienlaikus [CC] skaidroja, ka uzņēmuma vērtība ir kvalifikācija, un tā brīžiem pietiek, brīžiem nepietiek un, iespējams, saruna bija tajā sakarā. [CC], skaidrojot sarunas fragmentā [AA] viņam teikto, ka “pirmais, kas tev ir jānostartē uz “P5””, un kāpēc [AA] teica, ko [CC] darīt un [CC] piekrita, atbildēja¹⁴¹, ka [AA] teica, ka viņam jāmēģina dabūt, bet to viņš ieteica, neviens nevar viņam pateikt, kas [CC] ir jādara un ietekmēt viņa lēmumu pieņemšanu. Par sarunā pieminēto “pāri budžetam”, “iekrišanu vīrs” [CC] pēc būtības neko neatbildēja, savukārt uz KP jautājumu, kāpēc [CC] informēja [AA] par cipariem, [CC] atbildēja¹⁴², ka, visticamāk, tāpēc, ka gribēja iet kopā, tāpēc viņiem būtu jābūt skaidrībai, ar kādiem cipariem viņi ies kā apvienība. Skaidrojot, ko nozīmē šie cipari, [CC] atbildēja¹⁴³, ka, visticamāk, tie bija saskaitīti. Savukārt, kopumā komentējot uzrādītās sarunas fragmentu, [CC] skaidroja¹⁴⁴, ka daudz ko neatceras, bet kopumā izskatās, ka viņi (Ceļu pārvalde) paprasīja no viņiem (A.C.B.) kvalifikāciju, domāja startēt kopā un viņi skaņoja ciparu, ar kuru plānoja startēt.

143 [CC], skaidrojot un komentējot viņam uzrādītos sarunu fragmentus ar [AA], kas minēti Lēmuma 78. un 79. rindkopā pēc būtības norādīja turpmāko. [CC], skaidrojot uzrādītajā sarunas fragmentā [AA] minēto, ka A6 nav [CC], skaidroja¹⁴⁵, ka viņš domāja, ka tas ir patālu no Rīgas, tāpēc tas ir skaidrs. [CC], atbildot uz KP komentāru, ka jautājums ir par komunikāciju un to, ka [AA] diezgan pārliecinoši sarunā saka un no tās konteksta var izprast, ka “tas tev nav”, iepriekš arī teica, ka “tas tev nav”, norādīja¹⁴⁶, ka katram ir savas priekšrocības, un, kuram rūpnīca ir tuvāk, tad tam ir kaut kādas priekšrocības, transportēšanas izmaksas ir lētākas. KP, jautājot par sadalījumu, kāpēc tas tāds, citējot sarunu: “šitais ir arī (**), johaidī, jā, tur. Un “A2”. Nu, bet

¹³⁷ Turpat, laiks 01.46.51.

¹³⁸ Turpat, laiks 01.02.47.

¹³⁹ Turpat, laiks 01.03.30.

¹⁴⁰ Turpat, laiks 01.04.27.

¹⁴¹ Turpat, laiks 01.14.25.

¹⁴² Turpat, laiks 01.18.35.

¹⁴³ Turpat, laiks 01.19.15.

¹⁴⁴ Turpat, laiks 01.19.50.

¹⁴⁵ Turpat, laiks 01.05.19.

¹⁴⁶ Turpat, laiks 01.05.51.

tas tur ir, zini kā. Tas, tas tev arī nav”, vairākas reizes jautājis [CC], vai kaut kādi ceļu posmi nav paredzēti [CC] un kāpēc [CC] komunikācijā ar [AA] nav teicis *nepiekrītu* vai savādāk, piekrita klusējot un vai [CC] šāds sadalījums šķita pieņemams, [CC] atbildēja, ka nesaprot, par kādu sadalījumu uzdots jautājums. Tomēr vēlāk atbildēja¹⁴⁷, ka tas ir izrauts no konteksta, viņš neatceras, kā tolaik bija, jo pagājuši pieci gadi. Par sarunas fragmentā minēto *raskladu* uz gadu un ko tas varētu nozīmēt, ievērojot tikšanās datumu, 25.01.2017., [CC] atbildēja¹⁴⁸, ka, visticamāk, [AA] minēja kaut kādu informāciju, kādi iepirkumi vēl būs, kas tiek plānots. Uz KP jautājumu, vai tā bija informācija par iepirkumiem, [CC] atbildēja, ka nezina.

144 KP, izvērtējot Ceļu pārvaldes padomes priekšsēdētāja [CC] paskaidrojumus, kā arī viņa sniegtos skaidrojumus un komentārus par uzrādīto Lietas materiālos esošo informāciju, proti, par viņa un [AA] norādīto komunikāciju, t.sk. par Lietā identificētajiem Iepirkumiem, secina, ka [CC] uzrādītajos sarunu atšifrējumu fragmentos norādīto komunikāciju galvenokārt skaidro ar pieņēmumiem, kā arī norādot, ka neatceras sarunas fragmentu vai frāžu kontekstu, vienlaikus skaidroja savstarpējo komunikāciju ar [AA] kā sarunu par plānoto un iespējamo piedalīšanos LVC iepirkumos, veidojot personu apvienību vai/un izpildot ģenerāluzņēmēja vai apakšuzņēmēja darbus. KP atzīmē, ka [CC] savos skaidrojumos ir sniedzis loģisku un objektīvi izskaidrojumu viedokli par sarunās pieminēto tabulu, proti, skaidroja, ka sarunā tika aplūkots publiski pieejams LVC plānoto būvdarbu saraksts. Tādējādi minētie [CC] paskaidrojumi apliecina un pastiprina iepriekšējos KP secinājumus, ka apkopojuma (saraksta) izveidošana ar izpildītajiem LVC iepirkumiem pārklājas ar Lietā konstatēto par tabulas izveidošanu un pieejamību Lietas dalībniekiem, kurā bija iezīmēta Iepirkumu sadale starp sarunā klātesošajiem Lietas dalībniekiem.

5.9 Procesuālās darbības pie LVC

145 13.07.2021. KP amatpersonas veica procesuālās darbības LVC juridiskajā adresē. To laikā tika saņemti paskaidrojumi no LVC darbiniekiem, kā arī iegūta Lietas izpētei nepieciešamā informācija.

146 Savukārt 13.07.2021. un 07.06.2022. KP telpās tika veiktas procesuālās darbības ar bijušo LVC pārstāvi, viņam tika uzrādīti Lietas materiāli un no viņa tika saņemti paskaidrojumi.

LVC pārstāvju sniegtie paskaidrojumi

147 13.07.2021., sniedzot atbildes uz KP amatpersonas jautājumiem, LVC valdes loceklis [FF] skaidroja¹⁴⁹ LVC plānoto būvdarbu plāna izveidošanu un apstiprināšanu, norādot, ka parasti plāni tika sagatavoti un saskaņoti gada pirmajā un pēdējā ceturksnī, tie ir publiski pieejami. LVC iepirkumu plāni var tikt grozīti, ja ir gadījums, kad būvniecības objekts nerealizējas, piemēram, bija neveiksmīgs iepirkums. Savukārt, ja objekts tiek iekļauts papildus, iekļaušana plānā parasti notiek ar LVC lēmumu.

148 13.07.2021., sniedzot atbildes uz KP amatpersonas jautājumiem, LVC projektu ieviešanas daļas vadītāja [BB] skaidroja LVC būvdarbu iepirkumu plānu, norādīja, ka¹⁵⁰ LVC tiek gatavots Satiksmes ministrijā apstiprināts finansēšanas plāns, kurā ir saraksts ar objektiem, kas kārtējā gadā ir jāizsludina un jāiepērk. LVC, saņemot, apstiprinot šo finansēšanas plānu, sniedz informāciju Iepirkumu daļai, kad varētu uzsākt iepirkumu. Tātad šis finansēšanas plāns tiek pārvērstas iepirkumu plānā, kurā tiek norādīts, kad iespējams izsludināt konkrēto iepirkumu, un tas ir atkarīgs no tā, kad ir gatava būvniecības dokumentācija. [BB] tāpat skaidroja plāna izstrādi

¹⁴⁷ Turpat, laiks 01.17.17.

¹⁴⁸ Turpat, laiks 01.12.30.

¹⁴⁹ 13.07.2021. KP un LVC valdes priekšsēdētāja [FF] sarunu protokola audioieraksts.

¹⁵⁰ 13.07.2021. KP un LVC projektu ieviešanas daļas vadītājas [BB] sarunu protokola audioieraksts.

- un iespējas veikt tajā izmaiņas. Tāpat [BB] skaidroja, ka noteiktos gadījumos varēja ierosināt LVC būvdarbu iepirkumu plāna izmaiņas un atbilstošā LVC struktūrvienība tos koriģēja.
- 149 KP, izvērtējot LVC darbinieku sniegtos paskaidrojumus, secina, ka kopumā tie sniedz pārskatāmu informāciju par LVC Būvdarbu iepirkumu plāna izstrādi, pieņemšanu un koriģēšanu.
- 150 13.07.2021. atbildes uz KP amatpersonas jautājumiem sniedza bijušais LVC pārstāvis [NN] (turpmāk – LVC pārstāvis). LVC pārstāvis skaidroja, ka viņa amata pienākumos ietilpa uzraudzība un pārziņā par LVC Būvniecības pārvaldi, Kvalitātes autoceļu kompetences centru un Satiksmes organizācijas pārvaldi. LVC pārstāvis skaidroja, ka ar LVC Būvdarbu iepirkumu plāna sastādīšanu nav nodarbojies, vienlaikus, viņš piedalījies to izskatīšanā un apstiprināšanā kopā ar pārējiem LVC pārstāvjiem. Tāpat LVC pārstāvis skaidroja, ka viņam nebija pieejami LVC Būvdarbu iepirkumu plānu projekti to izstrādes gaitā. Par LVC Būvdarbu iepirkumu plānu papildināšanu, kad tie bija izsludināti, LVC pārstāvis skaidroja, ka LVC izskatīja, pieņēma lēmumu un apstiprināja LVC Būvdarbu iepirkumu plānu atkarībā no tā, kāds finansējums bija pieejams, un tajā brīdī, kad šis finansējums mainījās, šie plāni tika papildināti.
- 151 LVC pārstāvis skaidroja LVC Būvdarbu iepirkumu plānu izmaiņu intensitāti, norādot, ka, ja veidojās kaut kāda ekonomija vai būvniecības laikā veidojās ekonomija, kas tajā laikā bija diezgan izplatīta, kad viņš strādāja LVC, tad bija iespēja “*iztenderēt*” jauno projektu un tad attiecīgi iekļaut kārtējā gada LVC Būvdarbu iepirkumu plānā.
- 152 Par iespējamo saziņu ar uzņēmumu pārstāvjiem, kuri regulāri piedalījās LVC izsludinātajos autoceļu, maģistrāļu un ceļu būves iepirkumos, LVC pārstāvis skaidroja, ka viņš individuāli nav sazinājies ar šādu uzņēmumu pārstāvjiem un informācijas par citu LVC darbinieku saziņu viņam nav, vienlaikus, LVC pārstāvis atcerējās, ka notika publiskās sanāksmes, kurās atsevišķi jautājumi tika izskatīti, bet ne jau konkrēti apspriesti nolikumi, kaut kādas detaļas, tika konceptuāli izskatīti jautājumi. Šādās sanāksmēs ir piedalījušies visu uzņēmumu pārstāvji, visi tika aicināti, un visi, kuri bija ieradušies, piedalījās.
- 153 LVC pārstāvis, skaidrojot savu komunikāciju ar Lietas dalībnieku pārstāvjiem¹⁵¹, norādīja, ka komunicēja ar A.C.B. valdes priekšsēdētāju [AA], pazina viņu kopš 1978. gada. Tāpat viņš norādīja, ka komunicēja ar bijušo STRABAG valdes locekli [DD], ar Ceļu pārvalde padomes priekšsēdētāju [CC]. LVC pārstāvis skaidroja, ka komunikācija notika par būvdarbu uzraudzības jautājumiem, kā arī minētās personas jautāja LVC pārstāvim par nākotnes lietām (kas būs nākamajā gadā), par kuriem viņam nebija skaidras atbildes, līdz tika pieņemts budžets, jo ceļu būves uzņēmumiem ir būtiski zināt, cik liels ir valsts pasūtījuma grozs, lai saprastu, ko viņiem darīt – pirkt vai nepirkt jaunu rūpnīcu, tehniku un ieguldīt investīcijas. Tāpat LVC pārstāvis skaidroja, ka saziņa notika telefoniski, klātienē un elektroniski. Savukārt, skaidrojot savu komunikāciju ar [AA], atbildēja, ka ar [AA] viņš komunicēja daudz, komunicēja par dažādiem dzīves jautājumiem (piem., par sporta spēli, kuru kopā spēlējot), vienlaikus, tieši par LVC iepirkumiem viņi nekomunicēja.

Pasūtītāja darbību novērtējums

- 154 Lietas izpētes ietvaros KP vērtēja LVC pārstāvja iesaisti un lomu Lietas dalībnieku aizliegtajā vienošanā, ņemot vērā KP un Eiropas Savienības Tiesas (turpmāk – EST) judikatūrā nostiprinātos kritērijus (piemēram, *Treuhand*¹⁵² lietā). Judikatūrā noteikts, lai tirgus dalībniekam piemērotu atbildību par aizliegtas vienošanās veicināšanu, nepieciešams konstatēt, ka tirgus dalībnieks bija paredzējis dot ieguldījumu visu dalībnieku kopējo mērķu sasniegšanā

¹⁵¹ Turpat, laiks 00.39.44.

¹⁵² EST 22.10.2015. spriedums C-194/14 AC *Treuhand II*, 38. punkts

- un ka tas ir zinājis par citu uzņēmumu paredzēto vai īstenoto prettiesisko rīcību, lai sasniegtu šos mērķus, vai ka tas varēja to loģiski paredzēt un bija gatavs uzņemties risku.
- 155 EST judikatūrā nostiprināts, ka, neskatoties uz faktu, ka tirgus dalībnieks neveic komercdarbību konkrētajā tirgū, kurā konkurenti veikuši pārkāpumu un ietekmējuši konkurenci, tas joprojām var tikt uzskatīts par aizliegtas vienošanās dalībnieku.
- 156 EST judikatūrā nostiprināts, ka neatkarīgi no aktivitātes, ar kādu trešā persona iesaistījies kartēļa vienošanās¹⁵³, ja šī persona ir organizējusi vai veicinājusi karteli, tā ir atbildīga par šādu konkurences tiesību pārkāpumu. Līdz ar to apstākļi, ka iepirkuma organizētājs parasti darbosies lejupējā tirgū no kartelizētā iepirkuma dalībniekiem, neliedz konstatēt iepirkuma organizētāja dalību aizliegtajā vienošanās, kura ietekmē konkurences apstākļus starp pretendentiem augšupējā tirgū, ja iepirkuma organizētājs piedalījās aizliegtās vienošanās organizēšanā vai to veicinājis, zināja par pretendentu paredzēto vai pret konkurenci īstenoto rīcību vai varēja to loģiski paredzēt.¹⁵⁴ Vienlaikus, lai tirgus dalībnieku atzītu par atbildīgu pārkāpumā, tam, pilnībā pārzinot konkrētos apstākļus, aktīvi jāpiedalās/jādod ieguldījums aizliegtas vienošanās īstenošanā un kartēļa turpināšanā starp aktīvajiem ražotājiem tirgū, kas ir nošķirts no tirgus, kur darbojas pats tirgus dalībnieks.¹⁵⁵ EK, lai varētu izdarīt secinājumu par kāda uzņēmuma dalību pārkāpumā un tā atbildību par visiem dažādajiem elementiem, ko tas ietver, ir jāpierāda, ka minētais tirgus dalībnieks ar savu rīcību ir paredzējis dot ieguldījumu visu dalībnieku kopējo mērķu sasniegšanā un ka tas ir zinājis par citu uzņēmumu paredzēto vai īstenoto prettiesisko rīcību, lai sasniegtu šos mērķus, vai ka tas varēja to loģiski paredzēt un bija gatavs uzņemties risku.¹⁵⁶
- 157 Tādējādi secināms, ka EST judikatūrā nostiprināti turpmākie kritēriji, kuriem izpildoties, tirgus dalībnieks, kurš neveic komercdarbību konkrētajā tirgū, vai arī pasūtītājs būtu uzskatāms par aizliegtas vienošanās dalībnieku:
- tas pilnībā pārzināja visus lietas apstākļus, sniedza un apmainījās ar informāciju (tostarp sensitīvu) par tirgu un klientu sadali ar aizliegtās vienošanas dalībniekiem, īstenojot pret konkurenci vērsto mērķus;
 - tas paredzēja dot ieguldījumu visu aizliegtās vienošanas dalībnieku kopējo mērķu sasniegšanā un ka tas ir zinājis par citu uzņēmumu paredzēto vai īstenoto prettiesisko rīcību, lai sasniegtu šos mērķus, vai ka tas varēja to loģiski paredzēt un bija gatavs uzņemties risku.
- 158 Lietā esošie fakti liecina par to, ka regulāra komunikācija notikusi starp Lietas dalībnieka A.C.B. uzņēmumu grupas pārstāvi [AA] un LVC pārstāvi. Gan [AA], gan LVC pārstāvis savos paskaidrojumos KP nenoliedz komunikācijas fakta pastāvēšanu, pamatojot to ar draudzīgām attiecībām. Vienlaikus fakti par LVC pārstāvja pastāvīgu un regulāru komunikāciju ar citiem Lietas dalībnieku pārstāvjiem Lietas izpētes laikā netika konstatēti, citi Lietas dalībnieku pārstāvji savos paskaidrojumos norādīja, ka komunikācija ar LVC pārstāvi bija neregulāra un tikai formāla kā ar attiecīgā pasūtītāja pārstāvi.
- 159 Tāpat Lietas izpētē, vērtējot LVC pārstāvja iesaisti aizliegtajā vienošanās, tika vērtēts, cik bieži un kādu informāciju LVC pārstāvis sniedza [AA] un kā viņi izskaidroja šādu komunikāciju un informācijas apmaiņu. Analizējot minētos audioierakstu atšifrējumus (tostarp [AA] telefonsarunu atšifrējumus) kopsakarā ar citu Lietā vērtēto informāciju un citiem Lietā iegūtiem datiem, secināms, ka LVC pārstāvis regulāri komunicēja un sniedza dažāda rakstura informāciju A.C.B. uzņēmumu grupas pārstāvim [AA], tajā skaitā arī par LVC iepirkumiem,

¹⁵³ EST 08.07.2008. spriedumu lietā T-99/04, *AC Treuhand*, 131. punkts

¹⁵⁴ EST 22.10.2015. spriedums C-194/14 *AC Treuhand II*, 27., 33.–35. punkti.

¹⁵⁵ turpat, 26. punkts.

¹⁵⁶ skat. spriedumus, C 49/92 P, *Anic Partecipazioni*, 86. un 87. punkts, kā arī *Aalborg Portland*, C 204/00 P, C 205/00 P, C 211/00 P, C 213/00 P, C 217/00 P un C 219/00 P, 83. punkts.

kuri sarunas laikā: i) nebija izsludināti, bet bija plānoti LVC iepirkumu plānos; ii) bija izsludināti un notika pretendentu piedāvājumu vērtēšana; iii) notika iepirkuma līguma izpilde pēc līguma noslēgšanas.

160 KP Lietā nav konstatējusi pietiekamu pierādījumu kopumu¹⁵⁷, kas liecinātu un pierādītu, ka LVC pārstāvis ir zinājis par šajā Lēmumā konstatētās aizliegtās vienošanās esību, tās apstākļus, un būtu aktīvi piedalījies aizliegtās vienošanās realizēšanā. Lietā nav konstatēts, ka LVC pārstāvis būtu apmainījies un sniedzis informāciju visiem Lietas dalībniekiem vai ar savām darbībām būtu atbalstījis visu aizliegtās vienošanās dalībnieku mērķu sasniegšanu.

VI SECINĀJUMI LIETĀ

6.1. Piemērojamās konkurences tiesību normas un judikatūra

161 KL 11. panta pirmās daļas 5. punktā noteikts, ka *“Ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā vienošanās par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem, izņemot gadījumus, kad konkurenti publiski darījuši zināmu kopīgu piedāvājumu un šī piedāvājuma mērķis nav kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci.”*

162 LESD 101. panta 1. punktā noteikts, ka ir aizliegti kā nesaderīgi ar iekšējo tirgu visi nolīgumi uzņēmumu starpā, uzņēmumu apvienību lēmumi un saskaņotas darbības, kas var iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm un kuru mērķis vai sekas ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci iekšējā tirgū jo īpaši darbības, ar kurām sadala tirgus vai piegādes avotus.

163 Saskaņā ar KL 1. panta 2¹. punktu kartēļa vienošanās – *“konkurentu vienošanās, kuras mērķis ir kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci (..)iepirkuma vai pārdošanas cenu vai citu tirdzniecības nosacījumu, tai skaitā saistībā ar intelektuālā īpašuma tiesībām, noteikšana vai koordinēšana, ražošanas vai pārdošanas kvotu sadale, tirgu un klientu sadale, tai skaitā piedalīšanās vai nepiedalīšanās konkursos vai izsolēs vai vienošanās par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem, importa vai eksporta ierobežošana vai pret konkurenci vērstas darbības attiecībā uz citiem konkurentiem”.*

164 Tā kā aizliegtā vienošanās ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm LESD 101. panta izpratnē, tad saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 “Par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82. pantā” 3. panta 1. punktu paralēli ir jāpiemēro gan LESD 101. pants, gan KL 11. panta pirmā daļa¹⁵⁸

165 KL 1. panta 11. punkts nosaka, ka vienošanās ir divu vai vairāku tirgus dalībnieku līgums vai saskaņota darbība, kurā tirgus dalībnieki piedalās.

166 Savukārt saskaņā ar KL 1. panta 6. punktu konkurence tiek definēta kā pastāvoša vai potenciāla ekonomiskā (saimnieciskā) sāncensība starp diviem vai vairākiem tirgus dalībniekiem konkrētajā tirgū.

167 Atbilstoši KL 2. pantā ietvertajam likuma mērķim katram tirgus dalībniekam, konkurējot ar citiem, sava saimnieciskā darbība jāveido, izmantojot brīvas, godīgas un vienlīdzīgas konkurences līdzekļus. Tas attiecas arī uz tirgus dalībnieku rīcību, kas katram tirgus

¹⁵⁷ Izpētē netika konstatēts tāds fakts, apstākļu un ziņu kopums, kas pietiekami un nepārprotami liecinātu par LVC pārstāvja iesaisti kartēļa organizācijā, īstenošanā un /vai atbalstīšanā.

¹⁵⁸ Skat. EST 14.02.2012. sprieduma Lietā C-17/10 *Toshiba Corporation pret Úřad pro ochranu hospodářské soutěže*, 83. punktu.

dalībniekam tirgū ir jānosaka patstāvīgi¹⁵⁹. Šis princips izriet ne tikai no EST judikatūras¹⁶⁰, bet arī no KL 11. panta pirmās daļas. Tirgus dalībnieks, neapšaubāmi, ir tiesīgs piemēroties tirgus apstākļiem, taču tas ir jā dara neatkarīgi no citiem tirgus dalībniekiem un konkurentiem. Tādējādi ir aizliegti jebkuri kontakti starp tirgus dalībniekiem, kuru mērķis vai sekas ir ietekmēt esošā vai potenciālā konkurenta rīcību tirgū vai atklāt konkurentam savu plānoto rīcību, lai piemērotos tirgus apstākļiem.¹⁶¹

168 KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta piemērošanā ir svarīgi noteikt vienošanās mērķi vai sekas. Vienošanās ir aizliegta, ja tās mērķis ir vērsts uz konkurences kavēšanu, ierobežošanu vai deformēšanu vai tās sekas izpaužas kā konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana. Ja vienošanās mērķis ir vērsts uz konkurences ierobežošanu, tad nav būtiski, vai un kādas bija šā pārkāpuma sekas¹⁶². Šajā Lietā Lietas dalībnieku darbību veikšana ir tieši vērsta uz konkurences ierobežošanu pēc mērķa un kvalificējama kā aizliegta vienošanās tiktāl, cik tā notikusi neatkarīgu tirgus dalībnieku starpā.

169 KL 11. panta pirmajā daļā lietotā termina „vienošanās” piemērošana netiek ierobežota tikai ar divpusēji vai daudzpusēji noslēgtu līgumu. KL ir piemērojams arī tirgus dalībnieku sadarbībai, kura tiek sasniegta ar daudz neformālākas sapratnes palīdzību, ko sauc par saskaņotu darbību. Tādējādi vienošanās ir arī jebkurā citādā formā panākta un īstenota sadarbība starp konkurentiem, jo šāda darbība pēc sava mērķa ir vērsta uz konkurences mazināšanu starp tiem, t.i., kavēšanu, ierobežošanu vai deformēšanu starp konkurentiem.

170 Lai pierādītu saskaņotu darbību eksistenci, nav nepieciešams, ka konkurents ir formāli apņēmis attiecībā uz vienu vai dažiem citiem konkurentiem rīkoties zināmā veidā vai konkurenti ir vienojušies par to turpmāko rīcību tirgū. Ir pietiekami, ka konkurents ar savu paziņojumu par plānoto rīcību ir izslēdzis vai vismaz ir būtiski samazinājis neskaidrību par uzvedību, kuru sagaida no tā tirgū. Saskaņotas darbības jēdziens ietver sevī divpusēju kontaktu eksistenci. Šis apstāklis izpildās tad, kad viens konkurents atklāj tā nākotnes nodomus vai rīcību citam, savukārt otrs nav reaģējis noraidoši attiecībā uz šādas informācijas saņemšanu.¹⁶³

171 Saskaņā ar judikatūru fakts, ka tiek saņemta informācija par konkurentiem, kurus neatkarīgs uzņēmējs glabā kā komercnoslēpumus, kas viennozīmīgi ir informācija par plāniem piedalīties iepirkumos, ir pietiekams, lai pierādītu pret konkurenci vērsta nodoma pastāvēšanu, un ir iespējams konstatēt saskaņotu darbību, pat ja tika pieprasīts, lai viens konkurents darītu zināmu citam savu nākotnes nodomu vai rīcību tirgū vai vismaz pieņemtu to¹⁶⁴.

172 Saskaņoto darbību jēdziens līdžās starp attiecīgajiem uzņēmumiem notikušai saskaņošanai ietver no šīs saskaņošanas izrietošu rīcību tirgū un cēloņsakarību starp šiem diviem elementiem. Ja nav pierādījumu par pretējo, kas ir jāiesniedz attiecīgajiem uzņēmējiem, ir jāpieņem, ka uzņēmumi, kas piedalās darbību saskaņošanā un kas turpina darboties tirgū, lai noteiktu savu rīcību šajā tirgū, ņem vērā informāciju, kas iegūta, tiem apmainoties ar to ar saviem konkurentiem¹⁶⁵.

¹⁵⁹ AT 29.06.2009. spriedums lietā Nr. SKA-234/2009, *Stats u.c.*, 18. un 24. punkts, 29.04.2011. spriedums lietā Nr. SKA-100/2011, *Aizputes ceļinieks, u.c.*, 12. punkts.

¹⁶⁰ Skat. EST 16.12.1975. sprieduma apvienotajā lietā Nr. C-114/73 *Suiker Unie u.c.*, 173. punktu un AT 29.06.2009. sprieduma lietā Nr. SKA-234/2009, *Stats u.c.*, 18. punktu.

¹⁶¹ KP 24.02.2012. lēmums Nr. E02 – 13 lietā *MN Īpašumi un Info Būve*.

¹⁶² AT Administratīvo lietu departamenta rīcības sēdes lēmums lietā Nr. SKA-567/2014, *Pet Pro Services*, 10. punkts; EST 13.12.2012. spriedums lietā Nr. C-226/11, *Expedia*, 35. punkts.

¹⁶³ T-25/95 u.c. *Cimenteries CBR SA pret Komisiju*, 1852. un 1849. punkts.

¹⁶⁴ EST 12.07.2001. spriedums lietā Nr. T-202/98, T-204/98 un T-207/98, *British Sugar*, 66. punkts; EST 08.07.2008. spriedums lietā Nr. T-53/03, BPB, 154. punkts; EST 02.02.2012. spriedums lietā Nr. T-83/08, *Denki Kagaku Kogyo Kabushiki Kaisha*, 67. punkts.

¹⁶⁵ EST 19.03.2015. spriedums lietā C-286/13 P, *Dole*, 126. un 127. punkts un tajā minētā judikatūra.

- 173 Papildus tam EST ir atzinusi¹⁶⁶, ka lielākajā daļā gadījumu pret konkurenci vērstu darbību vai nolīgumu pastāvēšana ir jāizsecina no noteikta skaita sakritību un norāžu, kuras, skatītas kopā un nepastāvot citam loģiskam izskaidrojumam, var veidot pierādījumu par konkurences normu pārkāpumu. Tātad par aizliegtu vienošanos esību parasti liecina netieši pierādījumi, dažādu, savstarpēji saistītu faktu un apstākļu sakritība, to kopums¹⁶⁷.
- 174 Tīrgus dalībnieks, neapšaubāmi, ir tiesīgs piemēroties tīrgus apstākļiem, nolemt piedalīties vai nepiedalīties konkursos, kā arī izlemt, kurā valsts reģionā tas piedalīsies vai nepiedalīsies konkursos vai arī kuri potenciālie klienti, pasūtītāji tam šķiet „pievilcīgāki”, taču tas ir jā dara neatkarīgi no citiem tīrgus dalībniekiem un konkurentiem. Turklāt ir aizliegti jebkuri kontakti starp tīrgus dalībniekiem, kuru mērķis vai sekas ir ietekmēt esošā vai potenciālā konkurenta rīcību tīrgū vai atklāt konkurentam savu plānoto rīcību, lai piemērotos tīrgus apstākļiem¹⁶⁸.
- 175 Protams, ka tīrgus dalībnieki drīkst izvērtēt vai paredzēt konkurentu darbības, bet šāda rīcība nekādā gadījumā nepieļauj tiešus un arī netiešus kontaktus starp tīrgus dalībniekiem, tai skaitā ar mērķi kavēt, ierobežot un deformēt konkurenci. Šādu pretēju LESD 101. panta 1. punkta un KL 11. panta pirmās daļas noteikumu ieviešana tīrgū ir pilnīgi pretēja netraucētai tīrgus pašregulācijai, kur, brīvi konkurējot, katrs tīrgus dalībnieks savu konkrēto rīcību vai uzvedības politiku tīrgū nosaka patstāvīgi¹⁶⁹.
- 176 Normālas konkurences apstākļos katra konkurējoša uzņēmuma prioritāte ir aizsargāt un nesamazināt savu konkurētspēju tīrgū, darbojoties neatkarīgi un darot visu iespējamo, lai nepieļautu sensitīvas informācijas apmaiņu starp konkurentiem, t.sk. par komercsabiedrības plāniem piedalīties vai nepiedalīties iepirkumos, kas atklāj konkurentam darbības, kuras tas ir nolēmis vai plāno veikt.
- 177 Par saskaņotām darbībām var runāt arī gadījumos, kad tikai viens uzņēmums izpauž stratēģisku informāciju konkurentiem, kas to pieņem¹⁷⁰. Šāda izpaušana varētu notikt, piemēram, kontaktējoties pa pastu, e-pastu, tālruni, tikšanās reizēs sanāksmēs, utt. Tādos gadījumos nav svarīgi, vai tikai viens uzņēmums vienpusēji informē konkurentus par saviem turpmākās rīcības plāniem tīrgū, vai visi iesaistītie uzņēmumi attiecīgi informē cits citu par saviem plāniem un nolūkiem. KP uzskata, minētās atziņas attiecināmas arī konkrētajā Lietā par Lietas dalībnieku, kas ir konkurenti sarunām to tikšanās reizēs, kas atspoguļotas Lietā esošajos audioierakstu atšifrējumos.
- 178 Lai arī Lietā atsevišķu Lietas dalībnieku pārstāvju līdzdalības intensitāte sarunās ir atšķirīga, tas neliecina par kopēja mērķa trūkumu, bet drīzāk par attiecīgā tīrgus iezīmēm, katra uzņēmuma stāvokli šajā tīrgū un mērķiem, ko katrs uzņēmums ir veicis atsevišķi¹⁷¹. Tomēr jebkādam saimnieciskās darbības izpausmēm un stratēģijām ir jābūt likumiskām, normatīvajiem aktiem, tajā skaitā konkurences tiesībām, atbilstošām¹⁷². Jebkuras saimnieciskās

¹⁶⁶ EST 21.09.2006. spriedums lietā C-105/04P *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied*, 94. un 135. punkts.

¹⁶⁷ Skat. Augstākās tiesas 29.06.2009. sprieduma lietā SKA-234/2009, *Info Serviss*, 24. punktu.

¹⁶⁸ KP 24.02.2012. lēmums Nr. E02 – 13 lietā *MN Īpašumi un Info Būve*.

¹⁶⁹ AT 29.06.2009. spriedums lietā Nr. SKA-234/2009, *Stats u.c.*, 18. un 24. punkts, 29.04.2011. spriedums lietā Nr. SKA-100/2011, *Aizputes ceļinieks, u.c.*, 12. punkts.

¹⁷⁰ Skat., piemēram, sprieduma apvienotajās lietās T-25/95 un citi, *Cimenteries*, [2000], *Recueil*, II-491. lpp., 1849. punktu, kurā teikts: “[...] saskaņotu darbību jēdziens faktiski nozīmē, ka pastāv savstarpēji kontakti [...]. Šis nosacījums ir izpildīts, ja viens konkurents izpauž savus nākotnes nodomus vai rīcību tīrgū citam konkurentam, kad tas to lūdz vai vismaz pieņem šādu informāciju”.

¹⁷¹ Skat. EST sprieduma lietā Nr. T-112/07, *Hitachi Ltd*, 287. punktu.

¹⁷² KP 25.10.2006. lēmums Nr. E02-127., lietā „Par Latvenergo 02.09.2005. iesniegumu Nr. 01VL00-30/1852”, 30.10.2009. lēmums Nr. E02-40 lietā „Par Konkurences likuma 11. panta pirmās daļas 1. un 3. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu un Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81. panta pirmās daļas pārkāpumu SIA „Samsung

darbības mērķis ir gūt ekonomisku labumu, jebkura tirgus dalībnieka rīcība ir pamatā vērsta uz tā sasniegšanu, tādēļ vienošanās par darbības noteikumu saskaņošanu arī ir vērsta tieši vai netieši uz ekonomiska labuma gūšanu.¹⁷³

179 Nav nepieciešams izvērtēt vienošanās faktiskos ietekmi uz konkrēto tirgu, ja acīmredzami vienošanās mērķis ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana. Lietas izpētē ir pietiekami izvērtēt vienošanās mērķi bez tās seku izvērtēšanas¹⁷⁴.

180 KP norāda, ka šajā Lietuvā ir konstatējams vienots un turpināts pārkāpums Lietas dalībnieku rīcībā atbilstoši EST judikatūras prasībām¹⁷⁵, t.i.: 1) pastāvēja vispārējs plāns ar vienotu mērķi sadalīt Lietas dalībnieku starpā Iepirkumus; 2) Lietas dalībnieki apzināti sniedza savu ieguldījumu šī plāna īstenošanā, kas izpaudās, piedaloties sarunās un vienojoties par Iepirkumu sadali; 3) Lietas dalībnieki zināja par citu vienošanās dalībnieku pārkāpjošo rīcību. Savukārt, ja Lietas dalībnieks ir tiešā veidā piedalījies vienā vai vairākās pret konkurenci vērstās darbībās, kuras veido vienotu un turpinātu pārkāpumu, KP ir tiesības to vainot par tām darbībām, kurās attiecīgais Lietas dalībnieks ir piedalījies tiešā veidā, un par pārējām minēto karteļa dalībnieku iecerētajām vai īstenotajām pret konkurenci vērstajām darbībām minēto mērķu īstenošanai, ja ir pierādīts, ka Lietas dalībnieks varēja saprātīgi par tām nojaust un bija gatavs uzņemties risku. Pietiek ar to, ka attiecīgais Lietas dalībnieks apzinājās pārējo karteļa dalībnieku aizliegto rīcību vai ka tas pamatoti varēja to paredzēt un bija gatavs uzņemties risku.

6.2. Ietekme uz tirdzniecību starp ES dalībvalstīm

Juridiskais ietvars

181 LESD 101. panta 1. punktu piemēro gadījumos, kad nolīgums un/vai saskaņota darbība var ietekmēt tirdzniecību starp ES dalībvalstīm. Šādai ietekmei uz tirdzniecību ir jābūt vērā ņemamai.

182 Ietekme uz tirdzniecību nozīmē, ka nolīgums, lēmums vai saskaņotas darbības var tieši vai netieši, faktiski vai potenciāli ietekmēt tirdzniecības modeli starp ES dalībvalstīm¹⁷⁶. Šajā kontekstā jēdzienam “ietekme uz tirdzniecību” ir plaša darbības joma, un tas neattiecas tikai uz preču un pakalpojumu apmaiņu pāri robežām¹⁷⁷.

183 Pamatnostādņu 18. punktā un EST praksē¹⁷⁸ norādīts, ka, piemērojot ietekmes uz tirdzniecību kritēriju, uzmanība īpaši jāpievērš šādiem elementiem:

- 1) jēdzienam “tirdzniecība starp dalībvalstīm”;
- 2) jēdzienam “var iespaidot”;
- 3) jēdzienam “ievērojami”.

184 Tirdzniecība starp dalībvalstīm var tikt ietekmēta, neraugoties uz to, ka konkrētais tirgus var

Electronics Baltics”, SIA „RD Elektroniks”, SIA „PROKS”, SIA „ELKOR TRADE”, SIA „ROTA un K” darbībās”, AA 06.05.2011. spriedums lietā Nr. A43006009, 6.1.4. punkts.

¹⁷³ Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 29.06.2009. sprieduma lietā Nr. SKA-234/2009, 18. punkts.

¹⁷⁴ Skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 29.06.2009. sprieduma lietā Nr. SKA-234/2009, 20. punktu.

¹⁷⁵ EST 16.06.2011. spriedums lietā T-204/08 un T-212/08, *Team Relocations*, 36.–37. punkts.

¹⁷⁶ Vispirms tas minēts EST 30.06.1966. spriedumā lietā Nr. C-56/65, *Société Technique Minière (L.T.M.) pret Maschinenbau Ulm GmbH (M.B.U.)*, 249. lpp. EST 11.07.1985. spriedums lietā Nr. C-42/84, *Remia BV*, 22. punkts. Sk. arī Komisijas paziņojuma (EK) pamatnostādnes par ietekmi uz tirdzniecības jēdzienu Līguma (2004/C101/07) 81. un 82. pantā (turpmāk – Pamatnostādnes) 24. punktu.

¹⁷⁷ EST 14.07.1981. spriedums lietā Nr. 172/80, *Züchner* pret *Bayerische Vereinsbank*, 18. punkts; un Pamatnostādnes, 19. punkts.

¹⁷⁸ EST 09.07.1969. spriedums lietā Nr. 5/69 *Franz Völk v S.P.R.L. Ets J. Vervaecke*, 5/7. punkts.

būt valsts vai apakšvalsts tirgus¹⁷⁹. Turklāt horizontālie karteļi, kas aptver veselu dalībvalsti, parasti var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm¹⁸⁰. EST vairākās lietās ir uzskatījušas, ka “nolīgums, lēmums vai saskaņota darbība, kas aptver visu dalībvalsts teritoriju, pēc savas būtības ir tāda ietekme, kas pastiprina tirgus sadalīšanu pa vienu valsti, tādējādi nodrošinot dalīšanos starp dalībvalstīm”¹⁸¹.

Attiecināmība lietā

- 185 No Lietas materiāliem un Lēmuma IV daļā ietvertās analīzes ir secināms, ka Lietas dalībnieki ir noslēguši karteļa vienošanos par LVC Iepirkumiem, kas ietvēra ceļu būvdarbu veikšanu Latvijas teritorijā (piemēram, Rīgas, Cēsu, Ogres, Tukuma, Jaunjelgavas un citu apdzīvotu vietu tuvumā), tādējādi ietekmējot visu Latvijas ceļu un maģistrāļu būvniecības tirgu. Līdz ar ko secināms, ka aizliegtā vienošanās ir aptvērusi visu Latvijas teritoriju, kas saskaņā ar EST praksi un Pamatnostādņu 22., 78.–80. punktu var ietekmēt tirdzniecību starp ES dalībvalstīm.
- 186 Lietā ir konstatēts, ka Lietas dalībnieku aizliegtā vienošanās ir bijusi par diviem Iepirkumiem, kas ir pārkāpuši ES “sliexni”, t.i., atbilstoši PIL 8. panta ceturtajai daļai līgumu līgumcena ir sasniegusi vismaz 170 000 *euro* (attiecīgi uz šo Iepirkumu ir attiecināmas PIL normas), un atbilstoši PIL 34. panta trešajai daļai kopsakarā ar Ministru kabineta 2017. gada 28. februāra noteikumu Nr. 105 “Noteikumi par publisko iepirkumu robežvērtībām” 2.1. apakšpunktu Iepirkums ir jāizsludina ES Oficiālajā Vēstnesī, tā kā līgumcenas robežvērtība pārsniedz 5 350 000 *euro*.
- 187 Analizējot 26.02.2014. Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (Dokuments attiecas uz EEZ) (turpmāk – Direktīva) preambulas 1. un 90. apsvērumu kopsakarā ar Latvijas nacionālo regulējumu, secināms, ka Direktīvas viens no uzdevumiem ir nodrošināt efektīvus konkurences apstākļus, lai noteiktu saimnieciski izdevīgākos piedāvājumus, kā arī nodrošināt brīvu preču apriti starp dalībvalstīm. Attiecīgi jāuzskata, ka Lietas dalībnieku darbības, “sadalot” savā starpā šādus vairākus ES līmeņa Iepirkumus, ir uzskatāmas par tādām, kas ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm, īpaši ņemot vērā to, ka būvniecības, tai skaitā ceļu un maģistrāļu būvniecības pakalpojumu sniegšana, mūsdienās ir starptautiska, un nevar uzskatīt, ka Latvijas teritorijā veikti liela apjoma ceļu būvdarbi ir strikti lokālas nozīmes un tajos uzvarēt nav ieinteresēti arī citu dalībvalstu tirgus dalībnieki. Jau pašas Direktīvas ieviestā prasība noteikta līmeņa iepirkumus izsludināt publiski visā ES teritorijā norāda uz šādu iepirkumu starprobežu nozīmīgumu un to potenciālo ietekmi uz preču tirdzniecību starp dalībvalstīm.
- 188 KP norāda, ka ceļu un maģistrāļu būvniecības iepirkumos Latvijā var piesaistīt citu ES dalībvalstu uzņēmumus ne tikai teorētiski, bet arī praktiski, piemēram, Lietā identificētajā Iepirkumā A2, par kuru sadali Lietas dalībnieki aizliegti vienojušies, tiesības slēgt līgumu par kopējo summu 8 689 922 *euro* ieguva Igaunijas uzņēmums AS “TREV-2 Grupp”.
- 189 EK ir atzinusi, ka nolīgumi principā nespēj ievērojami ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, ja ir izpildīti šādi kumulatīvi nosacījumi:
- a) pušu kopējā tirgus daļa nevienā no konkrētajiem ES tirgiem, kurus ietekmē nolīgums, nepārsniedz 5 %; un
 - b) attiecībā uz horizontālajiem nolīgumiem attiecīgo uzņēmumu kopējais nolīguma aptverto produktu gada apgrozījums ES nepārsniedz 40 milj. *euro*¹⁸².
- 190 Ņemot vērā Lēmuma IV daļā veikto konkrētā tirgus analīzi, ir konstatējams, ka:

¹⁷⁹ Pamatnostādnes 22. punkts.

¹⁸⁰ Turpat, 78.–80. punkti.

¹⁸¹ EST 19.02.2002. spriedums lietā Nr. C-309/99, Wouters, 95. punkts; Pamatnostādnes 78. punkts.

¹⁸² Pamatnostādnes, 52. punkts.

a) Lietas dalībnieku kopējā tirgus daļa (skat. Tabulu Nr. 1 Lēmuma 22. rindkopā) visā būvniecības pakalpojumu tirgū laika periodā no 2016. gada līdz 2018. gadam ir diapazonā no 0,85 % līdz 1,44 %, savukārt ceļu un maģistrāļu būvniecības tirgū šī tirgus daļa laika periodā no 2016. gada līdz 2018. gadam ir no 23,72 % līdz 30,45 % (Skat. Tabulu Nr. 3 Lēmuma 46. rindkopā);

b) Lietas dalībnieku kopējais sniegto būvniecības pakalpojumu apjoms (Skat. Tabulu Nr. 1 Lēmuma 22. rindkopā) laika periodā no 2016. gada līdz 2018. gadam pārsniedz 40 milj. *euro* gadā (ir diapazonā no 58 931 662 *euro* līdz 134 746 917 *euro*). Arī Lietas dalībnieku sniegto ceļu un maģistrāļu būvniecības pakalpojumu apjoms (Skat. Tabulu Nr. 3 Lēmuma 46. rindkopā) laika periodā no 2015. gada līdz 2021. gadam pārsniedz 40 milj. *euro* gadā (ir diapazonā no 56 629 797 *euro* līdz 118 691 233 *euro*).

191 EST ir precizējusi¹⁸³, ka nolīgums, kas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un kura mērķis ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci iekšējā tirgū, pēc savas būtības un neatkarīgi no jebkādām tā konkrētajām sekām ievērojami ierobežo konkurenci un attiecībā uz šādiem nolīgumiem neattiecas EK *De minimis* paziņojums¹⁸⁴. Tā kā Lietas dalībnieku darbībās saskatāms mērķis ierobežot un izkropļot konkurenci konkrētajā tirgū, tad arī konstatējams ievērojams konkurences ierobežojums neatkarīgi no jebkādu konkrēto seku izvērtēšanas.

192 Ievērojot visu iepriekšminēto, kā arī analizējot LESD 101. panta sastāva pazīmes saistībā ar konstatētiem faktiskajiem lietās apstākļiem un izvērtējot, cik tālu norādīto tirgus dalībnieku darbības varēja ietekmēt tirdzniecību starp ES dalībvalstīm, secināms, ka:

1) aizliegtā vienošanās ietekmēja tirdzniecību starp dalībvalstīm atbilstoši Pamatnostādņu 52., 78.–80. punkta kritērijiem;

2) 2 (28,57 %) no 7 identificētajiem aizliegtās vienošanās dalībnieku kartelizētajiem Iepirkumiem bija izsludināti ES Oficiālajā Vēstnesī (ES līmeņa Iepirkums);

3) vairākos Iepirkumos pretendenti ir bijuši ārvalstu uzņēmumi;

4) aizliegtā vienošanās aptvērusi visu Latvijas Republikas teritoriju;

5) aizliegtās vienošanās mērķis bija ierobežot konkurenci pēc mērķa.

193 Tādējādi secināms, ka minētās aizliegtās darbības ietekmēja tirdzniecības starp dalībvalstīm un ir piemērojams LESD 101. pants.

6.4. Karteļa vienošanās īstenošanas ietekme uz konkurenci

194 Izvērtējot Lietuvā iegūto informāciju un uz tās pamata secināto, KP konstatē, ka iepriekš minētais no KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta izrietošais un patstāvīgajā judikatūrā nostiprinātais vienošanās aizliegums no Lietas dalībnieku puses nav ievērots.

195 Lietas dalībnieki apsprieduši Iepirkumu sadali, saskaņojuši savu savstarpējo rīcību par dalību Iepirkumos, kā arī apmainījušies ar sensitīvu informāciju.

196 Iesniedzot savā starpā saskaņotus piedāvājumus, tādus, kas izslēdz un deformē konkurenci, jo Lietas dalībnieki jau ir apmainījušies ar informāciju, piemēram, ar to, kurā Iepirkumā kurš Lietas dalībnieks piedalīsies vai nē, kurš būs konkrētā Iepirkuma uzvarētājs, kā arī par citiem dalības nosacījumiem Iepirkumos, pasūtītājs saņem tādus Lietas dalībnieku piedāvājumus, kas neatbilst tādiem, kādus tas būtu saņēmis, Lietas dalībniekiem patiesi savstarpēji konkurējot. Tādējādi tiek izmainīta situācija tirgū, radot no normāliem tirgus apstākļiem atšķirīgus konkurences apstākļus, kas ierobežo, deformē un kropļo konkurenci.

197 Tādējādi Iepirkumos, arī piedaloties lielākam skaitam pretendentu, tostarp Lietas dalībniekiem, konkurence ir bijusi izslēgta, un gadījumos, kad daļa Lietas dalībnieku piedalās vismaz

¹⁸³ EST 13.12.2012. spriedums lietā Nr. C-226/11, *Expedia*, 35., 36. un 37. punkts.

¹⁸⁴ Skat. EK paziņojuma Nr. 2014/C 291/01 "Paziņojums par maznozīmīgiem nolīgumiem, kas ievērojami neierobežo konkurenci atbilstīgi LESD 101. panta 1. punktam (de minimis paziņojums)" 2. punkts.

- Lēmuma V nodaļā analizētajos Iepirkumos, KP uzskata, ka Lietas dalībnieki pasūtītājam LVC iesniedza konkurenci deformējošus un savstarpēju konkurenci izslēdzošus piedāvājumus, atbilstoši Lietas dalībnieku interesēm, mērķiem, izpratnei un stratēģijai.
- 198 Atbilstoši Lēmumā sniegtajam pierādījumu izklāstam un KP analīzei secināms, ka Lietas dalībnieki bija veikuši Iepirkumu sadali un saskaņojuši dalības nosacījumus V nodaļā analizētajos Iepirkumos, tostarp, vienojoties par potenciālo uzvarētāju, attiecīgi veicot nepieciešamās darbības, lai atbilstoši panāktajai vienošanai to īstenotu.
- 199 Lēmumā analizētie pierādījumi apliecina, ka Lietas dalībnieki īstenoja vienošanos attiecībā uz izsludinātajiem un vēl neizsludinātajiem Iepirkumiem, savstarpējo sarunu un tikšanos laikā nosakot potenciālo uzvarētāju Iepirkumā. Pēc tam Lietas dalībnieki veica nepieciešamās darbības, īstenojot panākto vienošanos – sagatavoja/nesagatavoja atbilstošus pretendentu piedāvājumus, tostarp aizsega piedāvājumus (skat. Lēmuma 76. un 85. rindkopu).
- 200 Izvērtējot Lietas dalībnieku savstarpējās komunikācijas saturu, secināms, ka Lietas dalībnieki ir apzinājušies savas rīcības prettiesisko raksturu, par ko, tostarp, liecina sarunā minētais par nepieciešamību nodrošināties pret iespējamu sarunu ierakstīšanu (skat. Lēmuma 91. rindkopu).
- 201 Norādāms, ka atbilstoši Lietā iegūtajiem pierādījumiem Lietas dalībnieki ir veikuši pasākumus, kas vērsti uz Iepirkumu sadali, rīkojušies atbilstoši sarunās norunātajam, iesniedzot vai neiesniedzot piedāvājumus Iepirkumos, tādējādi tie ir apzinājušies savas rīcības raksturu.
- 202 KP norāda, ka tā Lietā ir vērtējusi Lietas dalībnieku starpā notikušās informācijas apmaiņas patieso mērķi un nonāca pie secinājuma, ka Lietas dalībnieki veica konkurenci ierobežojošas darbības, kuru mērķis bija savstarpējās konkurences izslēgšana. Konkrēti, aizliegtās vienošanās mērķis bija sadalīt Lietā identificētos Iepirkumus noteikto Lietas dalībnieku starpā.
- 203 Papildus norādāms, ka Lietā konstatēti tādi Iepirkumi, kuru procedūru rezultāti ir citādāki nekā bija panākts Lietas dalībnieku vienošanās, proti, Iepirkumos neuzvarēja Lietas dalībnieki, kuriem tie bija iedalīti. KP norāda, ja kāds Iepirkumu procedūras rezultāts no Lietas dalībnieku rīcības neatkarīgu iemeslu dēļ nav panākts atbilstoši noslēgtajai aizliegtajai vienošanai, tas neietekmē KP izdarītos secinājumus par aizliegtās vienošanās pastāvēšanu par šiem Iepirkumiem.
- 204 Atbilstoši KL 1. panta 7. punktam tirgus dalībnieki, kas konkurē iepirkumā, atzīstami par konkurentiem. Konkurentu vienošanās iepirkumos par to sadali un dalības nosacījumiem iepirkumos vērtējama kā karteļa vienošanās, un šāda aizliegta vienošanās pēc sava mērķa un rakstura kavē un izslēdz konkurenci, tādējādi rada negatīvu ietekmi, it īpaši uz pakalpojumu cenām un kvalitāti.
- 205 KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta piemērošanas nolūkā nav jāpierāda šādas aizliegtas vienošanās faktiskās ietekmes sekas tirgū. Proti, nav nepieciešams pierādīt faktiskās pret konkurenci vērstās sekas, ja tiek pierādīts vienošanās konkurenci ierobežojošais mērķis, un KP secina, ka Lietā iegūtā informācija ir pietiekama, lai konstatētu, ka Lietas dalībnieki ir veikuši darbības, kuras atbilst KL 11. panta pirmajā daļā un LESD 101. panta 1. punktā noteiktajam pārkāpumam, t.i., vienojušies par Iepirkumu sadali un dalības nosacījumiem Iepirkumos.

VII LIETAS DALĪBNIKĀ UN TĀ MĀTES SABIEDRĪBAS IESNIEGTIE VIEDOKĻI

- 206 KP ir izvērtējusi Lietas dalībnieka un tās mātes sabiedrības viedokļos ietvertos argumentus un šīs nodaļas ietvaros sniedz savu vērtējumu par tiem. Vienlaikus norādāms, ka KP nav pienākuma ietvert un atspēkot visus Lietas dalībnieku sniegtos viedokļus un argumentus pilnā apjomā. Lēmumā ir norādīti tikai tie argumenti, kuriem ir nozīme Lietā – kuri ir būtiski un kuri spētu ietekmēt attiecīgo tiesisko situāciju. Līdz ar to KP nesniedz savu vērtējumu par visiem viedokļos ietvertajiem argumentiem, jo īpaši uz tādiem apgalvojumiem, kas nav pamatoti atbilstoši Lietas faktiskajiem apstākļiem un tādējādi ir tikai un vienīgi vispārīgi apgalvojumi,

kurus nav nepieciešams ne pārbaudīt, ne atspēkot.

207 KP, pirms sniegt vērtējumu par Lietas dalībnieka un tās mātes sabiedrības viedokļos ietvertajiem argumentiem, paskaidro, ka atkarībā no vienošanās rakstura un vispārējā satura izdala vienošanās “*pēc mērķa*” un vienošanās “*pēc sekām*”. Konkurenci ierobežojoša mērķa konstatācija ļauj atsevišķi nepierādīt negatīvo ietekmi uz konkurenci pēc sekām, jo negatīvo seku iestāšanos var prezumēt augstās varbūtības pēc mērķa ierobežojumiem negatīvi ietekmēt konkurenci tirgū. Līdz ar to noteikta veida tirgus dalībnieku vienošanās formas jau pēc sava rakstura var tikt uzskatītas par kaitējošām normālas konkurences funkcionēšanai¹⁸⁵. Tirgus dalībnieku vienošanās pēc mērķa tādā mērā rada kaitējumu konkurencei, ka var uzskatīt, ka to seku pārbaude nav vajadzīga¹⁸⁶. Arī EK norādījusi, ka piedāvājumu saskaņošana iepirkumos, kuru ietvaros viens vai vairāki tirgus dalībnieki saskaņo rīcību attiecībā uz dalību iepirkumos, ir atzīstams par pārkāpumu, kurā atsevišķi seku ietekmi vērtēt nav nepieciešams¹⁸⁷. Lēmumā KP jau veica Lietas dalībnieku vienošanās mērķa novērtējumu, un, ievērojot Lietuvā iegūtos pierādījumus, netika konstatēta objektīva nepieciešamība novērtēt aizliegtās vienošanās ietekmi uz tirgu pēc sekām. No Lietuvā konstatētā Lietas dalībnieku mērķa (Iepirkumu sadale, apmaiņa ar komerciāli sensitīvu informāciju un vienošanās par dalības nosacījumiem Iepirkumos, tostarp, vienojoties par dalības formu) izriet skaidrs pret konkurenci un uz tās kropļošanu izvirzīts nodoms, kas pats par sevi ir konkurenci ierobežojošs bez padziļinātas seku analīzes.

Par kriminālprocesa / operatīvās darbības materiālu izmantošanu

208 Ceļu pārvalde 28.04.2023. vēstulē Nr. 1.12/23-291 (turpmāk – Viedoklis) rakstveida viedoklī KP norāda, ka saskaņā ar Operatīvās darbības likuma (turpmāk – ODL) 3. panta 1. daļu operatīvās darbības tiesiskais pamats ir Latvijas Republikas Satversme, Kriminālprocesa likums, šis likums, kā arī citi likumi un starptautiskie līgumi, kas reglamentē valsts drošības, aizsardzības, ekonomiskās suverenitātes un sabiedriskās kārtības nodrošināšanas subjektu uzdevumus, tiesības un pienākumus, kā arī personu pamattiesības. Operatīvā darbība nav pieļaujama administratīvā pārkāpuma lietās. Līdz ar to secināms, ka tiesību normās nav nostiprināts samērīgums starp KL pārkāpuma kaitīgumu ar cilvēktiesību aizskārumu, ko paredz operatīvās darbības. Ņemot vērā minēto, Ceļu pārvaldes ieskatā, ir prettiesiski KL pārkāpuma lietās izmantot pierādījumus, kas iegūti operatīvās darbības ietvaros krimināllietā, jo šo pierādījumu iegūšana šādam mērķim nav tiesiska.

209 KP noraida Ceļu pārvaldes viedokli kā nepamatotu un juridiski nekorektu.

210 Pirmkārt, APL 59. panta pirmā daļa nosaka, ka pēc administratīvās lietas ierosināšanas iestāde iegūst informāciju, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešama, lai pieņemtu attiecīgo lēmumu, savukārt APL 59. panta otrā daļa paredz, ka, iegūstot informāciju, iestāde var izmantot visas tiesiskās metodes, arī iegūt informāciju no administratīvā procesa dalībniekiem, citām institūcijām, kā arī ar liecinieku, ekspertu, apskates, dokumentu un cita veida pierādījumu

¹⁸⁵ EST 14.03.2014. spriedums C-32/11, Allianz Hungária Biztosító, 35. punkts

¹⁸⁶ EST 30.06.1966. spriedums 56/65, LTM, 359.–360. punkts; EST 20.11.2008. spriedums C-209/07, Beef Industry Development Society, 15. punkts; EST 14.03.2014. spriedums C-32/11, Allianz Hungária Biztosító, 34. punkts.

¹⁸⁷ Guidance on restrictions of competition “by object” for the purpose of defining which agreements may benefit from De Minimis Notice, 2.4. punkts, 11. lpp., kur skaidrots, ka piedāvājumu saskaņošana iepirkumos konstatējama, kad divi vai vairāki uzņēmumi vienojas, ka, reaģējot uz izsludināto iepirkumu, viens vai vairāki no tiem neiesniegs piedāvājumu, atsauks piedāvājumu vai iesniegs piedāvājumu ar ievērojami augstāku cenu, kas panākta vienošanās rezultātā. Vispārīgi uzskatāms, ka šāda veida saskaņotas darbības ietekmē konkurenci “pēc mērķa”. Minētās darbības uzskatāmas par aizliegtu vienošanos, kas vērsta uz cenu fiksēšanu un tirgus sadali, tikai šajā gadījumā notiek publiskajos iepirkumos. Pieejams http://ec.europa.eu/competition/antitrust/legislation/de_minimis_notice_annex.pdf.

palīdzību. Līdz ar to KP ne tikai ir pienākums iegūt tai nepieciešamo informāciju, lai spētu pieņemt pamatotu un tiesisku administratīvo aktu, bet arī informācijas iegūšanas procesā sadarboties ar citām institūcijām – šajā Lietā tas ir KNAB, kas var sniegt nepieciešamo informāciju.

211 Turklāt APL 53. pants nosaka sadarbības procesu starp institūcijām, un ne APL, ne judikatūra nediferencē institūcijas vai sadarbības pienākumu atkarībā no institūciju pamatuzdevumiem vai citiem kritērijiem. Tiesību doktrīnā norādīts, ka iestāde nepieciešamo informāciju var vākt gan no procesa dalībniekiem, gan no citām institūcijām. Kā atzinis Senāts, ar jēdzienu "institūcija" šajā normā aptvertas ne tikai citas iestādes, bet arī citas (konkrētajā administratīvajā procesā neiesaistītas) privātpersonas¹⁸⁸. KNAB ir tāda pati institūcija APL izpratnē kā, piemēram, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, IUB u.c. Secīgi arī nepieciešamās informācijas iegūšana administratīvā procesa ietvaros no KNAB ir tiesiska.

212 APL 60. pants nosaka vienīgos informācijas iegūšanas ierobežojumus administratīvajā procesā un tie iedalās divās daļās:

- 1) iestādei jāiegūst tāda informācija, kura ir paredzēta attiecīgajā normatīvajā vai tieši nepieciešama lietas izlemšanai. Ņemot vērā to, ka KL nenosaka konkrētus iegūstamās informācijas veidus vai pierādījumu uzskaitījumu¹⁸⁹, jāsecina, ka KP nav ierobežota iegūt un izmantot to informāciju, kas iegūta no citām institūcijām, ja tā norāda uz KL vai LESD pārkāpumu;
- 2) iestāde nedrīkst vākt uz izmantot informāciju, kas iegūta ar prettiesiskām metodēm. Tas vien, ka iestāde ir ieguvusi un uzkrājusi informāciju, kas nav paredzēta tiesību normās, pats par sevi nenozīmē, ka informācija ir iegūta ar prettiesiskām metodēm un ka tā vispār nevar tikt izmantota lēmuma pieņemšanā. To var izmantot, taču to var arī atspēkot ar citiem pierādījumiem¹⁹⁰.

213 Otrkārt, KP norāda, ka Ceļu pārvalde nepamatoti atsauca uz ODL 2. pantā minētajiem mērķiem, secinot, ka attiecīgā norma un ODL 3. panta 1. daļā minētie normatīvie akti liedz KP izmantot operatīvās darbības rezultātā iegūto informāciju. ODL 2. pants nosaka to uzdevumu loku, kuru veikšanai vispār var tikt iniciēti un veikti operatīvās darbības pasākumi, t.i., norma neattiecas uz operatīvo darbību rezultātā iegūto materiālu tālākizmantošanu (tai skaitā kriminālprocesā). Lietā nepastāv strīds par to, ka KNAB būtu veicis operatīvo sarunu noklausīšanos ar mērķi izmeklēt konkurences tiesību pārkāpumu. Tas, ka daļa KP izmantoto pierādījumu ir iegūti no kriminālprocesa materiāliem, kura mērķis nebija izmeklēt konkurences tiesību pārkāpumu, nenozīmē, ka KP nevarēja objektīvi izvērtēt šajos pierādījumos fiksētos faktus, kā, piemēram, savstarpējās komunikācijas faktu starp neatkarīgiem tirgus dalībniekiem un to lomu. Līdz ar to secināms, ka ODL 2. pants nav uzskatāms par normu, kas izslēdz iespēju KP izmantot administratīvajā procesā kā pierādījumus materiālus, kas iegūti kriminālprocesa gaitā.

214 KP uzsver, ka lietā KP ir saņēmusi materiālus no KNAB kriminālprocesa, nevis no operatīvās lietas materiāliem. Saskaņā ar ODL 24. panta pirmo daļu operatīvās darbības gaitā iegūtos materiālus drīkst izmantot kā pierādījumus kriminālprocesā, tātad ir tiesiska un atļauta to pārvešana uz krimināllietas materiāliem, ja tiek nodrošināta operatīvās darbības īstenošanā iesaistīto personu konfidencialitāte un drošība. Attiecīgi no iepriekšminētā sistēmiskas interpretācijas ar KPL 127. panta trešo un ceturto daļu izriet, ka operatīvās darbības materiāli

¹⁸⁸ AT 05.01.2010. lēmums- lietā Nr. SKA-163/2010, 9.2. punkts.

¹⁸⁹ Augstākās tiesas 2017. gada 7. februāra spriedums lietā Nr. SKA-104/2017 (A43014213), 10. punkts ar atsauci uz 2015. gada 28. decembra sprieduma lietā Nr. SKA-1286/2015 15. punktu.

¹⁹⁰ J. Briede, E. Danovskis, A. Kovaļevska. Administratīvā procesa tiesības. Mācību grāmata. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2023, 139. lpp.

var tikt pievienoti kriminālprocesam kā pierādījumi, pēc kā tie kļūst par pilnvērtīgiem krimināllietas materiāliem, kuru nodošana citām kompetentajām iestādēm ir tiesiska, kas arī atzīts judikatūrā¹⁹¹. Šo pašu atziņu arī ir apstiprinājis Augstākās tiesas Krimināllietu departaments – pierādījumi kriminālprocesā ir jebkurā likumā, arī KPL paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālā formā nostiprinātas ziņas par faktiem¹⁹² – tātad nepastāv mākslīga pierādījumu iedalīšana pēc to iegūšanas veida, noteicošais ir to sākotnējās iegūšanas tiesiskums, ko Lietā apliecina Augstākās tiesas izsniegtā uzziņa par operatīvo darbību veikšanu. Lietā nav strīda par to, ka KP nav operatīvās darbības subjekts, taču tas nekādā veidā pats par sevi neliedz KP izmantot no kriminālprocesa saņemtus materiālus.

215 KPL kā speciālais normatīvais akts, kas ekskluzīvi noregulē kriminālprocesuālās attiecības un procesu, kādā tiek pierādīta fiziskas personas vaina par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, paredz specifiskas normas, kas liedz izmantot noteiktā veidā iegūtus materiālus personas vainas atzīšanai. Šis lēmums un tajā specifiskā norāde uz cilvēktiesību ievērošanas principu nav pretrunā ar administratīvajā procesā paredzēto pierādījumu iegūšanas un izmantošanas praksi, kas izriet no APL un KL. KP, veicot izpēti lietā, nelemj par kādas fiziskas personas vainu pēc Krimināllikuma Sevišķajā daļā ietvertā sastāva, bet gan veic izpēti par tirgus dalībnieku atbildību konkurences tiesību pārkāpumā. Kā arī konstatēts ECT¹⁹³ praksē, tad KP, veicot procesuālās darbības ar mērķi izmeklēt konkurences tiesību pārkāpumu, to dara ar mērķi nodrošināt valsts ekonomisko labklājību, kas kopsakarā ar KL 2. panta mērķi dod pamatu KP apstrādāt arī tādu informāciju, kas iegūta no kriminālprocesa materiāliem.

216 No KL 26. panta pirmās daļas un APL 59. panta sistēmiskas interpretācijas izriet, ka KP nav ierobežota izmantot Lietas izpētē arī tādu informāciju, kas ir iegūta no citas iestādes, tai skaitā tiesībsardzības iestādes KNAB. Latvijas tiesu praksē jau ir atzīts, ka kriminālprocesa virzītājam ir tiesības patstāvīgi izvērtēt un, pamatojoties uz KPL 375. panta pamata, nodot jebkurai citai personai vai kompetentajai iestādei materiālus no kriminālprocesa neatkarīgi no šī paša kriminālprocesa gaitas un procesuālās stadijas¹⁹⁴, kā arī KP ir tiesības saņemt un izmantot administratīvā procesa norisē operatīvās darbības rezultātā iegūtus materiālus, ja tie ir iegūti no kriminālprocesa¹⁹⁵. Ne no KPL 375. panta atbilstoši tās jēgai un mērķim, ne arī citām tiesību normām nav secināms, ka krimināllietas materiāli nekādā gadījumā kriminālprocesa laikā nav izsniedzami izmantošanai administratīvajā lietā. KPL 375. panta pirmajā daļā minētais izmeklēšanas noslēpums saprotams nevis kā vispārējs aizliegums pirmstiesas procesā izsniegt krimināllietas materiālus šajā normā neminētām personām, bet gan ir vērst uz kriminālprocesa mērķa sasniegšanu. Proti, tas dod iespēju procesa virzītājam izlemt, vai lietas materiālu izsniegšana konkrētajā brīdī un konkrētajai personai nekaitē izmeklēšanas interesēm, un vajadzības gadījumā atteikt materiālu izsniegšanu. Tomēr materiālu neizsniegšana kriminālprocesā nevar būt pašmērķis. Ja tas, procesa virzītāja ieskatā, neietekmē procesa sekmīgu virzību, tad materiālu neizsniegšanai nav pamata¹⁹⁶.

¹⁹¹ AT 06.11.2008. spriedums lietā Nr. SKA-705/2008, *fiziska persona*, 10. punkts; AT 28.01.2013. spriedums lietā Nr. SKA-69/2013, *Nafta Trading*, 6. punkts; AA 20.04.2020. spriedums lietā Nr. A43007619, *Rīgas Satiksme*, 12. punkts (Apstiprināts ar AT 09.04.2021. rīcības sēdes lēmumu lietā Nr. SKA-484/2021, *Rīgas Satiksme*, 10. punkts).

¹⁹² AT 30.05.2006. lēmums lietā SKK – 01-345/2006.

¹⁹³ ECT 02.10.2014. spriedums lietā Nr. 97/11, *DELTA PEKÁRNY A.S.*, 81. punkts; ECT 23.06.2022. sprieduma lietā Naumenko pret Latviju (Pieteikuma Nr. 50805/14), 47.–63. punkti.

¹⁹⁴ AA 20.04.2020. spriedums lietā Nr. A43007619, *Rīgas Satiksme*, 12. punkts (Apstiprināts ar AT 09.04.2021. rīcības sēdes lēmumu lietā Nr. SKA-484/2021, *Rīgas Satiksme*, 10. punkts); EST 17.12.2015. spriedums lietā Nr. C-419/14, *WebMindLicences Kft.*, 68. punkts.

¹⁹⁵ AA 18.05.2012. spriedums lietā Nr. A42388207, *Nafta Trading*, 4.2. apakšpunkts un 12. punkts.

¹⁹⁶ AT 06.11.2008. spriedums lietā Nr. SKA-705/2008, *fiziska persona*, 10. punkts.

- 217 Apstākļi, ka iestāde administratīvajā procesā ir izmantojusi atsevišķus kriminālprocesā iegūtus pierādījumus, nenozīmē, un tas neizriet no tiesību normām, ka iestādei un tiesai būtu jāņem vērā arī visi pārējie krimināllietā iegūtie pierādījumi vai jāsaņemas to novērtējums krimināllietā. Abi procesi (kriminālprocess un administratīvais process) ir patstāvīgi un atšķiras pēc sava mērķa un tādēļ viens no otra nav atkarīgi citstarp attiecībā uz iegūtajiem pierādījumiem un to novērtējumu¹⁹⁷. Līdz ar to kriminālprocesa virzītājam bija tiesības un likumisks pamats nosūtīt KP materiālus no krimināllietas.
- 218 Treškārt, ierakstītu personu sarunu izmantošana pierādīšanā, tostarp ārpus kriminālprocesuālās sfēras, nav jauna vai inovatīva pieeja. Eiropas Cilvēktiesību tiesa (turpmāk – ECT) ir vairākkārt vērtējusi šādu noklausīšanās rezultātā iegūtu materiālu izmantošanas tiesiskumu atbilstoši Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 8. pantam.
- 219 Nosacījumi, saskaņā ar kuriem valsts var traucēt aizsargātu tiesību izmantošanu, ir izklāstīti Konvencijas 8. panta 2. punktā, proti, valsts drošības, sabiedrības drošības vai valsts ekonomiskās labklājības interesēs, lai novērstu nekārtības vai noziedzību, lai aizsargātu veselību vai morāli, vai lai aizsargātu citu personu tiesības un brīvības. Ierobežojumi ir pieļaujami, ja tie ir “saskaņā ar likumu” vai “paredzēti likumā” un ir “nepieciešami demokrātiskā sabiedrībā”, lai aizsargātu kādu no iepriekš minētajiem mērķiem¹⁹⁸.
- 220 KP vērsī īpašu uzmanību uz jaunākajām ECT atziņām lietā *Janssen de Jong Groep b.V. and Others*¹⁹⁹, kur ECT specifiski vērtēja to, vai kriminālizmeklēšanas procesā iegūtu telefonsarunu ierakstu nodošana Nīderlandes konkurences iestādei administratīvās lietas izmeklēšanas veikšanai ir bijusi atbilstoša Konvencijas 8. pantam.
- 221 ECT atzina, ka, vērtējot iejaukšanās personas dzīvībai atbilstību likumam un šīs iejaukšanās nepieciešamību demokrātiskā sabiedrībā, ir jāņem vērā tas, vai iejaukšanās adresāts ir juridiska vai fiziska persona. Attiecīgi iejaukšanās robežas attiecībā pret juridiskajām personām ir plašākas nekā pret fiziskām²⁰⁰. ECT norādīja, ka ir bijis pietiekoši paredzams no tiesību viedokļa, ka Nīderlandes konkurences iestādei ir tiesības saņemt un izmantot kriminālizmeklēšanas gaitā iegūtu informāciju, neskatoties uz to, ka Nīderlandes *Judicial and Criminal Data* likums, kas ir analogisks ODL, tieši nesaturēja atsauci uz Nīderlandes konkurences iestādi, bet gan saturēja vispārīgu norādi, ka kriminālizmeklēšanas gaitā iegūta informācija ir nododama citām publiskām institūcijām to likumos noteikto funkciju nodrošināšanai²⁰¹. ECT secināja, ka abām pilnvarotajām valsts iestādēm (Nīderlandes prokuratūrai un konkurences iestādei), kurām bija atsevišķi uzdevumi un speciālās zināšanas, ir jākoordinējas, lai identificētu tos datus, kuru apstrāde nepieciešama vispārējo sabiedrības interešu aizsardzībai, t.i., konkurences tiesību nodrošināšanai²⁰².
- 222 Turklāt KL un APL pastāv plaša *ex post facto* tiesu uzraudzība. Administratīvajā procesā par KP lēmumu uzlikt naudas sodu Lietas dalībnieki var apstrīdēt datu pārraides likumību un atbilstību Konvencijai²⁰³.

¹⁹⁷ AT 16.11.2011. spriedums lietā SKA-144/2011, *fiziska persona*, 15. punkts; AA 20.04.2020. spriedums lietā Nr. A43007619, *Rīgas Satiksme*, 12. punkts (Apstiprināts ar AT 09.04.2021. rīcības sēdes lēmumu lietā Nr. SKA-484/2021, *Rīgas Satiksme*, 10. punkts); AT 10.07.2018. sprieduma lietā Nr. SKA-51/2018, 7. punkts; AT 27.08.2015. lēmuma lietā Nr. SKA-579/2015 (A420593712) 10. punkts;

¹⁹⁸ ECT 31.08.2022. Vadlīnijas Konvencijas 8. panta piemērošanā, 15.–21. punkts (pieejamas: https://www.echr.coe.int/documents/guide_art_8_eng.pdf).

¹⁹⁹ ECT 16.05.2023. spriedums lietā Nr. 2800/16, *Janssen de Jong Groep b.V. and Others*.

²⁰⁰ ECT 16.05.2023. spriedums lietā Nr. 2800/16, *Janssen de Jong Groep b.V. and Others*, 51. punkts.

²⁰¹ ECT 16.05.2023. spriedums lietā Nr. 2800/16, *Janssen de Jong Groep b.V. and Others*, 57. punkts.

²⁰² ECT 16.05.2023. spriedums lietā Nr. 2800/16, *Janssen de Jong Groep b.V. and Others*, 60. un 63. punkts.

²⁰³ ECT 16.05.2023. spriedums lietā Nr. 2800/16, *Janssen de Jong Groep b.V. and Others*, 67. punkts.

- 223 Vispirms KP vēlas vērst uzmanību, ka, ES²⁰⁴, ECT un EST ieskatā, konkurences tiesību pārkāpumi nebūt netiek uzskatīti par “nenozīmīgiem pārkāpumiem”, bet, tieši pretēji, ECT judikatūrā²⁰⁵ ir akcentēts, ka konkurences pārkāpumu lietas to sankciju dēļ tiek pielīdzinātas krimināllietām, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2019/1/ES par apstākļu nodrošināšanu nolūkā dot dalībvalstu konkurences iestādēm iespēju efektīvāk izpildīt konkurences noteikumus un par iekšējā tirgus pienācīgas darbības nodrošināšanu (turpmāk – Direktīva) satur skaidru norādi par nepieciešamību palielināt ES konkurences iestāžu kapacitāti un pilnvaru apjomu, lai tās spētu efektīvi nodrošināt LESD 101. un 102. panta ievērošanas uzraudzību. Senāts arī ir atzinis, ka KP, īstenojot konkurences tiesību publiski tiesisko izpildi, darbojas sabiedrības kopējās interesēs, īstenojot tos mērķus, kas nosprausti KL 2. pantā – aizsargāt, saglabāt un attīstīt brīvu, godīgu un vienlīdzīgu konkurenci visās tautsaimniecības nozarēs sabiedrības interesēs, ierobežojot tirgus koncentrāciju, uzliekot par pienākumu izbeigt konkurenci regulējošajos normatīvajos aktos aizliegtas darbības un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā saucot pie atbildības vainīgās personas²⁰⁶.
- 224 Direktīvas mērķis ir bijis efektīvizēt visu ES dalībvalstu konkurences iestāžu darbību, lai pastiprinātu konkurences tiesību aizsardzību visās dalībvalstīs, jo tikai tādējādi ir iespējams ieviest praksē LESD 101. un 102. panta ievērošanu no tirgus dalībnieku puses. Lai varētu virzīties uz Direktīvas mērķu sasniegšanu, nepietiek tikai ar finansējuma palielināšanu vai neatkarības garantiju piešķiršanu. Tostarp ir svarīgi panākt vienotu izpratni ES līmenī par materiālo (LESD 101. un 102. panta) un procesuālo tiesību normu piemērošanu un pierādīšana standartu konkurences tiesību jomā, it īpaši tik smagu kā karteli.
- 225 Viens no ceļiem, kādu izvēlējies Eiropas Parlaments, tāpat, likumdevējs, ir dot saistošas norādes dalībvalstīm par pierādījumu novērtēšanu konkurences tiesību jomā un šīs norādes ir iekļāvis Direktīvas preambulā²⁰⁷. Preambulai nav tikai simboliska nozīme vai svarīga politiskā jēga. Preambula satur būtiskus principus, kas norāda uz visas pārējās konstitūcijas iztulkošanas niansēm²⁰⁸. Turklāt, kā tas redzams arī no Senāta 07.06.2022. lēmuma lietā Nr. SKA-793/2022 9. rindkopas, tad, neapšaubāmi, interpretējot ES tiesību aktus, ir jāņem vērā arī preambulā ietvertie norādījumi.
- 226 Direktīvas 73. apsvērum²⁰⁹ sniedz skaidru, viennozīmīgu un nepārprotamu skaidrojumu par ierakstītu pierādījumu (tai skaitā sarunu, kā tas ir dotajā Lietā) izmantošanas pieļaujamību, kas saskan ar Latvijas tiesu judikatūru pierādījumu izmantošanā administratīvajā procesā:
- “73. Būtisks elements LESD 101. un 102. panta izpildē ir pierādījumi. VKI vajadzētu būt iespējai ņemt vērā attiecīgos pierādījumus neatkarīgi no tā, vai tie ir rakstveidā, mutiski vai elektroniski vai ierakstīti. Minētajam būtu jāaptver iespēja ņemt vērā slēptus ierakstus, ko veikušas fiziskas vai juridiskas personas, kas nav publiskas iestādes, ar noteikumu, ka minētie*

²⁰⁴ Turklāt pašu konkurences tiesību pārkāpumu tieša un nepastarpināta ietveršana LESD 101. un 102. pantā arī norāda uz šo tiesību institūtu nozīmīgumu ES līmenī.

²⁰⁵ Sk. ECT 14.02.2019. spriedums lietā *SA-Capital Oy v. Somija*; ECT 28.08.2018. spriedums lietā *Vyacheslav Korchagin v. Krievija*; ECT 23.11.2006. spriedums lietā *Jussila v. Somija*.

²⁰⁶ AT 07.12.2018. lēmums lietā Nr. SKA-1372/2018, *Baltijas Ekspresis*, 15. punkts.

²⁰⁷ Par preambulas nozīmi Savienības tiesību akta interpretācijā: EST 17.07.2014. spriedums lietā C-141/12 un C - 372/12, *YS.*, 41. un 43. punkts; EST 18.10.2012. spriedums lietā C-583/10, *Nolan*, 35. punkts.

²⁰⁸ Pleps J., Pastars E., Plakane I. Konstitucionālās tiesības. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2004, 40. lpp.

²⁰⁹ 73. Evidence is an important element in the enforcement of Articles 101 and 102 TFEU. NCAs should be able to consider relevant evidence, irrespective of whether it is written, oral, or in an electronic or recorded form. This should include the ability to consider covert recordings made by natural or legal persons which are not public authorities, provided those recordings are not the sole source of evidence. This should be without prejudice to the right to be heard and without prejudice to the admissibility of any recordings made or obtained by public authorities. Similarly, NCAs should be able to consider electronic messages as relevant evidence, irrespective of whether those messages appear to be unread or have been deleted.

ieraksti nav vienīgais pierādījumu avots. Tam nebūtu jāskar tiesības tikt uzklautam un visu to ierakstu pieņemamību, kurus veikušas vai ieguvušas publiskas iestādes. Tāpat VKI vajadzētu varēt par attiecīgiem pierādījumiem atzīt elektroniskos ziņojumus neatkarīgi no tā, ka tie šķietami nav lasīti vai ir izdzēsti.”

227 Kā redzams no Direktīvas preambulas 73. apsvēruma, tad pieļaujami konkurences tiesību pārkāpumu pierādīšanā ir:

- 1) privāto fizisko vai juridisko personu slepeni veikti bez jebkādas sankcijas ieraksti, ja vien tie nav vienīgie pierādījumu avoti²¹⁰;
- 2) publisko iestāžu veiktie ieraksti.

228 Jānorāda, ka EST savā judikatūrā jau ir vērtējusi tiesībaizsardzības iestāžu iegūtu materiālu, kas ir analogi ODL ietvertajiem pasākumiem, nodošanas iespēju administratīvajā procesā. Spilgts piemērs ir EST spriedums lietā *WebMindLicenses*²¹¹. *WebMindLicenses* lietā EST vērtēja, vai Ungārijas nodokļu administrācija drīkst vākt pierādījumus, kas iegūti kriminālprocesā, ieskaitot ar slepeniem līdzekļiem, un tos izmantot administratīvā lēmuma pamatošanai. EST atzina, ka ES tiesības ir jāinterpretē tādējādi, ka tās pieļauj izmantot paralēlā, vēl nepabeigtā kriminālprocesā iegūtus pierādījumus, piemēram, telekomunikāciju pārtveršanu un elektroniskā pasta izņemšanu, pie nosacījuma, ka, iegūstot šos pierādījumus kriminālprocesā un izmantojot tos administratīvajā procesā, nav pārkāptas ES garantētās tiesības²¹².

Par pārkāpuma sastāva konstatēšanu

229 RSTA rakstveida viedoklī norāda, ka KP Paziņojumā ir konstatēta virkne sarunu, kurās citi Lietas dalībnieki apspriež savu redzējumu par konkurenci noteiktos iepirkumos. Šādas aizmuguriskas sarunas ne vien nesaista Ceļu pārvaldi, bet arī nepierāda tās dalību šajās sarunās, tās vienoto nodomu ar sarunu dalībniekiem, kuri šos jautājumus apsprieduši bez Ceļu pārvaldes klātbūtnes.

230 KP norāda, ka saskaņā ar Lietā iegūtajiem pierādījumiem²¹³ starp [AA] un [CC] ir notikušas citas regulārās tikšanās, ko apstiprināja paši Lietas dalībnieku pārstāvji [AA] un [CC] savos paskaidrojumos. Tāpat uzsverams, ka Ceļu pārvaldes pārstāvis [CC] 25.01.2017. sarunā norādīja, ka “*Tātad, mēs tiekamies tad vēlreiz, kad tu parunāsi ar [SS]. Jā?*”, tādējādi apstiprinot atkārtotas tikšanās nepieciešamību. Vienlaikus KP norāda, ka ar Lēmumu ir konstatēts, ka Lietas dalībnieka Ceļu pārvaldes pārstāvis [CC] un A.C.B. pārstāvis [AA] ir piedalījušies vienā konkrētā tikšanās reizē, 25.01.2017., kad to savstarpējā sarunā tika apspriesti Iepirkumi P5, A4, A6 un A2.

231 RSTA rakstveida viedoklī minēts, ka Paziņojumā ir konstatēta viena epizode, kurā [CC] runā ar [AA], un šajā sarunā netiek minēti visi Paziņojumā norādītie iepirkumi. KP noraida minēto apgalvojumu, un norāda, ka 25.01.2017. sarunā starp [AA] un [CC] tiek minēti un savstarpēji starp Lietas dalībnieku pārstāvjiem apspriesti plāni par vairāku Iepirkumu sadali un plāniem piedalīties tajos, proti, komunikācija par Iepirkumiem P5, A4, A6 un A2, turklāt sarunā par Iepirkumu P5 notika informācijas apmaiņa par tajā iesniedzamo piedāvājumu cenām, tajā skaitā par piedāvājuma pašizmaksu. Savukārt sarunā par Iepirkumu A4 minētie Lietas dalībnieki savstarpēji apspriež un vienojas par dalības nosacījumiem tajā.

232 *Par komerciāli sensitīvas informācijas apmaiņu.* Ceļu pārvalde viedoklī norāda, ka, iespējams, sensitīvas informācijas apmaiņa starp A.C.B. un Ceļu pārvaldi varētu būt notikusi Iepirkumā

²¹⁰ Sk. EST 08.09.2016. sprieduma lietā Nr. T-54/14, *BV un citi/Komisija*, 36.–55. punktu par telefonsarunu kā pierādījumu vispār, 61.–84. punkti par telefonsarunu kā pierādījumu konkrētajā gadījumā.

²¹¹ EST 17.12.2015. spriedums lietā C-419/14, *WebMindLicenses*.

²¹² EST 17.12.2015. spriedums lietā C-419/14, *WebMindLicenses*, 90. punkts.

²¹³ Skat. 1. sējuma 97.–115. lp un 13. sējuma 60. lp.

P5, bet Paziņojumā nav vērtēts, vai konkrētās informācijas apmaiņa, ņemot vērā to, ka tā pati par sevi nepierāda aizliegtu vienošanos Paziņojumā konstatētajā apjomā un termiņā, veido aizliegtas vienošanās sastāvu. Ceļu pārvalde norāda, ka nav vērtēti un Lietā nav iegūti pierādījumi, ka sensitīvas informācijas apmaiņā Ceļu Pārvalde būtu bijusi iesaistīta ar visiem Lietas dalībniekiem un par visiem Paziņojumā konstatētajiem iepirkumiem. Papildus Ceļu pārvalde norāda, ka Lietā vērtēta dalība publiskajos iepirkumos tirgū, kurš pamatā ir balstīts uz publiskajiem iepirkumiem. Pasūtītājs nosaka kvalifikācijas prasības, kas izpildāmas tieši publisko iepirkumu rezultātā. Nozarē izmaksas ietekmē resursa pieejamība un tā attālums līdz konkrētam objektam. Līdz ar to konkurenti ir samērā labi informēti viens par otra spējām iesniegt piedāvājumu un par to iespējām piedāvāt konkurētspējīgu piedāvājumu. Tādējādi konkurentiem rodas objektīva nepieciešamība sadarboties, lai veicinātu savu individuālo konkurētspēju, kas arī ir kopīgu piedāvājumu pieļaujamības pamatprincips publiskajos iepirkumos. Secīgi, noteikta veida informācijas pārrunāšana kopumā nevar radīt ietekmi uz konkurenci, jo šī informācija ir izsecināma no publiski pieejamas informācijas un tā, ka tirgus dalībnieki ir ieinteresēti sadarbībā. Līdz ar to nav pamata konstatēt sensitīvas informācijas apmaiņu arī šādos Iepirkumos, kuros Ceļu pārvalde ir piedalījusies: A4, A6 un A2.

233 KP noraida šo viedokli kā Lietas faktiskajiem apstākļiem neatbilstošu, jo saskaņā ar Lietas materiāliem²¹⁴ 25.01.2017. sarunā starp [AA] un [CC] secīgi tika minēta un savstarpēji starp Lietas dalībnieku pārstāvjiem apspriesta Iepirkumu P5, A4, A6 un A2 sadale, plāni piedalīties tajos. Papildus par Iepirkumu P5 notika informācijas apmaiņa par iesniedzamo piedāvājumu cenām, arī par piedāvājuma pašizmaksu, bet par Iepirkumu A4 tika panākta vienošanās par dalības nosacījumiem tajā. Uzsverams, ka komunikācija par minētajiem Iepirkumiem notika vienā sarunā, komunikācijā Iepirkumus secīgi pārrunājot un sadalot. Līdz ar to kritiski ir vērtējams Ceļu pārvaldes arguments, ka no komunikācijā pārrunātajiem Iepirkumiem tikai par vienu no tiem (P5), iespējams, ir notikusi apmaiņa ar sensitīvu informāciju. KP norāda, ka komerciāli sensitīva informācija ir jebkura informācija, kas var ietekmēt konkurenta rīcību vai stratēģiju tirgū, un tā var saturēt datus gan par pagātņi, gan esošo situāciju, gan nākotņi, kā, piemēram, par komerciāli sensitīvu informāciju tostarp tiek uzskatīta informācija par cenām, cenu veidošanās noteikumiem, pakalpojumu sniegšanas apjomiem, tirgus daļām, teritorijām, piedāvājumiem, dalību aktuālajos vai plānotajos pasūtītāju organizētajos iepirkumos (informācija par piedalīšanos vai nepiedalīšanos, piedāvājuma līgumcenu un ietvertajiem nosacījumiem). KP uzsver, ka, no konkurences tiesību aspekta raugoties, starp divām vai vairākām nesaistītām komercsabiedrībām, kas darbojas vienā konkrētajā tirgū, kā arī kandidē izsludinātajos Iepirkumos kā neatkarīgi/nesaistīti tirgus dalībnieki (piem. Iepirkumā P5), savstarpēji konkurējot, nav pieļaujama komerciāli sensitīvas informācijas apmaiņa. Normālas konkurences apstākļos katra konkurējoša uzņēmuma prioritāte ir aizsargāt un nesamazināt savu konkurētspēju tirgū, darbojoties neatkarīgi un darot visu iespējamo, lai nepieļautu sensitīvas informācijas apmaiņu starp konkurentiem. KP norāda, ka informācija par Iepirkumu sadalījumu, to dalījumu, kā arī detalizētā informācija par piedāvājumu cenām, arī par piedāvājuma pašizmaksu, un vienošanās par dalības nosacījumiem nepārprotami atklāj informāciju par konkurenta komerciāli sensitīvu informāciju, kas rada priekšstatu par dalību Iepirkumos, piedāvājumu izmaksām Iepirkumā, kā arī ziņas par konkurenta rīcības plāniem un spējām. KP atkārtoti uzsver, ka nav pieļaujama informācijas apmaiņa starp konkurentiem ar komerciālās darbības plāniem vai citu komerciāli būtisku informāciju. Vienlaikus KP vērs uzmanību, ka, saskaņā ar Lietā konstatēto, Ceļu pārvalde nebija iesniegusi piedāvājumus Iepirkumā A2 un A6.

234 *Par Iepirkumu sadalījumu* Ceļu pārvalde norāda, ka Iepirkumā P5 Ceļu pārvalde jau bija

²¹⁴ Skat. 1. sējuma 97.–115. lpp un 13. sējuma 60. lpp

plānojusi piedalīties, veikusi aprēķinus, pirms A.C.B. aicināja tai šajā iepirkumā piedalīties. Vienlaikus Iepirkumā P5 netiek apspriesta A.C.B. vai cita Lietas dalībnieka dalība iepirkumā. Pats fakts, ka Ceļu pārvalde piedalīsies iepirkumā nozares specifikas dēļ, kad konkurenti viens par otru ir pietiekami informēti, nepietiekami pierāda iepirkumu sadales sastāva pazīmes. Attiecībā uz saziņu Iepirkumā A4, A6 un A2, Ceļu pārvalde norāda, ka secināms – tā nepierāda, ka Ceļu pārvalde būtu informēta par citu Lietas dalībnieku plāniem, kā arī nepauž savus plānus. Lai gan, kā norādīts iepriekš, kopumā konkurenti objektīvi varētu būt informēti, ka Ceļu pārvalde nevar iesniegt piedāvājumu individuāli.

235 KP norāda, ka minētais Ceļu pārvaldes viedoklis ir noraidāms. Kā jau KP ir norādījusi iepriekš, Lietā esošās informācijas un faktu izklāsts, to kopsakarīgs novērtējums, tostarp Lietā pieejamais 25.01.2017. sarunas audioieraksts un tās atšifrējums, liecina par pretējo, proti, par to, ka Ceļu pārvaldes pārstāvis [CC] 25.01.2017. sarunā ar A.C.B. pārstāvi [AA] ir sadalījuši Iepirkumus P5, A4, A6 un A2. Sarunā apspriestais, tās frāzes, sarunā klātesošo intonācija nepārprotami liecina par minēto Iepirkumu dalījumu klātesošo Lietas dalībnieku starpā. Izšķiroši ir tas, vai KP iegūtie un Lēmumā norādītie pierādījumi apstiprina, ka starp Lietas dalībniekiem A.C.B. un Ceļu pārvalde 25.01.2017. ir bijusi komunikācija par minēto Iepirkumu sadali, vienojoties par to dalības nosacījumiem. Uzsverams, ka Ceļu pārvaldes pārstāvis [CC] aktīvi iesaistījies komunikācijā par Iepirkumiem P5 un A4, savukārt komunikācijā par Iepirkumiem A2 un A6 viņš tika atklāti informēts no A.C.B. pārstāvja [AA] puses par to sadali, tādējādi šo sadali akceptējot, neizsakot neapmierinātību vai iebildumus [AA] teiktajam, ka Ceļu pārvaldei ir iedalīts noteikts Iepirkums P5 un A4, bet citi Iepirkumi A2 un A6, Ceļu pārvaldei nav iedalīti. KP secina, ka ar šādu rīcību Ceļu pārvaldes pārstāvis [CC], piekrītot šādam A.C.B. pārstāvja [AA] Iepirkuma P5, A4, A2 un A6 sadalījumam, akceptē un atzīst A.C.B. izteikto Iepirkumu A2 un A6 sadalījumu, tādējādi atzīstot un aktīvi piedaloties pastāvošās aizliegtās vienošanās realizācijā sarunā klātesošo Lietas dalībnieku starpā. Tādējādi ir pamatoti secināt, ka Lietas dalībnieki A.C.B. un Ceļu pārvalde 25.01.2017. sarunā ir vienojušies par Iepirkumu P5, A4, A2 un A6 sadali, tostarp apmainījušies ar informāciju par Iepirkumā P5 iesniedzamo piedāvājumu cenām un savstarpēji apspriedušies un vienojušies par dalības nosacījumiem Iepirkumā A4. KP norāda, ka KP Lietas ietvaros nevērtē Lietas dalībnieku iespējamo informētību, proti, iespēju izsecināt konkurenta faktiskās spējas iesniegt piedāvājumu LVC iepirkumos, t.sk. kopā ar citu Lietas dalībnieku vai citu tirgus dalībnieku pretendentu apvienībā vai citā formā, bet KP vērtē Iepirkumu P5, A4, A2 un A6 sadali, vienojoties par dalības nosacījumiem un apmainoties ar iesniedzamo piedāvājumu cenām, kas primāri izriet no minēto Lietas dalībnieku sarunas, to paskaidrojumiem un citiem pierādījumiem Lietā.

236 *Par lemšanu par savstarpējo piedalīšanos* Ceļu pārvalde norāda, ka tā nav lēmusi par savstarpējo piedalīšanos nevienā Paziņojumā minētajā iepirkumā, no Lietas dalībniekiem Lietā ir konstatēta tikai komunikācija ar A.C.B., un sarunas ir bijušas par to, vai Ceļu pārvalde varēs vai nevarēs apvienot spēkus ar A.C.B., iesniedzot piedāvājumu kādā iepirkumā. Minētais fakts nepietiekami pierāda lemšanu par savstarpēju piedalīšanos kā aizliegtu vienošanos.

237 KP norāda, ka šāds Ceļu pārvaldes viedoklis ir noraidāms. KP secina, ka Ceļu pārvalde pareizi norāda viedoklī, ka Lēmumā konstatētā komunikācija par iepirkumiem notika 25.01.2017. starp Ceļu pārvaldes pārstāvi [CC] un A.C.B. pārstāvi [AA]. Vienlaikus kritiski vērtējams un noraidāms ir Ceļu pārvaldes arguments, ka tā nav lēmusi par savstarpējo piedalīšanos nevienā no Iepirkumiem P5, A4, A2 un A6. KP norāda, ka 25.01.2017. sarunā pieminētie Lietas dalībnieku pārstāvji savā komunikācijā aktīvi un nepārprotami ir dalījušies ar plāniem, izrunājuši, apsprieduši un vienojušies, gan par minēto Iepirkumu sadalījumu, gan par nepieciešamību Ceļu pārvaldei startēt tai iedalītajā Iepirkumā P5, gan par variantiem, kādos Ceļu pārvalde var uzvarēt Iepirkumā A4, Lietas dalībniekam A.C.B., nepieciešamības gadījumā

palīdzot Ceļu pārvaldei ar kvalifikāciju. Lietā konstatēti fakti, ka Lietas dalībnieks A.C.B. Iepirkumā P5 un A2 iesniedza piedāvājumus, savukārt Iepirkumā A4 bija Ceļu pārvaldes apakšuzņēmējs, uz kura spējām tā balstījās kvalifikācijas pierādīšanai, kā arī tas, ka Ceļu pārvalde iesniedza piedāvājumus Iepirkumos P5 un A4, bet Iepirkumos A2 un A6 piedāvājumus neiesniedza, ļauj KP secināt, ka Lietas dalībnieki Ceļu pārvalde un A.C.B 25.01.2017. sarunā tostarp ir lēmuši par savstarpējo piedalīšanos Iepirkumos P5, A4, kā arī A2 un A6.

238 *Par atteikšanos piedalīties (piedāvājumu neiesniegšanu) un aizsega piedāvājumu iesniegšanu* Ceļu pārvalde norāda, ka nav konstatējama atteikšanās iesniegt piedāvājumu cita Lietas dalībnieka interesēs vai aizsega piedāvājumu iesniegšana Iepirkumos P5 un A4, jo Ceļu pārvalde iesniedza tajos piedāvājumus. Ceļu pārvalde norāda, ka nav konstatējama piedāvājuma neiesniegšana cita Lietas dalībnieka interesēs (nav zināma iespēja kvalificēties, informācijas trūkuma dēļ, Iepirkumā A6 un A2, un šajos Iepirkumos nav konstatējams arī ekonomiskais pamats), vai aizsega piedāvājumu iesniegšana Iepirkumos A6 un A2. Tāpat Ceļu pārvalde norādīja, ka Lietā nav iegūti pierādījumi, kas pamatotu to, ka Ceļu pārvalde būtu apņēmusies iesniegt aizsega piedāvājumu, līdz ar to piedāvājumu neiesniegšana ir jāņem vērā, atzīstot rīcības tiesiskumu. Ceļu pārvalde norādīja, ka nav konstatējama atteikšanās iesniegt piedāvājumu cita Lietas dalībnieka interesēs, jo Ceļu pārvalde iesniedza piedāvājumus Iepirkumos P5 un A4.

239 RSTA norāda, ka Paziņojumā nav identificēti iepirkumi, kuros Ceļu pārvalde saskaņā ar Paziņojumu, it kā panākot vienošanos starp Lietas dalībniekiem, nebūtu iesniegusi piedāvājumus vai būtu iesniegusi aizsega piedāvājumus.

240 KP norāda, ka Lēmumā analizēto pierādījumu kopums apliecina, ka aizliegtās vienošanās īstenoja Lietas dalībnieki STRABAG, A.C.B. un Ceļu pārvalde attiecībā uz Iepirkumu P5, savukārt Lietas dalībnieki A.C.B. un Ceļu pārvalde – attiecībā uz Iepirkumiem A4, A6 un A2, savstarpējo sarunu tikšanās laikā nosakot potenciālo uzvarētāju konkrētajā Iepirkumā un sadalot minētos Iepirkumus. Tādējādi KP secina, ka Lietas dalībnieki veica nepieciešamās darbības panākt vienošanos īstenošanai – sagatavoja/nesagatavoja atbilstošus pretendentu piedāvājumus, tostarp aizsega piedāvājumus (skat. Lēmuma 76. rindkopu). Vienlaikus KP atkārtoti norāda, ka vērtē Iepirkumu P5, A4, A6 un A2 sadali, Lietas dalībniekiem vienojoties par dalības nosacījumiem un apmainoties ar iesniedzamo piedāvājumu cenām, kas primāri izriet no minēto Lietas dalībnieku sarunas, to paskaidrojumiem un citiem pierādījumiem Lietā. Tāpat jānorāda, ka Lietā ir secināts, ka Lietas dalībnieki savstarpēji veica Iepirkumu sadali, vienojoties par dalības nosacījumiem, kas sevī ietver, tostarp, dalību Iepirkumā P5, nosakot ieplānoto uzvarētāju un arī aizsega piedāvājuma iesniedzējus (kuru primārais mērķis nav gūt uzvaru Iepirkumā P5). KP secina, ka vienlaikus pastāv iespēja Iepirkumā nemaz nepiedalīties, un tādējādi ir izskaidrojams, kāpēc, Ceļu pārvalde nav piedalījusies un iesniegusi piedāvājumus Iepirkumos A6 un A2.

241 *Par Lietas dalībnieku atļauto komunikāciju jeb savstarpējo saziņu.* Ceļu pārvalde norāda, ka Lietas materiālos esošā informācija liecina, ka [AA] un [CC] sazvanījās laika periodā no 27.10.2016. līdz 31.10.2017., taču šajās telefonsarunās nav konstatējams, ka [AA] un [CC] vienotos par dalību iepirkumos ne savā starpā, ne Paziņojumā konstatētajā apjomā. A.C.B. un Ceļu pārvaldei bija kopīgi projekti, kā arī Ceļu pārvaldei bija pamatota interese sadarboties ar A.C.B., lai, iegūstot pieredzi A ceļos, tā palielinātu savu konkurētspēju. Secīgi, šādai saziņai ir loģisks izskaidrojums. Ceļu pārvaldes ieskatā, Lietas dalībnieku rīcība vērtējama atbilstoši tam faktiski pieejamās informācijas apjomam un kontekstā ar citiem apsvērumiem. Ceļu pārvaldes gadījumā tā ir sadarbība, tostarp, sniedzot pakalpojumus kā apakšuzņēmējam, un nepieciešamība sadarboties, lai celtu konkurētspēju, piedaloties A ceļu iepirkumos. Ceļu

pārvalde norāda, ka Paziņojumā tas nav vērtēts, līdz ar to Ceļu pārvaldes dalība Paziņojumā konstatētajā aizliegtajā vienošanā nav pierādīta attiecībā ne uz iespējamā pārkāpuma periodu, ne iepirkumu skaitu, ne saziņas apmēru. Minēto īpaši pamato fakts, ka Ceļu pārvalde nevarēja individuāli kvalificēties lielai daļai Paziņojumā identificēto iepirkumu, secīgi, tā objektīvi nevarēja vienoties par dalību vai nepiedalīšanos šajos iepirkumos.

242 Savukārt RSTA norāda, ka Paziņojumā ir konstatēta viena epizode, kurā [CC] runā ar [AA], sarunā netiek minēti visi Paziņojumā norādītie iepirkumi, un šajā sarunā tiek apspriesta sadarbība. Lietā nav iegūta informācija un Paziņojumā nav vērtēts, vai sarunām par sadarbību nav bijis tiesisks pamats. Līdz ar to KP nav vērtējusi patieso sarunas mērķi, kurš saistīts ar kopīgu piedāvājumu iesniegšanu, kas Ceļu pārvaldei nodrošina ne tikai dalību konkrētajā iepirkumā, bet arī iespēju iegūt nepieciešamo kvalifikāciju turpmākajiem iepirkumiem.

243 KP norāda, ka minētie Ceļu pārvaldes un RSTA viedokļi ir noraidāmi līdzīgu apsvērumu dēļ, kurus KP jau norāda Lēmumā (skat. Lēmuma 231., 233., 235. un 237. rindkopas). Vienlaikus KP papildus norāda, ka Lietas dalībnieku Ceļu pārvalde un A.C.B. pārstāvju savstarpējā saziņa jeb komunikācija 25.01.2017. sarunā nav uzskatāma par atļautu jeb tādu, kas viennozīmīgi būtu vērsta uz, un tā būtu loģiski izskaidrojama kā divu tirgus dalībnieku komunikācija par papildu pieredzes iegūšanu konkurences līmeņa celšanai. Kā KP norādīja iepriekš (skat. Lēmuma 237. rindkopu), 25.01.2017. sarunā pieminētie Lietas dalībnieku pārstāvji savā savstarpējā saziņā aktīvi ir dalījušies ar plāniem par Iepirkumu P5, A4, A6 un A2 sadalījumu. Tostarp, A.C.B. pārstāvis [AA] ne tika informē Ceļu pārvaldes pārstāvi [CC], ka viņam ir iedalīts Iepirkums A4, bet secīgi sarunā piedāvā šī Iepirkuma realizācijas variantu, proti, vispirms [AA] norāda [CC], ka *“No tiem “A” ceļiem te nekas prātīgs nav. Tas, kas tev būtu. Vienīgais tāds puslīdz prātīgais ir “A4”*”, tad secīgi [AA] piedāvā variantu, ka Ceļu pārvalde var piedalīties šajā Iepirkumā ģenerāluzņēmēja statusā, bet A.C.B. izpildīt apakšuzņēmēja darbus *“...mēs varētu darīt tā, kad tad, nu, ja tu, teiksim tā, baigi, baigi gribi, tad aizej tur par galveno...”, “...un tad es vienkārši paiešu tev apakšā. Nu, tu pats, pats ar sev paņēmsi kaut kādu daļu. Jā?”*, vienlaikus [AA] ierosina [CC] pārbaudīt kvalifikāciju Iepirkumam A4 un sarunā noteic arī mērķi – Ceļu pārvaldei saņemt kvalifikāciju (pieredzi) par būvdarbu veikšanu uz valsts galvenajiem autoceļiem: *“...lai tev būtu tas “A”*”. Ievērojot minēto, kā arī ņemot vērā Lietā citus iegūtos pierādījumus un saņemto informāciju²¹⁵, KP secina, ka 25.01.2017. Lietas dalībnieku Ceļu pārvalde un A.C.B. pārstāvju savstarpējā saziņa nav uzskatāma par komunikāciju starp diviem tirgus dalībniekiem par papildu pieredzes iegūšanu. KP norāda, ka Ceļu pārvaldes un RSTA viedokļos norādītais ir uzskatāms par mēģinājumu attaisnot Ceļu pārvaldes un A.C.B. savstarpējo komunikāciju pirms Iepirkuma A4, norādot to, ka informācijas apmaiņa ir notikusi ar mērķi veidot ģenerāluzņēmēja – apakšuzņēmēja sadarbību minētajā Iepirkumā. KP vērš uzmanību, kā atzinis Senāts²¹⁶, lai varētu konstatēt patiesas ģenerāluzņēmēja – apakšuzņēmēja attiecības tirgus dalībnieku starpā, tirgus dalībniekam ir jāspēj to darīt atklāti un tādā veidā, kas vērotājam no malas ļautu pietiekami skaidri saprast šādu attiecību veidošanu, un tikai tādā gadījumā informācijas apmaiņa uzņēmumu starpā varētu būt attaisnota ar šo īpašo situāciju.

244 Papildus KP norāda, ka Lietuvas Augstākā administratīvā tiesa 2020. gadā lēmumā, kurā tā izvērtēja būvniecības uzņēmumu UAB Irdaiva un AB Panevezio statybos trestas dalību iepirkumos²¹⁷, apstiprināja Lietuvas konkurences iestādes pieņemto lēmumu, kurā tas

²¹⁵ Lietā iegūto informāciju par Lietas dalībnieku Ceļu pārvalde un A.C.B. piedalīšanos Iepirkumā A4, kā arī Ceļu pārvaldes Viedoklī norādīto informāciju par Iepirkumu A4.

²¹⁶ AT 30.08.2022. rīcības sēdes lēmums lietā Nr. SKA-958/2022, *Valkas meliorācija*, 4. punkts.

²¹⁷ Lietuvas Augstākās administratīvās tiesas 03.06.2020. spriedums lietā Nr. eA-161-552/2020 (pieejams: <https://kt.gov.lt/lt/dokumentai/teismo-sprendimas/id.394>).

konstatēja, ka, ja uzņēmums nespēj individuāli kvalificēties iepirkumam, tam būtu kā apakšuzņēmēji jāpiesaista mazie vai vidējie uzņēmumi, kuri arī paši nespēj kvalificēties šim iepirkumam, tādā veidā neierobežojot konkurenci. Savukārt, piesaistot uzņēmumu, kurš pats būtu individuāli spējis kvalificēties iepirkuma prasībām, konkurence tika ierobežota. Tāpat arī Latvijas Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments 2014. gadā, izskatot KP lēmumu par pilnsabiedrības PS “Latroad” darbību²¹⁸, tai skaitā dalību iepirkumos, norādīja, ka mērķis, atļaujot uzņēmumu kopīgu piedāvājumu iesniegšanu iepirkumos, bija veicināt mazo un vidējo uzņēmēju iesaistīšanos, kuri citādi nespētu šiem iepirkumiem kvalificēties.²¹⁹ Savukārt, personu apvienības starp tirgus dalībniekiem, kuri katrs ir ekonomiski, finansiāli un tehniski spējīgi pildīt līgumsaistības patstāvīgi, nav pieļaujamas.²²⁰ Tātad, ja Ceļu pārvalde pati nespēja individuāli kvalificēties Iepirkumam A4, tai būtu vajadzējis kā apakšuzņēmēju piesaistīt kādu citu maza vai vidēja izmēra uzņēmumu, kurš arī nespēja individuāli kvalificēties šim Iepirkumam, un, šādā veidā apvienojot savus resursus, palielināt pretendentu skaitu Iepirkumā. Lietā nav iegūti pierādījumi tam, ka A.C.B. nebūtu spējusi kvalificēties Iepirkumam A4 individuāli. Vienlaikus, Ceļu pārvalde nav iesniegusi KP nekādus pierādījumus, ka sadarbība ar citu uzņēmumu, kurš individuāli nespēja kvalificēties Iepirkumam A4, būtu tikusi meklēta vai pat apsvērta. Tāpat pirms lēmuma pieņemšanas par sadarbības partnera meklēšanu kopīga piedāvājuma iesniegšanai Ceļu pārvaldei būtu bijis jāapsver, vai tā trūkstošo resursu – būvdarbu vadītāju – nebūtu spējīga piesaistīt pati, piemēram, pieņemot darbā personu ar attiecīgo kvalifikāciju.²²¹ Atkal – Ceļu pārvalde nav KP iesniegusi nekādus pierādījumus, ka šāda iespēja tika apsvērta.

245 KP uzsver, ka sarunas fragmentā par Iepirkumu A4 un turpmākā sarunā [CC] akceptē [AA] izteikto, ka Ceļu pārvaldei ir iedalīts Iepirkums A4, tādējādi akceptējot A.C.B. izteikto LVC Iepirkumu sadalījumu, [CC] atbildot: “Nu, vismaz kaut ko.” uz [AA] sarunā izteikto “Vienīgais, ko es tev varu piedāvāt, ir “A4””. Minētā [CC] frāze ir uzskatāma par piekrišanu [AA] teiktajam par Iepirkuma A4 sadalījumu. Kā arī KP norāda, ka pretēji Ceļu pārvaldes un RSTA viedoklim [AA] un [CC] 25.01.2017. saruna pierāda aizliegtās vienošanās esību un tās īstenošanu. KP, vērtējot Lietā iegūtos pierādījumus, tostarp minēto Lietas dalībnieku minētā sarunā atklāto savstarpējo saziņu Iepirkuma P5, A4, A6 un A2 kopsakarā, konstatē, ka Lietas dalībnieku A.C.B. un Ceļu pārvalde komunikācija liecina nevis par plānoto sadarbošanos Iepirkuma A4 ietvarā, bet par minēto Iepirkumu sadales plāna turpmāko kopīgo īstenošanu, lai palielinātu Lietas dalībnieka Ceļu pārvaldes iespējas uzvarēt IepirkumāA4, tādējādi izslēdzot savstarpējo konkurenci.

246 Papildus par Lietas dalībnieka Ceļu pārvaldes viedokli norādīto argumentāciju par Ceļu pārvaldes piedalīšanos Iepirkumā A4 KP norāda turpmāko. Kā jau tika norādīts Lēmuma 165. rindkopā, vienošanās KL 1. panta 11. punkta izpratnē ir divu vai vairāku tirgus dalībnieku līgums vai saskaņota darbība, kurā tirgus dalībnieki piedalās, kā arī lēmums, ko pieņēmusi reģistrēta vai neregistrēta tirgus dalībnieku apvienība (asociācija, savienība u.tml.) vai tās amatpersona. Atbilstoši arī KL 11. pantam ne visas vienošanās ir uzskatāmas par aizliegtām. Saskaņā ar KL 11. panta otro daļu vienošanās var tikt atzīta par spēkā esošu, ja vienošanās veicina preču ražošanas vai realizācijas uzlabošanu vai ekonomisko attīstību, radot labumu patērētājiem, un tām šā panta pirmajā daļā noteikto aizliegumu nepiemēro, turklāt šīs vienošanās:

²¹⁸ AT 20.06.2014. spriedums lietā Nr. SKA – 333/2014, *Latroad*

²¹⁹ Turpat, 10. punkts.

²²⁰ Turpat, 10. punkts.

²²¹ Skatīt, piemēram, Dānijas konkurences vadlīnijas par kopīgu piedāvājumu iesniegšanu iepirkumos, pieejamas <https://www.en.kfst.dk/media/t1lmhwkt/20201211-guidelines-on-joint-bidding.pdf>, 2.1. punktu.

1) neuzliek attiecīgajiem tirgus dalībniekiem ierobežojumus, kuri nav nepieciešami minēto mērķu sasniegšanai;

2) nedod iespēju likvidēt konkurenci ievērojamā konkrētā tirgus daļā.

247 Arī LESD 101. panta trešā daļa pieļauj konkurentu sadarbību, bet tai pašā laikā konkurentiem ir jāievēro informācijas apmaiņas robežas un apjoms, kuru pārkāpšanas gadījumā tiks uzskatīts par konkurenci ierobežojošu mērķi. Saskaņā ar Pamatnostādņu 86. punktu LESD 101. pants vairāk var attiekties uz konkurentu apmaiņu ar stratēģiskiem datiem, t.i., ar tādiem datiem, kas samazina tirgus stratēģisko nenoteiktību. Stratēģisku datu kopīga izmantošana var radīt konkurenci ierobežojošas sekas, jo tā samazina pušu neatkarību lēmumu pieņemšanā, mazinot to motivāciju konkurēt. Stratēģiska informācija var būt saistīta ar cenām (piemēram, faktiskajām cenām, tirdzniecībā piemērotajām atlaidēm, palielinājumiem, samazinājumiem), pasūtītāju sarakstiem, ražošanas izmaksām, apjomiem, apgrozījumu, pārdošanu, jaudām, kvalitāti, tirdzniecības plāniem, riskiem, ieguldījumiem, tehnoloģijām un pētniecības un izstrādes programmām un to rezultātiem. Parasti stratēģiski vērtīgākā ir informācija par cenām un apjomiem, tai seko informācija par izmaksām un pieprasījumu.

248 KP savā praksē norādījusi uz četriem kumulatīviem kritērijiem, kas jāņem vērā, izvērtējot vienošanās atbilstību KL 11. panta otrajai daļai:

1) efektivitātes ieguvumi – tiem jābūt objektīvi novērtējamiem, sasniegtajai efektivitātei ir jābūt skaidrai cēloniskai saiknei ar vienošanos, kā arī jābūt skaidri konstatējamam, ka attiecīgā efektivitāte ir sasniegta;

2) labums patērētājam – radītos efektivitātes ieguvumus pietiekamā apmērā ir jāsaņem patērētājam, turklāt, jo nopietnāks ir konkurences tiesību ierobežojums, jo lielākam ir jābūt patērētāja ieguvumam;

3) ierobežojuma nepieciešamība – jānoskaidro, vai ar vienošanos noteiktais ierobežojums ir nepieciešams, lai sasniegtu vienošanās mērķi, kā arī vai mērķi nav iespējams sasniegt, veicot citas, konkurenci mazāk ierobežojošas darbības;

4) iespēja likvidēt konkurenci – jāizvērtē, vai konkrētajā gadījumā ieguvums no konkurences tiesību aizsardzības ilgtermiņā nav lielāks kā īstermiņa efektivitātes ieguvumus.

Vienlaikus, lai vienošanos atzītu par spēkā esošu saskaņā ar KL 11. panta otro daļu, visiem četriem iepriekš minētajiem kritērijiem ir jāizpildās vienlaicīgi. Ja kaut viens no kritērijiem neizpildās, vienošanās ir atzīstama par aizliegtu. Savukārt atbilstoši KL 11. panta 2¹. daļai tirgus dalībniekam vai tirgus dalībnieku apvienībai, kas norāda, ka vienošanās atbilst KL 11. panta otrās daļas prasībām, ir pienākums to pierādīt.

249 KP norāda, ka Lietas dalībnieks Ceļu pārvalde nav iesniedzis pierādījumus, kas loģiski pamatotu un izskaidrotu, ka tā komunikācija 25.01.2017. sarunā ar Lietas dalībnieku A.C.B. par dalības nosacījumiem Iepirkumā A4 atbilstu LESD 101. panta 3. punktam un attiecīgi KL 11. panta otrajā daļā ietvertajiem četriem kumulatīvajiem nosacījumiem. KP uzsver, ka Ceļu pārvalde viedoklī norādītie pieņēmumi un apgalvojumi nevar tikt uzskatīti par pierādījumiem, kuri KP būtu jānovērtē Lēmumā saskaņā ar LESD 101. panta 3. punktu un attiecīgi KL 11. panta otro daļu. Turklāt, atbilstoši Lietā konstatētajam, Lietas dalībnieki Ceļu pārvalde un A.C.B. Iepirkumā A4 realizācijā rīkojušies atbilstoši sarunā panāktajai vienošanai, veicināja Lietas dalībnieka Ceļu pārvaldes iespējas uzvarēt šajā Iepirkumā, tādējādi nodrošināja minēto Lietas dalībnieku starpā panākto Iepirkuma A4 sadalījumu.

Par Iepirkumu sadales fiksāciju

250 RSTA norāda, ka Paziņojumā nav konstatēts, ka Ceļu pārvalde būtu bijusi informēta par tabulu un ka tai būtu bijusi pieejama Paziņojumā minētā tabula, ka tā būtu šajā tabulā veikusi atzīmes

- vai izteikusi šādu lūgumu.
- 251 Savukārt Ceļu pārvalde viedoklī norāda, ka neviena tabula Lietā nav iegūta, tādējādi jebkuri apsvērumi par tabulas saturu ir spekulatīvi un nav pamata uzskatīt, ka tajā nevarētu būt ietverta arī publiski pieejamā informācija par LVC iepirkumiem, ko apliecina arī Lietas dalībnieku paskaidrojumi. Ceļu pārvalde norāda, ka Lietā nav pierādījumu par to, ka tā būtu gatavojusi tabulu, tai būtu piedāvāts izteikt vēlmes par iepirkumiem, kuros tā vēlas piedalīties, tā būtu izteikusi vēlmes par iepirkumiem, kuros tā vēlētos piedalīties un tā būtu apspriedusies ar kādu Lietas dalībnieku, ar kuru tai it kā krustojas intereses par kādu konkrētu objektu, kā to risināt. Ceļu pārvalde norāda, ka [AA] un [CC] 25.01.2017. sarunā netiek pieminēta tabula, bet var piekrist, ka sarunas laikā ir dzirdama papīra lapu čaukstēšana, vienlaikus sarunā [CC] norāda, ka tam ir nepieciešams ieskatīties pierakstos. Ceļu pārvalde norāda, ka atbilstoši nepubliciskas sarunas ierakstam [AA] stāsta [CC], ka skatās A ceļus, tas var liecināt par to, ka [AA] sarunas laikā ir dokuments, kurā tas ieskatās, taču tas nenozīmē, ka [CC] ir iespēja šajā tabulā ieskatīties (no sarunas tas neizriet), turklāt saruna šajā kontekstā ir tikai par A ceļiem.
- 252 Ceļu pārvalde norāda, ka sarunās izmantotie dokumenti var saturēt tikai LVC plānoto un notikušo iepirkumu sarakstu, un šāda informācijas apkopošana un demonstrēšana nesatur aizliegtas vienošanās sastāva pazīmes. Savukārt kontekstā ar to, ka citam Lietas dalībniekam tiek piedāvāts izteikt savas vēlmes tabulas papildināšanai, Ceļu pārvaldei tiek piedāvāti objekti sadarbībai. Ceļu pārvalde norāda, ka 25.01.2017. sarunā [AA] piedāvā [CC] saskaņot sadarbību Iepirkumā A4. Sarunā [AA] informē, ka vakarā taisīs to lielo *razkladu* uz šo gadu un tad [CC] visu redzēs, kas vēl būs. Ceļu pārvalde norāda, ka saskaņošana attiecas uz sadarbību Iepirkumā A4, līdz ar to sarunas kopējais motīvs ir sadarbība un iespēja, Ceļu pārvaldei sadarbojoties iegūt pieredzi A ceļos. [CC] [AA] teikto par *razkladu* uz šo gadu saistīja ar sadarbības iespēju ar A.C.B., nevis ar informāciju par Lietas dalībnieku plāniem un iecerēm. Ceļu pārvalde neatzīst, ka tā būtu iepazinusies ar tabulu, tās rīcībā šāda tabula nav bijusi, tas ir pieņēmums, kas izdarīts no fakta, ka [CC] ir bijis klāt brīdī, kad [AA] ieskatās papīros, kuros varētu būt informācija par LVC iepirkumiem saistībā ar A ceļiem. Tāpat, Ceļu pārvaldes ieskatā, tabulā varēja tikt apkopota informācija, kas atspoguļo tās sagatavotāju redzējumu par konkurences situāciju iepirkumos, ņemot vērā tostarp citu tirgus dalībnieku paredzamo interesi (kvalifikāciju un spēju piedāvāt konkurētspējīgu piedāvājumu). Ceļu pārvaldes ieskatā, minētais pamato, kādēļ tā minēta atsevišķās sarunās saistībā ar tabulu, jo īpaši ņemot vērā Ceļu pārvaldes interesi sadarboties ar citiem tirgus dalībniekiem, kas, iespējams, izmantota ļaunprātīgos nolūkos.
- 253 KP, izvērtējot RSTA un Ceļu pārvaldes viedokļos norādīto par Iepirkumu sadales fiksāciju tabulā, skaidro, ka Lietas izpētē tika konstatēts, ka Iepirkumu sadales fiksācijai Lietas dalībnieki izmantoja tabulu (skat. Lēmuma 87.–90. rindkopas), KP secina, ka aizpildītās tabulas esība tika pieminēta gan 09.12.2016., gan 25.01.2017. nepublickā sarunā Lietas dalībnieku starpā, vienlaikus minētās nepublickās sarunas un Lietā vērtētā telefonsaruna par Iepirkumu A6, caurvij norādes, ka Lietas dalībnieki izmantoja tabulas aizliegtās vienošanās mērķu realizācijai un turpmāko izpildes rezultātu apkopošanai, kurās tika fiksēts Lietā identificēto LVC Iepirkumu dalījums starp Lietas dalībniekiem un tā faktiskā realizācija. Turklāt uzsverams, ka Ceļu pārvaldes pārstāvis [CC], sniedzot paskaidrojumus, skaidroja, ka tabula, kura sarunas laikā apskatīta ar A.C.B. pārstāvi [AA], ir bijusi LVC plānoto būvdarbu iepirkumu plāns²²². Tādējādi KP secina, ka 25.01.2017. sarunas laikā Lietas dalībnieku A.C.B. un Ceļu pārvaldes pārstāvi

²²² 29.06.2021. KP un Ceļu pārvalde padomes priekšsēdētāja [CC] sarunu protokola audioieraksta laiks 01.44.26 “...mēs tur skatījāmies ka tā, kas tabulā ir un kā vienmēr bija un pa lielām tas arī viņiem budžets ir apstiprināts, tai LVC, nu brīžiem kaut kas ir mainījies, bet pa lielām...” KP lūdza precizēt, par kuru tabulu ir runa: “var palūgt noprecizēt par tabulu, tā ir?” Uz to [CC] atbildēja: “nu kas valsts ceļos ir mājaslapā.” KP: “tā visiem pieejama?” [CC]: “Jā.”.

apskatīja tabulu, kurai par pamatu tika izmantota publiski pieejamais LVC plānoto būvdarbu iepirkumu plāns. KP norāda, ka apstākļi, ka minētais plāns ir publiski pieejams kalendārā gada beigās un sākumā, ticami, nav liedzis šim Lietas dalībniekiem izdarīt tajā piezīmes par Iepirkumu P5, A4, A6 un A2 sadalījumu.

254 Tāpat KP kā Lietas faktiskiem apstākļiem neatbilstošus, savstarpēji pretrunīgus un noraidāmus uzskata Ceļu pārvaldes apgalvojumus un pieņēmumus, ka Ceļu pārvaldes saskaņošana attiecas tikai uz sadarbību Iepirkumā A4 ar kopējo sadarbība motīvu un iespēju iegūt pieredzi A ceļos, un Ceļu pārvaldes norādīto, ka ar A.C.B tabula nav apspriesta, [CC] nebija iespēja tabulā ieskatīties, saruna bija tikai par A ceļiem, tajā nav piedāvāts izteikt un tā nav izteikusi vēlmes par iepirkumiem, kuros Ceļu pārvalde vēlas. KP atkārtoti norāda, ka 25.10.2017. sarunā starp minētajiem Lietas dalībnieku pārstāvjiem tika sadalīti Iepirkumi P5, A4, A6 un A2, kuru sadales apspriešana sarunā notika secīgi un tā ir vērtējama kā nepārtrauktā komunikācija. Tādējādi nav pamatoti izslēgt no sarunas komunikācijas pārrunātā Iepirkumu dalījuma atsevišķi vienu Iepirkumu A4. Turklāt norādāms, ka komunikācijā par Iepirkumiem P5 un A4 minētie Lietas dalībnieki apsprieda ne tikai to dalījumu, bet apmainījās ar papildu, plašāku, komerciāli sensitīvu informāciju.

Par Iepirkumiem

255 *Par Iepirkumu P5* Ceļu pārvalde viedoklī norāda, ka Lietā iegūtie pierādījumi par Lietas dalībnieku saziņu nepierāda, ka tā būtu realizējusi aizliegtu vienošanos, piedaloties P5 Iepirkumā:

a) informācija par to, ka iepirkums ar līguma priekšmetu, kas atbilst P5 Iepirkuma līguma priekšmetam, varētu tikt izsludināts, varēja būt zināma tirgus dalībniekiem pirms tā izsludināšanas, arī nepastāvot kartelim, un ne tikai Lietas dalībniekiem;

b) Lietā nav pierādījumu par to, ka Ceļu pārvalde būtu piedalījies kādās citās sarunās par P5 Iepirkumu līdz tā izsludināšanai. Līdz ar to šī saziņa līdz P5 Iepirkuma izsludināšanai neliecina par to, ka Ceļu pārvalde būtu bijusi informēta par [AA] un [DD] 09.12.2016. sarunā apspriesto P5. Lietā nav pierādījumu, ka Ceļu pārvalde būtu vienojusies ar Lietas dalībniekiem par to, ka tā piedalīsies P5 Iepirkumā, bet citi Lietas dalībnieki šajā iepirkumā nepiedalīsies vai sniegs aizsega piedāvājumus;

c) [CC] konsultējas ar [AA] kā ar uzņēmuma pārstāvi, kuram ir pieredze darbu veikšanā A ceļos. [AA] [CC] iesaka P5, ņemot vērā to, ka Ceļu pārvaldei P5 būs vieglāk izpildāms, vienlaikus [CC] pauž bažas, ka dalība var būt aprēķināta aprēķināto izmaksu dēļ;

d) [AA] nesola, ka nepiedalīsies šajā Iepirkumā, kā arī nesola, ka nepiedalīsies cits Lietas dalībnieks vai ka tie iesniegs aizsega piedāvājumus;

e) no sarunas viennozīmīgi secināms, ka [CC] aprēķinātās izmaksas izpauž, nevis lai mazinātu konkurenci un panāktu, ka citu piedāvājums ir mazāk konkurētspējīgs, bet gan tādēļ, ka tam ir bažas, ka izmaksas pārsniedz plānoto Iepirkuma budžetu;

f) 09.12.2016. saruna starp [AA] un [DD] pierāda nevis to, ka Ceļu pārvalde ir aizliegtas vienošanās dalībniece, bet gan to, ka citi Lietas dalībnieki plāno savas iespējas piedalīties Iepirkumos, rēķinoties ar citu tirgus dalībnieku iespējamo konkurenci, jo informācija par konkurentu iespējām iesniegt piedāvājumus (atbilstība kvalifikācijas prasībām) un konkurētspēju (izejmateriālu piegādes vietas) ir zināma un paredzama ar augstu varbūtības pakāpi iepriekš. Minēto pamato fakts, ka [AA] uzstājīgi norāda, ka Ceļu pārvaldei šajā Iepirkumā ir jāpiedalās, nevis [CC] norāda, ka tas ir Iepirkums, kurš pienākas Ceļu pārvaldei;

g) ņemot vērā minēto, Ceļu pārvalde, tai nezinot, iespējams, ir iesaistīta darbību saskaņošanā, ko realizē citi Lietas dalībnieki, ar manipulācijām un konsultācijām cenšoties panākt no Ceļu pārvaldes tiem vēlamu rīcību, jo īpaši, ņemot vērā to, ka Ceļu pārvaldei tās konkurētspējas veicināšanai, lai piedalītos A ceļu iepirkumos, ir nepieciešama sadarbība ar

tiem;

h) Paziņojumā ir nekorekti atreferēta un skaidrota [AA] un [CC] saruna, to vērtējot nevis no perspektīvas, kādi pierādījumi liecina par to, kas objektīvi ir zināms [CC], bet gan no perspektīvas, kas, iespējams, zināms citiem tirgus dalībniekiem, pieņemot, ka [CC] ir tikpat informēts;

i) Ceļu pārvalde nenoliedz faktu, ka [CC], izpaužot plānus piedalīties konkrētajā Iepirkumā un izmaksu aplēses, var veidot negatīvu ietekmi uz konkurenci, bet nav pamata uzskatīt, ka šī [CC] rīcība atbilst pārkāpuma sastāvam, kas minēts Paziņojumā. Ja [AA] šo informāciju ir izmantojis citiem mērķiem, vienojoties ar citu Lietas dalībnieku, Ceļu pārvalde par to nevar būt atbildīga, jo tā nebija par to informēta. Ceļu pārvaldes rīcība var tikt vērtēta tikai saistībā ar informācijas izpaušanu A.C.B.

256 KP novērtē Ceļu pārvaldes apgalvojumus par Iepirkumu P5 kā Lietas faktiskiem apstākļiem neatbilstošus, savstarpēji pretrunīgus un noraidāmus. KP norāda, ka atbilstoši Lietā esošajiem pierādījumiem Iepirkuma P5 dalījums ir noticis visu Lietas dalībnieku starpā, proti, vispirms Iepirkuma P5 dalījums tika apspriests Lietas dalībnieku STARBAG un A.C.B. pārstāvju 09.12.2016. sarunā, kurā A.C.B. pārstāvis [AA] sadalīja P5 kā Ceļu pārvaldes piekritīgo Iepirkumu, tad secīgi šī Iepirkuma dalījums ir apspriests Lietas dalībnieku A.C.B. un Ceļu pārvaldes pārstāvju sarunā. Tādējādi KP konstatē, ka Iepirkums P5 ir sadalīts starp visiem Lietas dalībniekiem un visiem Lietas dalībniekiem pastāv vienotā izpratne par tā sadalījumu. Pretēji Ceļu pārvaldes viedoklī norādītajam Lietā esošie pierādījumi liecina, ka A.C.B. pārstāvis gan 09.12.2016. sarunā ar STARBAG pārstāvi, gan 25.01.2017. sarunā ar Ceļu pārvaldes pārstāvi apmainās ar informāciju par Iepirkuma P5 dalījumu. Tāpat Lietā esošo pierādījumu apmērs liecina, ka Lietas dalībnieki A.C.B. un STRABAG ir iesnieguši Iepirkumā P5 aizsega piedāvājumus vai piedāvājumus, kas nav gatavoti patiesas konkurences apstākļos. Par to liecina ne tikai 09.12.2016. sarunā teiktais, bet arī bijušā STRABAG pārstāvja [DD] paskaidrojumos sniegtā informācija KP (skat. Lēmuma 127. rindkopu).

257 KP norāda, ka kritiski ir vērtējami Ceļu pārvaldes apgalvojumi, ka saruna starp [AA] un [DD] pierāda, ka citi Lietas dalībnieki plāno savas iespējas piedalīties iepirkumos, rēķinoties ar iespējamo konkurenci, un ka Ceļu pārvalde, tai nezinot, iespējams, ir iesaistīta darbību saskaņošanā, ko realizē citi Lietas dalībnieki, ar manipulācijām un konsultācijām cenšoties panākt no Ceļu pārvaldes tiem vēlamo rīcību, jo īpaši ņemot vērā, ka Ceļu pārvaldei tās konkurētspējas veicināšanai, lai piedalītos A ceļu iepirkumos, ir nepieciešama sadarbība ar tiem. Iepirkums P 5 tika organizēts nevis uz valsts galvenā autoceļa (A), bet uz valsts reģionālā autoceļa P5, *valsts reģionālā autoceļa P5 Ulbroka-Ogre km 20,54–25,00 pārbūve*. Gan 09.12.2016., gan 27.01.2017. sarunā Iepirkums P5 tika sadalīts starp visiem Lietas dalībniekiem. 25.01.2017. par Iepirkuma P5 sadalījumu tika informēts Ceļu pārvaldes pārstāvis [CC], kurš nav izteicis neapmierinātību vai iebildumus par šī Iepirkuma sadalījumu viņa pārstāvētajam Lietas dalībniekam. Turklāt 25.01.2017. sarunā Ceļu pārvaldes pārstāvis [CC] ne tikai piedalījies Iepirkuma P5 sadalīšanas apspriešanā, bet komunikācijā ar A.C.B. pārstāvi [AA] apmainījās ar tā piedāvājuma (pašizmaksu) cenām, ko daļēji apstiprina pati Ceļu pārvalde, viedoklī atzīstot, ka negatīvu ietekmi uz konkurenci var veidot apstākļi, ka [CC] izpauž plānus piedalīties Iepirkumā P5 un tā izmaksu aplēses.

258 *Par Iepirkumu A4* Ceļu pārvalde norāda, ka tā realizācijā Ceļu pārvalde sadarbojās ar A.C.B., jo Ceļu pārvalde individuāli nevarēja kvalificēties Iepirkumam A4, jo Ceļu pārvaldē nestrādāja atbilstošas kvalifikācijas speciālists – atbildīgais būvdarbu vadītājs. Ceļu pārvaldei bija nepieciešams A.C.B. speciālists kvalifikācijai Iepirkumā, abpusēji pamatoti un uz biznesa loģiku balstīta bija sadarbība arī darbos noteiktajā objektā.

259 Ceļu pārvalde norāda, ka [AA] un [CC] saruna ir par iespējamu sadarbību A ceļos, kurā ir

ieinteresēta Ceļu pārvalde. Fakts, ka Ceļu pārvaldei trūkst pieredzes, lai piedalītos individuāli, nav vērtējams kā komercnoslēpums, jo šādu informāciju no publiski pieejamas informācijas nozares speciālistam nav grūti izsecināt, savukārt Lietā iegūtie pierādījumi par Lietas dalībnieku saziņu nepierāda, ka Ceļu Pārvalde būtu realizējusi aizliegtu vienošanos, piedaloties A4 Iepirkumā.

260 Ceļu pārvalde skaidroja, ka no [AA] un [CC] sarunas noprotams sarunas mērķis saistībā ar A4 – lai Ceļu Pārvalde iegūtu pieredzi A ceļos, tāpat no sarunas izriet, ka [CC] varētu būt arī iepriekš lūdzis iespēju sadarboties ar A.C.B., kas ļautu Ceļu pārvaldei, iesniedzot piedāvājumus par darbiem A ceļos, balstīties uz A.C.B. pieredzi, un no sarunas izsecināms, ka [AA] bija apsolījis sadarboties ar Ceļu pārvaldi jau iepriekš. [AA] sarunā atkārtoti uzsvēra, ka [CC] var piedāvāt A4 saistībā ar to, ka neapdomīgi esot apsolījis, un piedāvā [CC] saskaņot A4.

261 Papildus Ceļu pārvalde norādīja, ka Lietā nav pierādījumu, ka Ceļu pārvalde būtu vienojusies ar Lietas dalībniekiem par to, ka tā piedalīsies Iepirkumā A4, bet citi Lietas dalībnieki šajā Iepirkumā nepiedalīsies vai sniegs aizsega piedāvājumus. Ceļu pārvaldes ieskatā, [CC] ir interese kvalifikācijas iegūšanas nolūkos sadarboties ar citiem tirgus dalībniekiem, un ar šādu mērķi [CC] vērsies pie [AA]. Tā kā informācija par to, ka Iepirkums A4 tiks izsludināts, bija zināma pirms tā izsludināšanas, šādas sarunas par sadarbību varēja notikt arī pirms, nepārkāpjot konkurences tiesības.

262 Tāpat Ceļu pārvalde norāda, ka 09.12.2016. sarunā [AA] stāstīja [DD], ka A4 Iepirkums ir Ceļu pārvaldei tādēļ, ka jau bija uzsāktas konceptuālas sarunas par sadarbību un [AA] bija izvērtējis sev piemēroto sadarbības modeli – Ceļu pārvalde ir ģenerāluzņēmējs –, ko arī piedāvāja [CC] vēlākā sarunā 25.01.2017., bet 09.12.2016. saruna starp [AA] un [DD] pierāda nevis to, ka Ceļu pārvalde ir aizliegtas vienošanās dalībnieks, bet gan to, ka citi Lietas dalībnieki plāno savas iespējas piedalīties iepirkumos. Citos A ceļu darbu iepirkumos šajā periodā Lietā vērtētajos iepirkumos Ceļu pārvalde nav piedalījusies. Saskaņā ar Lietas materiāliem [AA] un [CC], sniedzot paskaidrojumus, apstiprina, ka sarunas mērķis un turpmākā sadarbība tika plānota Ceļu pārvaldes kvalifikācijas palielināšanai A ceļos.

263 KP novērtē Ceļu pārvaldes apgalvojumus par Iepirkumu A4 kā Lietas faktiskiem apstākļiem neatbilstošus, savstarpēji pretrunīgus un noraidāmus. KP iepriekš Lēmumā (skat. Lēmuma 233., 243.–248. rindkopas) detalizēti un pamatoti argumentēti izvērtēja Ceļu pārvaldes viedokli caurvīto mēģinājumu attaisnot Ceļu pārvaldes un A.C.B. savstarpējo aizliegto komunikāciju par Iepirkuma A4 sadalījumu un informācijas apmaiņu par dalības nosacījumiem tajā, kā komunikāciju starp plānotiem sadarbības partneriem Ceļu pārvaldei un A.C.B. veidojot ģenerāluzņēmēja – apakšuzņēmēja sadarbību minētajā Iepirkumā ar mērķi Ceļu pārvaldei iegūt pieredzi A ceļu darbos. KP Lēmumā iepriekš detalizēti izskaidroja un kā Lietas faktiskiem un tiesiskiem apstākļiem neatbilstošus noraidīja līdzīgus Ceļu pārvaldes skaidrojumus. Tāpat KP norāda, ka Ceļu pārvaldes skaidrojumā par Iepirkumu A4 norādīta informācija ir neatbilstoša Lietas faktiskiem apstākļiem, proti, pretēji Ceļu pārvaldes apgalvojumos minētajam, Lietā nav konstatēts, ka starp Lietas dalībniekiem STRABAG un A.C.B. būtu notikusi komunikācija par Iepirkumu A4, vai tas tiktu pieminēts vai apspriests 09.12.2016. šo Lietas dalībnieku pārstāvju sarunā. Ņemot vērā minēto, KP noraida šādus Ceļu pārvaldes viedokli norādītos pieņēmumus par Iepirkumu A4.

264 Par Iepirkumu A6 Ceļu pārvalde norāda, ka Iepirkumā nepiedalījās objekta attāluma no Ceļu pārvaldes bāzes un asfaltbetona rūpnīcas dēļ, kas ir ap 100 km. Ceļu pārvalde norāda, ka, piegādājot asfaltu no savas ražotnes, asfalta piegādes izmaksas veidotu būtisku īpatsvaru no kopējām izmaksām. Ceļu pārvalde, vērtējot dalības izredzes Iepirkumā, pieņēma ekonomiski pamatotu lēmumu Iepirkumā nepiedalīties, secināja, ka tās piedāvājums ar lielu varbūtību nebūs konkurētspējīgs. [AA] teiktais, ka A6 arī nav Ceļu pārvaldei, ir loģisks un balstīts uz pamatotu

pieņēmumu secinājumu, kas savukārt balstīts uz publiski pieejamu informāciju, ņemot vērā Ceļu pārvaldes ražotnes atrašanās vietu. Šāds [AA] apgalvojums nevar tikt vērtēts kā vienošanās par dalību Iepirkumā. Ņemot vērā, ka šīs sarunas mērķis kopumā ir sadarbības iespēju vērtēšana, pamatoti, ka [AA] un [CC] apspriež dažādus potenciālos iepirkumus. Informācija par to, ka iepirkums ar līguma priekšmetu, kas atbilst Iepirkuma A6 līguma priekšmetam, varētu tikt izsludināts, varēja būt zināma tirgus dalībniekiem vai vismaz [AA] pirms tā izsludināšanas, arī nepastāvot kartelim, un ne tikai Lietas dalībniekiem, [AA] paskaidrojumi apstiprina iepriekš minēto Ceļu pārvaldes skaidrojumu.

265 *Par Iepirkumu A2* Ceļu pārvalde norāda, ka Iepirkumā nepiedalījās, pieņēma ekonomiski pamatotu lēmumu tajā nepiedalīties, jo resursi šajā darbu izpildes periodā bija ierobežoti. Ceļu pārvaldes darbi izriet no publiskajiem iepirkumiem, citiem tirgus dalībniekiem šī informācija varēja būt pieejama, un, balstoties uz to, tie varēja izdarīt pieņēmumus par Ceļu pārvaldes spējām piedalīties iepirkumos. [AA] piemin A2, kas arī nav Ceļu pārvaldei. Tā kā Ceļu pārvalde šim Iepirkumam, iespējams, nevar kvalificēties individuāli, šāds secinājums ir loģisks un balstīts uz pamatotu pieņēmumu, kas savukārt balstīts uz publiski pieejamu informāciju. Līdz ar to šādas informācijas apmaiņa nevar tikt vērtēta kā sensitīvas informācijas izpaušana vai vienošanās par dalību Iepirkumā A2. Citi pierādījumi saistībā ar Ceļu pārvaldes rīcību attiecībā uz šo Iepirkumu Lietā nav konstatēti. Lietas materiālos esošie [AA] paskaidrojumi apstiprina iepriekš minēto Ceļu pārvaldes skaidrojumu.

266 KP, izvērtējot Ceļu pārvaldes sniegtos skaidrojumus par Iepirkumu A6 un A2, noraida tos, secinot, ka līdzīgā argumentācija ir minēta iepriekš Viedoklī. KP, vērtējot Lietas dalībnieku A.C.B. un Ceļu pārvaldes pārstāvju 25.01.2017. komunikāciju, secina, ka minētie pārstāvji savstarpējā saziņā aktīvi ir dalījušies ar plāniem par Iepirkumu P5, A4, A6 un A2 sadalījumu. Secīgi izrunājot Iepirkumu P5 un A4 sadalījumu, minētā A.C.B. pārstāvis [AA] norāda Ceļu pārvaldes pārstāvim [CC], ka Iepirkumi A6 un A2 Ceļu pārvaldei nav iedalīti, piebilstot, ka Iepirkums A2 ir iedalīts viņa uzņēmumu grupas uzņēmumam. KP Lietas izpētē nevērtēja, cik ekonomiski pamatoti bija Ceļu pārvaldes lēmumi nepiedalīties gan Iepirkumā A6, gan Iepirkumā A2, bet vērtēja un konstatēja aizliegto vienošanos esību Lietas dalībnieku A.C.B. un Ceļu pārvaldes starpā notikušajā komunikācijā, kuras laikā šie Lietas dalībnieki savstarpēji saskaņoja darbības, kā arī apmainījās ar informāciju par plāniem, tostarp par plānoto Iepirkumu A6 un A2 sadalījumu. Saskaņā ar Lietas materiāliem, Ceļu pārvaldes pārstāvis [CC] apzinās un atzīst pastāvošo aizliegto vienošanos Lietas dalībnieku starpā, kura izpaužas kā aizliegta vienošanās par Iepirkumu A6 un A2 sadalīšanu, proti, iepriekš vienojoties vismaz Iepirkumā A2 par paredzamo konkrētā iepirkuma uzvarētāju. KP secina, ka Ceļu pārvaldes pārstāvis [CC], piekrītot un neizsakot neapmierinātību vai iebildumus šādam A.C.B. pārstāvja [AA] Iepirkuma A6 un A2 sadalījumam, akceptē un atzīst A.C.B. izteikto konkrēto Iepirkumu A2 un A6 sadalījumu. Vienlaikus KP kritiski novērtē sniegtos skaidrojumus par to nepiedalīšanos Iepirkumā A6 un A2, jo Ceļu pārvalde nav iesniegusi pierādījumus, kas pierādītu, ka tā būtu vērtējusi iespēju piedalīties minētajos Iepirkumos, veidojot personu apvienības vai balstoties uz kāda cita tirgus dalībnieka spējām, ko pats Lietas dalībnieks aktīvi izmantoja citos iepirkumos.

Par konkrēto tirgu

267 Ceļu pārvalde Viedoklī norāda, ka 1) uz indikatīvi noteiktu konkrēto tirgu aprēķināta tirgus daļa nav atzīstama par faktu, kas būtu izmantojams, vērtējot Lietas dalībnieku ietekmi tirgū; 2) nav pamata konkrēto tirgu definēt saistībā ar konkrēto objektu; 3) ir nekorekti novērtēta piedāvājuma aizstājamība; 4) nav skaidrs, cik preču tirgi Lietā ir definēti un vai ģeogrāfiskais tirgus ir definēts korekti kā Latvija, ja no pieprasījuma puses dažādas Latvijas vietas pasūtītājam nav aizvietošanas ar konkrēto objekta vietu.

- 268 Lietās par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumiem, kas izpaužas kā vienošanās, kas ir aizliegta pēc mērķa, precīza konkrētā tirgus, t.sk. konkrētās preces tirgus un konkrētā ģeogrāfiskā tirgus, definēšana nav nepieciešama. Tāpēc šajā lietā konkrētais tirgus tiek definēts indikatīvi, lai noteiktu, kurā tautsaimniecības nozarē ir noticis KL pārkāpums un vai aizliegtā vienošanās ietekmē un kādā apmērā tirdzniecību starp dalībvalstīm LESD 101. panta 1. punkta kontekstā. Līdz ar to konkrētās lietas ietvaros konkrētās preces tirgus un konkrētā ģeogrāfiskā tirgus definēšana tiek veikta tiktāl, cik tā ir nepieciešama LESD kontekstā, kritēriju pārbaudei.
- 269 Tāpat Paziņojuma tabulā Nr. 1 atspoguļotās Lietas dalībnieku tirgus daļas ir aprēķinātas, definējot Lietā ietekmēto tirgu pēc iespējas plašāk, kas nozīmē, ka, sašaurinot konkrētā ietekmētā tirgus definīciju, Lietas dalībnieku tirgus daļas pieaugtu, kas faktiski atspoguļots arī Paziņojuma tabulā Nr. 3, kur tirgus daļas ir aprēķinātas, sašaurinot lietā ietekmēto tirgu un definējot to kā ceļu un maģistrāļu būvniecību. Arī Ceļu pārvalde Viedoklī norāda, ka ir nepamatoti konkrētajā tirgū iekļaut gan visu veidu ēku būvniecību, gan visu veidu inženierbūvju būvniecību, līdz ar to KP norāda, ka attiecīgi Paziņojuma tabulā Nr. 3 atspoguļotajām tirgus daļām Lietas dalībnieku tirgus daļas konkrētajā ietekmētajā tirgū ir uzskatāmas par būtiskām.
- 270 Attiecībā uz tirgus definējumu un piedāvājuma aizstājamību KP skaidro, ka konkrētajā nozarē konkurence starp pakalpojumu sniedzējiem izpaužas kā sāncensība iepirkumos par līgumiem. Arī Ceļu pārvalde Viedoklī norāda, ka ceļu būvniecība pamatā balstās uz publiskajiem iepirkumiem. Pēc attiecīgo līgumu noslēgšanas pakalpojumu sniedzēji sniedz pakalpojumus atbilstoši iepirkumos noteiktajām prasībām, apstiprinātu inženierbūvju būvniecību un cenām.
- 271 Vērtējot piedāvājuma aizstājamību konkrētajā Lietā ir jāņem vērā, ka iepirkumi mēdz būt ļoti atšķirīgi, piemēram, atšķiras iepirkuma priekšmetā noteiktie tehnoloģiskie materiāli, izmantojamais tehnoloģiskais process vai arī pakalpojuma sniegšanas un saņemšanas vieta jeb ģeogrāfiskā atrašanās vieta. No pakalpojuma saņēmēja puses ir būtiski saņemt tieši iepirkumā norādīto precī vai pakalpojumu, jo to nav iespējams aizstāt ar citu precī vai pakalpojumu, piemēram, autoceļa posma pārbūve Ventspilī nav aizvietojama ar autoceļa seguma atjaunošanu Rēzeknē. Tas faktiski nozīmē, ka pieprasījuma pusē aizstājamība ir ierobežota, līdz ar to, KP ieskatā, katrs iepirkums varētu būt vērtējums kā atsevišķs tirgus. Viedoklī Ceļu pārvalde norāda, ka nepieciešamības gadījumā specifisko ceļu būves tehniku var iznomāt pārsvarā tikai no konkurentiem un ka komersanti, kas sniedz ceļu būvniecības pakalpojumu Latvijā, piedalās iepirkumos arī ārpus Latvijas un tiem pieder rūpnīcas un karjeri ārpus Latvijas, kas norāda uz potenciāli plašo piedāvājuma aizstājamību, līdz ar to faktiskā dalība iepirkumos atspoguļo konkurences līmeni un iespējamo piedāvājuma aizstājamību.
- 272 KP atkārtoti norāda, ka vienošanās, kas ir aizliegta pēc mērķa, precīza konkrētā tirgus definēšana nav nepieciešama, piemēram, kā tas ir KL 13. panta pirmās daļas pārkāpumos par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, kur lietas izvērtēšanas laikā izdarītie secinājumi ir atkarīgi no precīza konkrētā tirgus definīcijas, kas nav attiecināms uz konkrēto Lietu, kur konkrētais tirgus tiek definēts tikai LESD kritēriju pārbaudei un neietekmē lietas izvērtēšanas laikā izdarītos secinājumus par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumiem.
- 273 Turklāt, KP noraida kā nepamatotu Ceļu pārvaldes Viedoklī ietvertos norādus par it kā neprecīzu Lietas dalībnieku tirgus varas novērtēšanu, jo KL 11. pants nosaka, ka ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā. Attiecīgi jau no pašas normas izriet, ka aizliegtās vienošanās konstatācijai nav jāpierāda vai jāpastāv tādām papildkritērijām kā “būtiskai ietekmei konkrētā tirgū”.

274 Kā jau atzinusi Augstākā tiesa, tad aizliegtu vienošanos lietās noteikt konkrēto tirgu nepieciešams vienīgi konkurences attiecību pastāvēšanas konstatēšanai. Taču šāda tirgus noteikšanai nav nepieciešama tāda precizitāte kā dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas lietās, kur jānoteic tirgus vara²²³. Attiecīgi secināms, ka aizliegtās vienošanās pierādīšanas standartā tirgus varas apmēram nemaz nav juridiskas nozīmes un tas var ietekmēt, piemēram, KP piemērotā naudas soda apmēru, tā kā lielāka ietekme tirgū loģiski arī izraisītu smagākas aizliegtās vienošanās radītās sekas konkurencei.

Par atbildību mīkstinošiem apstākļiem

275 Ceļu pārvalde savā Viedoklī norāda, ka 1) ir izstrādājusi politiku par aizliegtiem konkurences ierobežojumiem; 2) ir ieviesusi politiku par aizliegtiem konkurences ierobežojumiem, iepazīstinot ar to darbiniekus; 3) ir noteikusi atbildīgo struktūrvienību par darbības atbilstības konkurences tiesībām nodrošināšanai; 4) darbiniekiem ir saistoša politika, un par tās neievērošanu ir paredzēta atbildība; 5) ir izstrādājusi nolikumu par komercnoslēpuma aizsardzību. Ceļu pārvaldes ieskatā, šie apstākļi ir vērtējami kā atbildību mīkstinoši apstākļi.

276 KP noraida Ceļu pārvaldes viedokli un norāda, ka tas vien, ka KP savā iepriekšējā lēmumu pieņemšanas praksē, ņemot vērā konkrēto lietu apstākļus (piemēram, tirgus dalībnieks atzinis pārkāpumu) papildus dažos gadījumos kā atbildību mīkstinošu apstākli ir ņemusi vērā atbilstības konkurences tiesību normām nodrošināšanas programmas ieviešanu, nenozīmē, ka KP būtu pienākums konkrētajā gadījumā rīkoties līdzīgi. Praksē KP šādu apstākli ņem vērā, ja tas kopā ar citiem apstākļiem (it īpaši konkurences tiesību pārkāpuma fakta atzīšanu) norāda, ka tirgus dalībnieks patiešām izprot pārkāpuma būtību, raksturu un ir veicis darbības ar mērķi novērst to atkārtošā nākotnē. Atbilstoši EST tiesu praksei norādāms, ka tas vien, ka uzņēmums pieņem atbilstības konkurences tiesību normām nodrošināšanas programmu, nevar būt derīga un droša garantija tam, ka tas nākotnē ilgstoši ievēros minētās tiesību normas, tādējādi šādas programmas esība nevar radīt EK pienākumu samazināt naudas sodu tādēļ, ka preventīvais mērķis, kuru ar to ir paredzēts sasniegt, vismaz daļēji jau esot ticis sasniegts.²²⁴

277 Konkrētajā gadījumā jāņem vērā, ka Ceļu pārvalde nav atzinusi pārkāpumu savā rīcībā, kas norāda uz to, ka Ceļu pārvalde nav izpratusi pārkāpuma būtību un nedod KP apstiprinājumu, ka nākotnē tiks ievēroti konkurences tiesības regulējošie normatīvie akti. Līdz ar to KP kritiski vērtē Ceļu pārvaldes 26.04.2023. izstrādāto "*Politika par aizliegtiem konkurences ierobežojumiem*", kā arī Ceļu pārvaldes 15.03.2023. apstiprināto darba kārtības noteikumu patieso būtību un to izstrādes mērķus, ciktāl tie attiecas uz konkurences tiesību ievērošanu.

278 Turklāt, KP vērs uzmanību, ka 19.12.2008. izstrādātais Ceļu pārvaldes nolikums par komercnoslēpuma aizsardzību ir izstrādāts vairāk kā 8 gadus pirms Lietā konstatētā pārkāpuma sākuma perioda, taču nekādi nav ietekmējis Ceļu pārvaldes pārstāvja rīcības neatbilstību konkurences tiesībām.

279 Jebkurā gadījumā, formāla iekšējās kārtības dokumentu izstrāde pēc konkurences tiesību pārkāpuma izdarīšanas, kā arī, apzinoties, ka KP veic izpēti pret attiecīgo tirgus dalībnieku, nerada pienākumu KP automātiski konstatēt atbildību mīkstinošu apstākli. Līdz ar to KP šajā gadījumā neuzskata par pamatotu samazināt Ceļu pārvaldei noteikto sodu.

Par solidāro atbildību

280 RSTA norāda, ka:

²²³ AT 01.09.2011. sprieduma lietā Nr. SKA-92/2011 (A42423507), 13. punkts ar atsauci uz AT 29.04.2011. spriedumu lietā Nr. SKA-100/2011 (A43005209), 20., 23. punkts.

²²⁴ EST 14.05.2014. sprieduma lietā Nr. T-406/09, *Donau Chemie AG*, 62. un 169. punkts.

- 1) Lietā nav iegūti pierādījumi, kas pamatotu RSTA solidāro atbildību par Ceļu pārvaldes iespējamu dalību aizliegtā vienošanā, jo RSTA izšķirošas ietekmes fakts, kas ietver tiesības ievēlēt pārvaldes institūciju pārstāvjus, vēl nenodrošina iespēju ietekmēt pārvaldes institūciju lēmumus;
- 2) gan no tiesību normām, gan KP prakses izriet, ka KP nav pienākuma piemērot solidāro atbildību, bet KP ir jāvērtē un jāpamato solidārās atbildības piemērošana katrā konkrētajā lietā;
- 3) KP nav juridiska pamata konstatēt atbildību par administratīvu pārkāpumu un piemērot naudas sodu RSTA. Tādējādi KP, piemērojot solidāro atbildību RSTA, ir pārkāpusi patvaļas aizlieguma principu;
- 4) fakts, ka EST akceptē un EK piemēro solidāro atbildību par konkurences tiesību pārkāpumu personai, kura nav bijusi pārkāpumā tieši iesaistīta, nedod tiesības KP piemērot šādu atbildību. KP savas pilnvaras realizē administratīvo tiesību ietvaros, un KP drīkst pieņemt tikai tādus lēmumus, kādus paredz likums. Savu rīcības brīvību KP ir tiesīga izmantot nacionālo normatīvo aktu ietvarā. Turklāt nelabvēlīgu administratīvo aktu iestāde nav tiesīga pamatot ar analogiju, balstoties uz EST un EK praksi.

281 KP noraida RSTA viedokļus kā nepamatotus un klajā pretrunā esošus ar ES un Latvijas tiesību normām un judikatūru.

282 Pirmkārt, Latvijas tiesu praksē²²⁵ jau ir vērtēts solidārās atbildības noteikšanas tiesiskums un mātes sabiedrības izšķirošās ietekmes konstatēšana, no kuras izriet mātes sabiedrības solidārā atbildība, ja mātes sabiedrībai pieder 100 % meitas sabiedrības kapitāla daļu. Secīgi atzīts, ka kontrole pār 100 % meitas sabiedrības kapitāla daļām ļauj prezumēt mātes sabiedrības izšķirošo ietekmi bez jebkādu citu papildkritēriju novērtējuma vai analīzes.

283 Mātes sabiedrības atbildība par pārkāpumu izriet nevis no dalības pārkāpuma izdarīšanā vai tā iniciēšanā, bet gan no tā, ka attiecīgie tirgus dalībnieki ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku un pārkāpuma izdarītāji savu rīcību nenosaka patstāvīgi²²⁶.

284 Iepriekš minēto argumentāciju apstiprinājusi arī Administratīvā apgabaltiesa lietā *Preiss*²²⁷, norādot, ka saskaņā ar KL 1. panta pirmās daļas 9. punktu mātes sabiedrība un tās meitas sabiedrība var tikt uzskatītas par vienu tirgus dalībnieku un, pieņemot lēmumus par konkurences tiesību pārkāpumiem, KP var tos attiecināt arī uz lietā iesaistīto sabiedrību mātes uzņēmumiem, nosakot mātes sabiedrības un meitas sabiedrības solidāro atbildību, konstatējot, ka mātes sabiedrībai pieder 100 % meitas sabiedrības kapitāla daļu.

285 KP vērs uzmanību, ka, nosakot solidāro atbildību mātes sabiedrībai, pirmkārt, nekonstatē administratīvo pārkāpumu, tā kā KP veic savas funkcijas administratīvā procesa (KL un APL) ietvaros, nevis rīkojas Administratīvās atbildības likuma tvērumā. Otrkārt, KP Lietā konstatē RSTA solidāru atbildību par meitas sabiedrības izdarītu konkurences tiesības pārkāpumu, nevis atzīst RSTA par tiešu aizliegtās vienošanās dalībnieku. KP tiesības adresēt mātes sabiedrībai lēmumu, ar kuru tiek uzlikti naudas sodi, izriet nevis no tā, ka mātes sabiedrība būtu pamudinājusi savu meitas sabiedrību izdarīt pārkāpumu, ne arī, vēl jo mazāk, no mātes sabiedrības dalības minētajā pārkāpumā, bet gan no fakta, ka tās veido vienotu tirgus dalībnieku²²⁸.

286 Līdz ar to KP tiesības noteikt solidāru atbildību izriet no EST judikatūras, Latvijas judikatūras

²²⁵ AA 0.03.2017. spriedums lietā Nr. A43012214, *KIA Auto*, 28. punkts; AA 29.10.2012. spriedums lietā Nr. A43015111, *Preiss*, 8. punkts.

²²⁶ KP 15.12.2014. lēmuma lietā Nr. E02-68, *Moller*, 315.–317. punkts (Apstiprināti ar AT 17.05.2018. spriedumu lietā Nr. SKA-517/2018, *Moller*).

²²⁷ AA 29.10.2012. spriedums lietā Nr. A43015111, *Preiss*, 8. punkts.

²²⁸ EST 14.03.2013. spriedums lietā Nr. T-587/08, *Fresh Del Monte Produce, Inc.*, 53.–55. punkts (un tajos minētā judikatūra).

- kā arī no KL 1. panta 9. punkta²²⁹, tādējādi nepārkāpjot patvaļas aizlieguma principu.
- 287 Otrkārt, tiesiskais pamatojums solidarās atbildības piemērošanai ir norādīts Lēmuma 8.6. apakšodaļā. Kā jau iepriekš minēts, tad KP pamats piemērot solidarāto atbildību izriet no KL 1. panta 9. punkta un fakta, ka mātes sabiedrības atbildība par pārkāpumu izriet nevis no dalības pārkāpuma izdarīšanā vai tā iniciēšanā, bet gan no tā, ka attiecīgie tirgus dalībnieki ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku un pārkāpuma izdarītāji savu rīcību nenosaka patstāvīgi. Attiecīgi KP, fiksējot mātes sabiedrības īstenotu izšķirošu ietekmi pār meitas sabiedrību, ir veikusi nepieciešamo novērtējumu. KP norāda, ka pati RSTA sava viedokļa 6. rindkopā skaidri atzīst faktu, ka īsteno izšķirošu ietekmi pār Ceļu pārvaldi, līdz ar to RSTA pārmetumi KP ir ne tikai juridiski nepamatoti, bet pati RSTA apstiprina KP veikto novērtējumu.
- 288 Treškārt, nav nozīmes RSTA viedokli ietvertajām atsaucēm uz Komerclikumu un nošķīrumam starp akciju turētāju un valdes tiesībām, atbilstoši Komerclikuma normām.
- 289 Kā atzīts EST praksē²³⁰, tad izšķirošās ietekmes prezumpcijas konstatēšanai KP ir nepieciešams tikai konstatēt faktu, ka mātes sabiedrība kontrolē visas vai gandrīz visu meitas uzņēmuma kapitālu bez nepieciešamības atsaukties vai papildus analizēt jebkādu citus pierādījumus²³¹. No šādas kapitāla kontroles *per se* izriet solidarā atbildība mātes uzņēmumam par tās meitas uzņēmuma darbību tirgū. Attiecīgi, pēc šādas prezumpcijas konstatēšanas pierādīšanas pienākums, norādīt uz faktiem, kas norāda, ka mātes uzņēmums tomēr nav īstenojis izšķirošo ietekmi pār meitas sabiedrību, pāriet uz mātes sabiedrību²³².
- 290 ES vai nacionālajās komerciesībās noteiktās sabiedrību pārvaldes struktūras neietekmē solidarās atbildības piemērošanu konkurences tiesībās, ja vien tas nenorāda uz to, ka dalībniekiem nav tiesību jeb iespējas ietekmēt tiem piederošās sabiedrības. Konkrētajos gadījumos formālu dalībnieku lēmumu par saimnieciskās darbības ietekmi neesamība neaplicina faktiskās iespējas neesamību ietekmēt sabiedrības darbību²³³.
- 291 Solidarās atbildības konstatācijai nav svarīgi, vai mātes uzņēmums ir īstenojis ikdienas kontroli un operatīvu uzdevumu došanu meitas uzņēmumam²³⁴, kā arī vai mātes uzņēmums ir vai nav zinājis par meitas uzņēmuma īstenoto konkurences tiesību pārkāpumu²³⁵.
- 292 Ceturtkārt, KP norāda, ka solidarās atbildības noteikšana šajā lietā nav attiecināma uz civiltiesisku attiecību (tiesību un saistību) nodibināšanu, bet administratīvās atbildības noteikšanu par LESD 101. panta un KL 11. panta pirmās daļas pārkāpumu, līdz ar to atsauce uz Civillikuma normām ir nepamatota.

²²⁹ Tirgus dalībnieks – [...] Ja tirgus dalībniekam vai vairākiem tirgus dalībniekiem kopā ir izšķiroša ietekme pār vienu tirgus dalībnieku vai vairākiem citiem tirgus dalībniekiem, tad visus tirgus dalībniekus var uzskatīt par vienu tirgus dalībnieku.

²³⁰ EST 10.09.2009. spriedums Lietā C-97/08 P, *Akzo Nobel v Commission*, 60.–61. punkts; EST 08.05.2013. spriedums Lietā C-508/11 P, *ENI v Commission*, 47. punkts.

²³¹ EST 29.09.2011. spriedums lietā Nr. C-521/09 P, *Elf Aquitaine*, 57. punkts.

²³² EST 14.03.2013. spriedums lietā Nr. T-587/08, *Fresh Del Monte Produce, Inc.*, 139. punkts.

²³³ Turklāt, RSTA Viedokļa 7.3. apakšpunktā atzīst, ka akciju kontrole tai ir ļāvusi ietekmēt lēmumus par padomes locekļu ievēlēšanu, savukārt RSTA Viedokļa 8. punktā atzīts, ka [CC] ir bijis RSTA padomes priekšsēdētājs konkurences pārkāpuma periodā.

²³⁴ EST 10.09.2009. spriedums lietā Nr. C-97/08 P, *Akzo Nobel*, 77. punkts.

²³⁵ EST 19.07.2012. spriedums lietā Nr. C-628/10 P un C-14/11 P, *Alliance One International and Others*, 44. punkts.; EST 10.09.2009. spriedums lietā Nr. C-97/08 P, *Akzo Nobel*, 59. para.; EST 21.01.2011. spriedums lietā C-90/09 P, *Quimica*, 38. punkts.

VIII ATBILDĪBA

8.1. Naudas soda piemērošanas vispārējais pamats

- 293 Ņemot vērā Lietas izpētes laikā konstatētos faktus un iegūtos pierādījumus, kuru novērtējums sniegts Lēmumā, KP secina, ka A.C.B., STRABAG un Ceļu pārvaldes darbības, piedaloties Lēmumā minētajās savstarpējās tikšanās reizēs, apmainoties ar komerciāli sensitīvu informāciju, sadalot Iepirkumus un lemjot par savstarpējo piedalīšanos, atteikšanos piedalīties vai aizsega piedāvājuma iesniegšanu Iepirkumos, atbilst KL 11. panta pirmajā daļā un LESD 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpuma sastāvam.
- 294 Pārkāpums izpaudies kā tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā vienošanās par Iepirkumu sadali, kā arī par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem, izņemot gadījumus, kad konkurenti publiski darījuši zināmu kopīgu piedāvājumu un šī piedāvājuma mērķis nav kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci.
- 295 KL 12. panta pirmā daļa nosaka: „*Ja Konkurences padome konstatē tirgus dalībnieku darbībās šā likuma 11. panta pirmās daļas pārkāpumu, tā pieņem lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu*”.
- 296 Lēmuma pieņemšana un pārkāpēju sodīšana ir nepieciešama, lai atturētu pārkāpēju un citus tirgus dalībniekus no KL pārkāpuma izdarīšanas. Saskaņā ar taisnīguma principu par katru izdarīto pārkāpumu pārkāpējam jāpiemēro samērīgs sods. Turklāt administratīvā akta izdošana un pārkāpēju sodīšana ir nepieciešama, lai atturētu citus tirgus dalībniekus no KL pārkāpuma izdarīšanas. Tādējādi rīcības brīvība naudas sodu noteikšanā ir vērsta uz to, lai mudinātu uzņēmumu rīkoties, ievērojot konkurences tiesību normas²³⁶.
- 297 Lietā konstatētais pārkāpums aptver aizliegtu vienošanos (saskaņotas darbības) starp tirgus dalībniekiem, kas ir konkurenti, un vērtējama kā horizontālā karteļa vienošanās, tādēļ saskaņā ar KL 12. panta otro un trešo daļu KP ir tiesīga uzlikt konkurentiem naudas sodu līdz 10 % apmēram no to pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma katram, bet ne mazāk kā 700 euro katram. Lai noteiktu naudas soda apmēru, KP vērtē pārkāpumu atbilstoši Ministru kabineta 29.03.2016. noteikumiem Nr. 179 “*Kārtība, kādā nosaka naudas sodu par konkurences tiesību un negodīgas tirdzniecības prakses aizlieguma pārkāpumiem un piespiedu naudu par Konkurences padomes noteiktā tiesiskā pienākuma nepildīšanu*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 179) kopsakarā ar Administratīvā procesa likuma 66. panta pirmajā daļā noteiktajiem lēmuma satura noteikšanas pamatprincipiem.
- 298 Ja konkurences tiesību pārkāpums ir uzsākts vienas tiesību normas spēkā esamības laikā, bet turpināts un pārtraukts citas tiesību normas spēkā esamības laikā, piemērojama tā likuma redakcija, kas bija spēkā, kad pārkāpums tika pabeigts – proti, vecākā tiesību norma. Vecākā tiesību norma ir piemērojama neatkarīgi no tā, vai tā ietver nelabvēlīgāku sankcija kā iepriekšējā tiesību norma vai ne²³⁷. Ņemot vērā to, ka aizliegtā vienošanās ir beigusies A.C.B. un Ceļu pārvalde 23.07.2018., savukārt Strabag 06.11.2017., tad ir piemērojami Noteikumi Nr. 179 redakcijā, kas bija spēkā 23.07.2018.
- 299 Noteikumu Nr. 179 3. punktā ir noteikts, ka naudas sodu aprēķina procentos no tirgus dalībnieka pēdējā pilnā noslēgtā pārskata (finanšu) gada neto apgrozījuma pirms pārkāpuma konstatēšanas dienas. Saskaņā ar KP rīcībā esošo informāciju Lietas dalībnieku neto apgrozījums²³⁸ saskaņā ar peļņas vai zaudējumu aprēķinu 2021. gadā ir:

Tabula Nr. 10

²³⁶ ES Vispārējās tiesas 08.10.2008. spriedums lietā Nr. T-68/04 *SGL Carbon AG*, 49. punkts.

²³⁷ AT 16.05.2006. sprieduma lietā Nr. SKA-168, 17. un 18. punkts.

²³⁸ Informācija par Lietas dalībniekiem iegūta no firmas.lv datī. (skatīts 01.06.2023.).

Lietas dalībnieku neto apgrozījums (euro)

Nr.	Lietas dalībnieka nosaukums	Neto apgrozījums (euro)	Pārskata finanšu gads
1.	A.C.B.	73 741 343,00	2021
2.	STRABAG	16 987 676,00	2021
3.	Ceļu pārvalde	30 204 665,00	2021

8.2. Pārkāpuma smagums

300 Saskaņā ar Noteikumu Nr. 179 12. punktu, nosakot naudas soda apmēru, ņem vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu.

301 Saskaņā ar Noteikumu Nr. 179 13. punktu, nosakot pārkāpuma **smaguma** pakāpi, ņem vērā:

(a) pārkāpumu **veidu**. Ņemot vērā, ka Lietas dalībnieki ir neatkarīgi tirgus dalībnieki, kuri šīs Lietas ietvaros uzskatāmi arī par konkurentiem, tad šajā Lēmumā aprakstītās Lietas dalībnieku darbības vērtējamas kā horizontāla karteļa vienošanās. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 179 14. punktu horizontālās karteļu vienošanās uzskata par sevišķi smagu pārkāpumu. Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Noteikumu Nr. 179 17.4. apakšpunktu, par izdarīto pārkāpumu naudas soda apmērs var būt no 1,5 līdz 7 procentiem no pēdējā pārskata gada neto apgrozījuma;

(b) pārkāpuma radītās vai iespējamās **sekas**. Pārkāpuma sekas ir tādas, ka pasūtītājs no Lietas dalībniekiem nav saņēmis patiesas konkurences apstākļos gatavotus un konkurējošus piedāvājumus, tieši pretēji, piedāvājumi ir bijuši iepriekš saskaņoti, kā arī, ņemot vērā to, ka tika apspriesti Iepirkumi, kuros plānots piedalīties un kuri vēl nav izsludināti vai nav beidzies pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņš un noslēgts, arī šāda veida komerciāli sensitīvas informācijas apmaiņa mazināja konkurenci konkurentu starpā. Patiesas konkurences rezultātā piedāvājuma saturs (t.sk. cenas) varēja būt atšķirīgs. Papildus jānorāda, ka Lietas dalībnieku starpā tika sadalīti publiskie LVC Iepirkumi, vienojoties par dalības nosacījumiem, kopā tika identificēti septiņi Iepirkumi, kuri tika apspriesti Lietas dalībnieku starpā, un to kopējā līguma summa ir 24 762 272,11 euro, no tiem trīs Iepirkumos par kopējo līguma summu 10 022 297,11 euro par uzvarētāju ir atzīts kāds no Lietas dalībniekiem vai ar to saistīts tirgus dalībnieks, kā rezultātā tika deformēts ceļu un maģistrāļu būvniecības tirgus visā Latvijas teritorijā ievērojamā apjomā un pasūtītājs LVC no Lietas dalībniekiem saņēmis nevis reāli konkurējošus pretendentu piedāvājumus, bet savstarpēju konkurenci izslēdzošus un deformējošus piedāvājumus. Turklāt KP konstatētā pārkāpuma rezultātā tika ietekmēta publisko līdzekļu, t.sk. ES līdzfinansēto Iepirkumu līdzekļu, efektīva, taisnīga un tiesiska izlietošana, kas ir katra Iepirkuma organizēšanas pamatmērķis. Patiesas un brīvas konkurences rezultātā Lietas dalībnieku rīcība, piedāvājumu skaits, to saturs (t.sk. cenas) varēja būt atšķirīgs, tā kā gadījumā, ja tirgus dalībnieks attiecīgajā tirgū slēdz pret konkurenci vērstus nolīgumus attiecībā uz konkrētām precēm vai pakalpojumiem, praktiski nav iespējams noteikt, kā tas būtu rīkojies attiecīgajā tirgū, ja nepastāvētu pret konkurenci vērsta nolīguma²³⁹, secīgi no kā arī izriet objektīva neiespējamība KP noteikt precīzu karteļa negatīvo ietekmi tirgū;

(c) katra iesaistītā tirgus dalībnieka lomu pārkāpumā. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 179 15. punktu un tā apakšpunktiem, izvērtējot katra pārkāpumā iesaistītā tirgus dalībnieka lomu,

²³⁹ EST 08.07.2004. spriedums lietā Nr. T-67/00, JFE Engineering, 546. punkts.

ņem vērā, vai pastāv vismaz viens no šādiem nosacījumiem: tirgus dalībnieks bijis pārkāpuma iniciators; pārkāpumā tirgus dalībniekiem bijusi aktīva vai pasīva loma. Izvērtējot Lietuvā iegūto informāciju, KP secina, ka objektīvu iemeslu dēļ nav iespējams konstatēt, kurš Lietas dalībnieks ir aizliegtās karteļa vienošanās iniciators, vienlaikus visu Lietas dalībnieku loma pārkāpumā vērtējama kā aktīva, jo Lietas dalībnieki ir veikuši Iepirkumu sadali, saskaņojot dalības nosacījumu Iepirkumos un ir iesnieguši piedāvājumus²⁴⁰. No Lietas dalībnieku sarunām²⁴¹ KP secina, ka A.C.B., STRABAG un Ceļu pārvalde pārstāvji aktīvi piedalījās Lietuvā vērtētajā karteļa vienošanās realizācijā. Papildus norādāms, Lietas izpētē konstatēts, ka A.C.B., STRABAG un Ceļu pārvalde kopsakarā ar aizliegtās vienošanās darbības attīstīšanu ir tikušies šādās sarunu reizēs: A.C.B. un STRABAG tikušies 09.12.2016., savukārt A.C.B. un Ceļu pārvalde tikušies 25.01.2017. KP uzskata, ka aizliegtās vienošanās izveidē, pastāvēšanā un nodrošināšanā īpaša un vadoša loma bija Lietas dalībnieka A.C.B. pārstāvim [AA], līdz ar to ir pamats A.C.B. palielināt naudas soda apmēru par 1 %, ņemot vērā viņa īpaši aktīvo lomu.

302 Izvērtējot pārkāpuma smagumu, pārkāpuma sekas un Lietas dalībnieku lomu pārkāpumā, KP ņem vērā pārkāpuma konkrēto izpausmi – karteļa vienošanos starp Latvijas lielākajām būvniecības komercsabiedrībām, kuras ietvaros konkurence Iepirkumos tika izslēgta un deformēta pilnībā vai daļēji, jo Lietas dalībnieki, īstenojot Lietuvā vērtēto vienošanos Iepirkumos, veica to sadali, vienojoties par dalības nosacījumiem Iepirkumos Latvijas teritorijā. Tādējādi, izvērtējot pārkāpuma smagumu, pārkāpuma sekas (t.sk. Iepirkumu skaitu un apjomu, kuru ietvaros Lietas dalībnieki īstenoja vienošanos), Lietas dalībniekiem par pārkāpuma smagumu ir nosakāms šāds naudas soda apmērs no tirgus dalībnieka iepriekšējā finanšu gada neto apgrozījuma:

Tabula Nr. 11

Naudas soda apmērs %, ņemot vērā izdarītā pārkāpuma smagumu

Nr.	Lietas dalībnieks	Naudas soda apmērs par pārkāpuma smagumu procentos (%)
1.	A.C.B.	4,3
2.	STRABAG	3,3
3.	Ceļu pārvalde	3,3

8.3. Pārkāpuma ilgums

303 Saskaņā ar Noteikumu Nr. 179 18.1., 18.2. un 18.3. apakšpunktu, ja pārkāpuma ilgums nepārsniedz gadu, saskaņā ar šo noteikumu 17. punktu noteikto naudas soda apmēru nepalielina, ja pārkāpums ilgst vairāk par gadu, bet nepārsniedz piecus gadus, naudas soda palielinājums nosakāms līdz 0,5 %, bet, ja pārkāpums ilgst vairāk par pieciem gadiem, naudas soda palielinājums nosakāms no 0,5 līdz 1 %.

304 KP, vērtējot aizliegtās vienošanās aizlieguma pārkāpumu, kas primāri izriet no Lietas dalībnieku sarunām laika periodā no vismaz 19.12.2016. līdz 25.01.2017., kuru ietvaros tika veikta Iepirkumu sadale, konstatējams, ka Lietas dalībnieku dalība pārkāpumā ilgst vismaz:

Tabula Nr. 12

²⁴⁰ AA 30.06.2015. spriedums lietā Nr. A43014713, Empower u.c., 70. punkts.

²⁴¹ Piemēram, par A10 (Lēmuma 74. rindkopa), par A4 (Lēmuma 77. rindkopa), par A6 (Lēmuma 79. rindkopa).

Nr.	Lietas dalībnieks	Dalība pārkāpumā	Kopējais pārkāpuma ilgums
1.	A.C.B.	no 09.12.2016. līdz 23.07.2018.	Viens gads, septiņi mēneši un 14 dienas; (591 dienas)
2.	STRABAG	no 09.12.2016. līdz 06.11.2017.	Desmit mēneši un 28 dienas; (332 dienas)
3.	Ceļu pārvalde	no 25.01.2017. līdz 23.07.2018.	Viens gads, pieci mēneši un 28 dienas; (544 dienas)

- 305 KP, vērtējot aizliegtās vienošanās pārkāpumu, konstatē, ka aizliegtās vienošanās sākuma brīdis ir Lietā konstatētās Lietas dalībnieku pirmās tikšanās reizes, kas A.C.B. un STRABAG ir 09.12.2016., savukārt Ceļu pārvaldei 25.01.2017.
- 306 KP, vērtējot aizliegtās vienošanās pārkāpuma beigu brīdi, konstatē, ka atbilstoši *Kilpailu* lietas C-450/19²⁴² kritērijiem, karteļa pārkāpums ilgst līdz iepirkuma līguma būtisko sastāvdaļu noslēgšanai starp uzvarētāju un pasūtītāju, jo tas ir tas brīdis, kad tiek galīgi noteiktas attiecīgā līguma būtiskās iezīmes un jo īpaši kopējā cena, kas jāmaksā par būvdarbiem, līdz ar to ir pamats uzskatīt, ka A.C.B. un Ceļu pārvalde dalība pārkāpuma beidzās ar līguma noslēgšanu 23.07.2018. Iepirkumā A2, savukārt STRABAG dalība pārkāpumā beidzās ar līguma noslēgšanu 06.11.2017. Iepirkumā P132.
- 307 Nosakot pārkāpuma ilgumu, vērtējams, vai Lietas dalībnieku veiktās aizliegtās darbības konkrētajā Iepirkumā uzskatāmas par atsevišķu pārkāpumu vai vienotu pārkāpumu, kuru veido turpināta rīcība.
- 308 Ņemot vērā, ka Lietas dalībnieku A.C.B. un Ceļu pārvalde KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpums uzskatāms par vienotu un turpinātu pārkāpumu un tas ildzis vairāk par gadu, bet nepārsniedz piecus gadus, naudas sods par pārkāpuma ilgumu Lietā vērtētajos apstākļos tiek noteikts A.C.B. un Ceļu pārvaldei par 0,1 %, savukārt STRABAG pārkāpuma ilgums nepārsniedz gadu, tādēļ naudas soda apmērs par pārkāpuma ilgumu netiek palielināts.

8.4. Atbildību pastiprinošie / mīkstinošie apstākļi

- 309 KP, izvērtējot Lietas materiālus, nekonstatē, ka kādam no lietas dalībniekiem pastāvētu atbildību **pastiprinoši** apstākļi saskaņā ar Noteikumu Nr. 179 20.1. apakšpunktu.
- 310 KP nav informācijas, ka kādai no komercsabiedrībām apgrozījums tirgū, kurā noticis pārkāpums, ir mazāks par 10 % no šīs komercsabiedrības pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma. Līdz ar to nav pamata samazināt naudas sodu atbilstoši Noteikumu Nr. 179 22.2. apakšpunktam.
- 311 Saskaņā ar Noteikumu Nr. 179 22.1. apakšpunktu KP kopējo naudas soda apmēru var samazināt, ja pastāv atbildību **mīkstinoši** apstākļi.
- 312 KP, izvērtējot Lietas materiālus, nekonstatē, ka Lietas dalībniekiem A.C.B., STRABAG un Ceļu pārvalde pastāvētu atbildību mīkstinoši apstākļi saskaņā ar Noteikumu Nr. 179 22.1. apakšpunktu.

8.5. Kopējais naudas soda apmērs

- 313 Saskaņā ar Noteikumu Nr. 179 16. punktu kopējo naudas soda apmēru par vienu pārkāpumu aprēķina, summējot saskaņā ar šo noteikumu 17. un 18. punktu noteiktos naudas sodus.

²⁴² EST 14.01.2021. spriedums lietā Nr. C-450/19, *Kilpailu*, 42. punkts

Naudas soda apmērs (%) un kopējais naudas soda apmērs (euro)

Lietas dalībnieks	Naudas soda apmērs par pārkāpuma smagumu (%)	Naudas soda apmērs par pārkāpuma ilgumu (%)	Naudas soda apmērs ievērojot pārkāpuma smagumu un ilgumu (%)	Samazinājums vai palielinājums (%)	Galīgais sods (euro)
A.C.B.	4,3	0,1	4,4	-	3 244 619.09
STRABAG	3,3	-	3,3	-	560 593.31
Ceļu pārvalde	3,3	0,1	3,4	-	1 026 958.61

8.6. Naudas soda samazinājums saskaņā ar izlīguma piedāvājumu

- 315 Pēc STRABAG viedokļa saņemšanas, KP 22.05.2023. saņēma STRABAG izlīguma piedāvājumu tiesiskā strīda izbeigšanai Lietā. KP izvērtēja piedāvājumu noslēgt starp KP un STRABAG izlīgumu, ņemot vērā to, ka STRABAG piekrīt KP Paziņojumā konstatētajiem faktiem, pierādījumiem un to juridiskajam novērtējumam un apstiprina savu dalību KL 11. panta pirmajā daļā un LESD 101. pantā noteiktā vienošanās aizlieguma pārkāpumā, kas izpaudies kā vienošanās par šī Lēmuma Tabulā Nr. 9 minēto Iepirkumu sadali un dalības nosacījumiem tajos. Vienlaikus KP norāda, ka ir konstatējusi informācijas apmaiņā par Iepirkumiem no STRABAG puses tikai tās bijušā valdes locekļa [DD] iesaisti, KP rīcībā nav informācijas, ka [DD] nodeva informāciju par apspriedēm ar konkurentiem citām STRABAG amatpersonām vai darbiniekiem, kā arī KP rīcībā nav pierādījumu, ka [DD] informācijas apmaiņas rezultātā iegūtās ziņas izmantoja veidā, kas veicinātu vai nodrošinātu STRABAG iespēju uzvarēt šī Lēmuma Tabulā Nr. 9 minētajos Iepirkumos. KP, samazinot naudas sodu par 10 %, STRABAG apņemas nepārsūdzēt KP pieņemto gala lēmumu Lietā.
- 316 Pēc A.C.B. viedokļa saņemšanas, KP 23.05.2023. saņēma A.C.B. izlīguma piedāvājumu tiesiskā strīda izbeigšanai Lietā. KP izvērtēja piedāvājumu noslēgt starp KP un A.C.B. izlīgumu, ņemot vērā to, ka A.C.B. piekrīt KP Paziņojumā konstatētajiem faktiem, pierādījumiem un to juridiskajam novērtējumam un apstiprina savu dalību KL 11. panta pirmajā daļā un LESD 101. pantā noteiktā vienošanās aizlieguma pārkāpumā, kas izpaudies kā vienošanās par šī Lēmuma Tabulā Nr. 9 minēto Iepirkumu sadali un dalības nosacījumiem tajos. KP, samazinot naudas sodu par 10 %, A.C.B. apņemas nepārsūdzēt KP pieņemto gala lēmumu Lietā.
- 317 KP, izvērtējot STRABAG un A.C.B. iesniegto izlīguma piedāvājumu, konstatē, ka STRABAG un A.C.B. ir pilnībā atzinusi KL 11. panta pirmajā daļā un LESD 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu savās darbībās un dalību tajās. KP uzskata, ka šādā veidā Lietā būs sasniegts mērķis – izlīguma rezultātā tiek izbeigts tiesiskais strīds starp KP un STRABAG /A.C.B. un STRABAG un A.C.B. ir apņēmušās nepārsūdzēt KP lēmumu, ja naudas sods tiek samazināts par 10 %. Šādos apstākļos KP konstatē, ka STRABAG un A.C.B. izlīguma piedāvājums atbilst KP vadlīniju “Izlīgums konkurences lietās” 12. punktam. Ņemot vērā

minēto, KP:

- 1) samazina STRABAG aprēķināto naudas sodu par 10 %, galīgo naudas sodu nosakot 504 533,98 *euro* (pieci simti četri tūkstoši pieci simti trīsdesmit trīs euro un deviņdesmit astoņi centi) apmērā;
- 2) samazina A.C.B. aprēķināto naudas sodu par 10 %, galīgo naudas sodu nosakot 2 920 157,18 *euro* (divi miljoni deviņi simti divdesmit tūkstoši viens simts piecdesmit septiņi euro un astoņpadsmit centi) apmērā.

8.7. Solidārā atbildība

- 318 KL 11. panta un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpums attiecas uz vienošanos starp tirgus dalībniekiem, šī likuma 12. pantā nenosakot atbildības ierobežojumus par vienošanos, kas noslēgta starp tirgus dalībniekiem, kuri ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku. Atbilstoši KL 1. panta 9. punktam par vienu tirgus dalībnieku var uzskatīt arī divus vai vairākus tirgus dalībniekus, ja kādam no tiem ir izšķiroša ietekme pār šo otro tirgus dalībnieku.
- 319 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ar konkurenci saistītās ES tiesības attiecas uz tirgus dalībnieku darbību un ar tirgus dalībnieka jēdzienu konkurences tiesībās tiek saprasta jebkura saimnieciska vienība, kas veic saimniecisku darbību, neatkarīgi no šo struktūru juridiskā statusa un finansēšanas veida. Ja šāda saimnieciska vienība pārkāpj konkurences noteikumus, saskaņā ar personiskās atbildības principu tai ir jāatbild par šo pārkāpumu²⁴³.
- 320 Ja šāds tirgus dalībnieks pārkāpj konkurences noteikumus, tas saskaņā ar personiskās atbildības principu atbild par šo pārkāpumu. Meitas uzņēmuma rīcību var attiecināt uz mātes uzņēmumu, ja mātes uzņēmumam ir izšķiroša ietekme uz to, proti, ja šis meitas uzņēmums nelemj par savu rīcību tirgū, bet visos būtiskajos aspektos veic norādījumus, ko tam dod mātes sabiedrība. Faktiski uzskatāms, ka mātes uzņēmums pats ir izdarījis KL 11. panta un LESD 101. panta pārkāpumu kā kontrolējošā sabiedrība uzņēmumā²⁴⁴.
- 321 Mātes sabiedrību atbildība par pārkāpumu izriet nevis no dalības pārkāpuma izdarīšanā vai tā iniciēšanā, bet gan no tā, ka tirgus dalībnieki ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku un pārkāpējs savu rīcību nenosaka patstāvīgi.
- 322 Vadoties pēc Eiropas EST prakses, mātes sabiedrības solidārā atbildība par meitas sabiedrības darbībām ir atzīta jau EST spriedumā lietā *Imperial Chemical Industries Ltd. v Commission of the European Communities*²⁴⁵, kur tika norādīts, ka tirgus dalībnieku juridiskā nošķirtība nevar būt šķērslis tirgus dalībnieku saimnieciskajai vienotībai savā darbībā konkurences tiesību jomā. Kopš iepriekš minētās lietas tiesu prakse ir plaši attīstījusies un saskaņā ar jaunāko EST praksi, kad mātes sabiedrībai pieder 100 % vai tuvu 100 % meitas sabiedrības kapitāla daļas, tai ir izšķiroša ietekme meitas sabiedrībā, un tiek uzskatīts, ka mātes sabiedrība faktiski īsteno izšķirošu ietekmi pār meitas sabiedrību, ja vien tirgus dalībnieks nepierāda pretējo (tā sauktā „izšķirošās ietekmes faktiskas izmantošanas prezumpcija”).
- 323 Iepriekš minēto argumentāciju apstiprinājusi arī Administratīvā apgabaltiesa un Augstākā tiesa

²⁴³ EST 13.06.2013. spriedums lietā Nr. C-511/11 P, *Versalis*, 51. punkts.

²⁴⁴ EST 10.09.2009. spriedums lietā Nr. C-97/08 P, *Akzo Nobel*, 61. Punkts; EST 29.09.2011. spriedums lietā Nr. C-521/09 P, *Elf Aquitaine*, 57. un 63. punkts; EST 19.07.2012. spriedums apvienotajā lietā Nr. C-628/10 P un C-14/11P, *Alliance One International and Standard Commercial Tobacco*, 43. un 46. punkts; EST 08.04.2012. spriedums lietā Nr. C-508/11 P, *ENI*, 47. punkts; EST 16.11.2000. spriedums lietā Nr. C-286/98 P, *Stora Kopparbergs Bergslags*, 29. punkts; EST 11.07.2013. spriedums lietā C-440/11P, *Stichting Administratienkantoor Portielje*, 41. punkts.

²⁴⁵ EST 14.07.1972. spriedums Lietā 48-69, *Imperial Chemical Industries Ltd.*, 132.–135. punkts.

praksē²⁴⁶, norādot, ka saskaņā ar KL 1. panta pirmās daļas 9. punktu mātes sabiedrība un tās meitas sabiedrība var tikt uzskatītas par vienu tirgus dalībnieku, un, pieņemot lēmumus par konkurences tiesību pārkāpumiem, KP var tos attiecināt arī uz Lietā iesaistīto sabiedrību mātes uzņēmumiem, nosakot mātes sabiedrības un meitas sabiedrības solidāro atbildību.

Par Ceļu pārvaldi

- 324 KP Lietas izpētes laikā konstatēja, ka RSTA no 11.10.2013 pieder vismaz 88,73 %²⁴⁷ balsstiesību vadošajās akcijās no Ceļu pārvaldes, kas atbilstoši Ceļu pārvaldes statūtiem²⁴⁸ ļauj RSTA iecelt valdes un padomes locekļus, kā arī kontrolēt lēmumu pieņemšanu Ceļu pārvaldē. Tādā veidā RSTA Ceļu pārvalde uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku.
- 325 RSTA ir solidāri atbildīga par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu, kas konstatēts Ceļu pārvaldes darbībās. Konstatējot RSTA izšķirošu dalību Ceļu pārvaldē aizliegtas vienošanās laikā, uzskatāms, ka Ceļu pārvalde savu darbību neveic neatkarīgi. Ņemot vērā minēto un lai nodrošinātu efektīvu konkurences tiesību piemērošanu, Lietā ir nosakāma solidāra atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu.
- 326 Līdz ar to KP uzskata, ka Ceļu pārvaldei un RSTA ir nosakāma kopīga solidārā atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu. Solidārā atbildība nosakāma proporcionāli iespējamā pārkāpuma ilgumam. Attiecīgi RSTA ir nosakāma solidārā atbildība par laika periodu, sākot no 25.01.2017. līdz 23.07.2018.
- 327 Apkopojot informāciju par Lietas dalībnieku pārkāpuma periodu un mātes sabiedrības solidārās atbildības periodu:

Nr.	Pārkāpuma izdarītājs	Kopējais pārkāpuma periods	Mātes sabiedrība	Mātes sabiedrības atbildības periods
1.	Ceļu pārvalde	no 25.01.2017. līdz 23.07.2018.	Akciju sabiedrība "RĪGAS SANITĀRĀ TRANSPORTA AUTOBĀZE" Reģ. Nr. 40003044346 Adrese: Dunties iela 15A, Rīga, LV-1005	no 25.01.2017. līdz 23.07.2018. Viens gads, pieci mēneši un 28 dienas; (544 dienas)

- 328 Izvērtējot visus Lietas materiālus, KP norāda, ka Akciju sabiedrība "RĪGAS SANITĀRĀ TRANSPORTA AUTOBĀZE" un Ceļu pārvalde nosakāma kopīga solidārā atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu un KP secina, ka Akciju sabiedrība "RĪGAS SANITĀRĀ TRANSPORTA AUTOBĀZE" ir solidāri atbildīga par 100 % jeb 1 026 958.61 *euro* no Ceļu pārvaldei uzliktā naudas soda.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 1. punktu, Konkurences likuma 8. panta pirmās daļas 3. punktu, 11. panta pirmo daļu, 12. panta pirmo, trešo un sesto daļu, Administratīvā procesa likuma 8., 13., 14.¹ pantu un

²⁴⁶ Administratīvās apgabaltiesas 29.10.2012. spriedums lietā Nr. A43015111, *Preiss*, 8. punkts (atstāts negrozīts ar Senāta 12.02.2013. spriedumu Nr. SKA-189/2013); Administratīvās apgabaltiesas 10.03.2017. spriedums lietā Nr. A43012214, *KIA Auto*, 28. punkts.

²⁴⁷ KP 24.02.2012. lēmums Nr. 52, lietā Nr.1927/13/03.02./13 Par AS "Sanitārā transporta autobāze" un AS "Ceļu pārvaldes apvienošanos". Pieejams: https://lemumi.kp.gov.lv/files/lemumu_pielikumi/re6jopeGKF.pdf.

²⁴⁸ Ceļu pārvaldes statūti (skatīti LR UR informācijas sistēmā (28.03.2023.).

66. panta pirmo daļu, kā arī Ministru kabineta 29.03.2016. noteikumu Nr. 179 “Kārtība, kādā nosaka naudas sodu par konkurences tiesību un negodīgas tirdzniecības prakses aizlieguma pārkāpumiem un piespiedu naudu par Konkurences padomes noteiktā tiesiskā pienākuma nepildīšanu” 3., 12., 13., 14., 15., 16., punktu, 17.4. apakšpunktu, 18.1. apakšpunktu, Konkurences padome

nolēma:

konstatēt Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā un Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu Akciju sabiedrības “A.C.B.”, Sabiedrības ar ierobežotu atbildību STRABAG, Akciju sabiedrības “CEĻU PĀRVALDE” darbībās un:

a) uzlikt Akciju sabiedrībai “A.C.B.” naudas sodu 2 920 157, 18 *euro* (divi miljoni deviņi simti divdesmit tūkstoši viens simts piecdesmit septiņi euro un astoņpadsmit centi) apmērā;

b) uzlikt STRABAG SIA naudas sodu 504 533, 98 *euro* (pieci simti četri tūkstoši pieci simti trīsdesmit trīs euro un deviņdesmit astoņi centi) apmērā;

c) uzlikt Akciju sabiedrībai “CEĻU PĀRVALDE” naudas sodu 1 026 958, 61 *euro* (viens miljons divdesmit seši tūkstoši deviņi simti piecdesmit astoņi *euro* un sešdesmit viens cents) apmērā, no kura naudas sodu 1 026 958, 61 *euro* (viens miljons divdesmit seši tūkstoši deviņi simti piecdesmit astoņi euro un sešdesmit viens cents) apmērā uzlikt Akciju sabiedrībai “CEĻU PĀRVALDE” solidāri kopā ar Akciju sabiedrība “RĪGAS SANITĀRĀ TRANSPORTA AUTOBĀZE”;

Uzlikt par pienākumu Akciju sabiedrībai “A.C.B.”, STRABAG SIA un Akciju sabiedrībai “CEĻU PĀRVALDE” naudas sodu 45 dienu laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas ieskaitīt valsts budžetā (Valsts kasē, reģ. Nr. 90000050138, kontā LV78TREL1060001019900, kods TREL22), norādot lēmuma par naudas soda uzlikšanu numuru un datumu, un 10 dienu laikā pēc naudas soda samaksas paziņot par to Konkurences padomei.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētājs

J. Gaiķis